

ostatio veritatis fiat. Et cuius q' vitio predicato...

Abat. 7

Abat. 7. ostatio veritatis fiat. Et cuius q' vitio predicato...

ecc. 4. I

ecc. 4. I. ostatio veritatis fiat. Et cuius q' vitio predicato...

que apud illos sunt. Dignus est enim oparius mercede...

I. Co. II

Abat. 5.

Pla. 67

Ero. 35.

dulcedine regni suscepte ecclesie in sinuare conten...

rimi amore coheret. Ille aut' se se diligit, qui pu...

Abat. 10

Abat. 11

gotta dilapsi sumus, et aliud ex honore suscipimus, atq; aliud ex officio actionis exhibemus. Admiste-
 riu p'dicatoribus relinquo, et ad penam nrae ut video
 epi vocamur, q' honore nono n' virtutis tenem'.
 Reinquirit n'q' de p'i q' nobis p'missi sunt, et tace-
 mus, in p'auis acerbis iacet, et correctio manus
 no' redimus, q'ndie p' multas neq'rias peunt, et eos
 ad infernu' redere negliget' videmus. S; q' nos vi-
 ta corrigere valeat' aliena, q' negligim' n'az? Lu-
 vi emi secularibus interit, ratio insensibiliozes intus
 effimur, q'nto ad ea que fuit, sunt iudiciozes vi-
 demur. Esti quippe cure terrene a celesti deside-
 rio aius obdurescit, q' du ipso suo vsu dur' efficit, p'
 actione' seculi ad ea emolliri non valet, q' p'tinet ad
 charitate' dei. An bn scia ecclesia de mebus suis in-
 firmatib' dt, Posuerut me custodie in vineis, vinea
 mea no' custodiu. Uinee q'ppe n're actiones sunt,
 q'vfu q'ndiani labor' excolim'. S; custo des i vine
 is positi, n'az vinea minime custodim', q' du extra
 neje actioe' implicantur, misteriu actiois n're ne-
 gligim'. Nullu' p'nto f'ces charissim' ab alijs maius
 p'udicim' q' q' ad sacerdotu' rolar' de, q' eos q's
 ad alioz correctione' positu, dare de se ex'pla p'ar-
 unt; cernit, q' ipsi peccam' q' p'p'etere p'cta de-
 buim'. Pleruq; ad ea graui' sacerdot' q' p'ba da-
 re debuerat, etia' aliud diripiunt. Pleruq; si q's p'ri-
 nent viere p'p'icuit, irridet. Considerate rogo quid
 de gregib' agat, q'ni lupi pastores s'nt. Ibi emi custo-
 dia greg' suscipiunt, q' insidiari gregi d'ntico no' metu-
 unt, q' q's dei greges custodiri debuerit. Nulla aia
 ru' lucra q'rim', ad n'ra q'ndie studia vacam', terre-
 na p'cupim'. v'iana q'nta in f'eta mere captam'.
 Et q' copio q' ceter' plantam', ad ageda q'ntz ma-
 iore licetia habem', suscepte b'ndictiois misteriu' n'
 tim' ad ambitiois argumetu'. Dei causa relinquit
 m' ad terrena negotia vacam'. Locu scitaz acci-
 p'm', et terrenis actib' p'plicamur. Impleti e' in no-
 bis p'fecto ad scriptu' e' Est erit sicut p'p'is sic sacer-
 dos. Sacerdos emi non distat a p'p'o, q'ni nullo vite
 sue merito vulgi trascedit actione. Implorem' Be-
 remie lachrymas, p'nderet morte n'az, et deploras
 dicat: Quo obcuratu' e' aux, mutat' est color opri-
 m', disp'li sunt lapides sanctuarij in capite oim' pla-
 tear. Aux q'ppe obcuratu' e', q' sacerdotu' vita q'nd-
 a p' gloria v'ntu' clara, nu'c p' actioes infimas ois-
 dit reproba. Color optim' e' murat', q' ille scitaz
 habit' p' terrena a abiecta opa ad ignominia despe-
 ctiois venit. Lapides ho' sanctuarij intrinsec' ha-
 bebant, nec sumebant in summi sacerdot' corpe, nisi
 q' scia sc'oz ingredies in secreto suo aditoz' appa-
 rebat. Nos q' sum' f'ces charissim', nos sumus lapi-
 des sanctuarij, q' apparere debem' sp' i secretodei,
 q's nuq; necesse e' f'oz' p'p'ici. I. nuq; i extraneis acri-
 bus vident'. S; disp'li sunt lapides sanctuarij in ca-
 pite oim' plateaz, q' hi q' p' vita z ofon'e intus p' e'e
 debuerit, p' vita reproba f'oz' vacat. Ecce ia' p'ne
 nulla e' seculi actio, qua' no' sacerdot' admittit.
 Du q' in sancto habitu p'p'ituri, exteriora sunt q' ex-
 hibent, q'ni sanctuarij lapides f'oz' iacet. Quia emi
 heca voce platea a latitudine vocat', sanctuarij
 lapides in plateis sunt, q' religiois q'p' lata mundi-
 trina fecit. Ad sol'u in plateis, s; in capite pla-
 tear disp'li sunt, q' z p' desideriu' mundi huius opa
 pagunt, et tamen de religioe' habitu, culmen hono-
 ris querunt. In capite ergo plateaz disp'li sunt,
 quia z iacent per ministeriu' operis, z honorari vo-

Canti. 1

Sec. 4

Ref. 4

lunt de imagine sc'ctatis. Quato aut' mundus gla-
 dio feriatu' aspiciet, quibus q'ndie perculsionibus
 inereat populus videt'. Quis hoc nisi nostru' p'ci-
 pue p'cto agit? Ecce depopulate vrbes, euerta sunt
 castra ecclesie, ac monasteria destruita, in solitudi-
 ne agri deducti sunt. Sed nos percuti populo, au-
 tores mort' extitimus, cui esse debuius duc'es ad
 vita'. Ex nostro etem' p'cto populi turba p'strata est,
 q' faciete nostra negligetia ad vita' erudita no' est.
 Quid aut' aias ho'z, nisi cib'u d'ni dixerim' h'oc
 hoc sunt condite, vt in eius corpore traiciantur, id
 est, vt in eterne ecclesie augmentu' tendat. Sed hu-
 ius cibi condimentu' nos esse debuius. Sicut emi
 paulo superius p'fati sumus, missi p'predicatorib'
 d'z: Hos est' sal terre. Si igit' cibus dei est populu',
 condimentu' cibi sacerdot' esse debuerit. Sed q'z
 du' nos ab oratiois z eruditiois sc'e vsu cessamus,
 sal infatuatum est, quo condiri no' valet cibus dei,
 atq; idcirco ab aurore non sumit, q'z erigente fatu-
 tate nostra minime condit'. Pensemus q' qui vnq;
 p' lingua nostra coeuerit, qui de peruerio ope suo no-
 stra increpatione correpi penitentia egerit. Quis
 luxuria ex nostra eruditioe deseruit? Quis auari-
 tia, quis supbia declinauit? Pensemus q' d' lucru' fe-
 cimus deo. Nos talente accepto ab eo ad negotiu'
 missi sumus. Etem' d'r: Negotiamini du' venio. Ecce
 ce ia' veni, ecce de nostro negotio lucru' requirit.
 Quale emi aiaz lucru' de nostra negotiatione mon-
 strabimus? Quot eius co'p'ctui aiaz manipulos
 de p'dicatoribus nostre segete allaturi sumus? Pona-
 mus an oculos nostros illu' sare districtiois die q' i-
 dex veniet, z rone' cu' seruis suis, q'bus talenta cre-
 dit dit, ponat. Ecce in maiestate terribili inter angelo-
 ru' atq; archangeloz cho'ros videt', in illo r'cto ex-
 amine electoz, oiz z reprob'oz multitudine deducti,
 z vnusq; se quid sit operatus onditur. Ibi p'terius
 cu' Judea querta, qua' post se traxit apparebit. Ibi
 Paulus conuersus vt ita dixerim' mundu' duc'es,
 ibi Andreas post se Achaii, Ioh'es Asia, Thomas
 India in aspectu sui iudic' coeuerit ducit. Ibi o'ea
 d'nici gregis arietes cu' aiaz lucris apparebunt, qui
 sc'ctis suis p'dicationibus, deo post se subditu' greg'e
 trahit. Lu' igit' tot pastores cu' gregibus suis ante
 eterne pastoris oculos venerit, q'd nos miseri dictu-
 ri sum', q' ad d'z n'z post negotiu' vacui redim', q'
 pastoz nome' habuim', z oues q's ex nutrimento no-
 stro debeam' ondere no' habem'? Ilic emi pastore
 vocati sum', z ibi greg'e no' ducim', q'z nu' q'd i nos
 negligim', oim' p'ode' deferet oues suas? H'illo mo-
 do. Ipe ipse eas sicut p' p'p'etate pollicet' est, p' f'eme' p'z
 pascit, o'ea q's p'ordinauit ad vita', flagelloz stimu-
 lis, p'p'utionis sp'u erudit. Et p' nos q'de fideles ad
 sc'cti' baptismu' veniunt, n'ris p'cib' b'ndicunt, z p' po-
 sitione' manu' n'raz a deo sp'nt'cti accipiunt, atq;
 ipsi ad regnu' celest' p'ringit, z ecce nos p' negliget-
 ia' n'raz ad d'z n'z redim'. Ingressu' electi sacerdot-
 ru' manib' exp'iat celest' p'rias, z sacerdot' ip'i p'
 vita' reproba ad ferni supplicia festinat. Qui q' rei-
 cui s'iles dixerit sacerdot'es malos, nu'li aq' baptismu'
 s; q' p'cta baptizatoz dilu'et, illos ad regnu' celeste
 mittit, z ip'a in cloacas descendet. Imem' h' f'ces,
 pueniat actioi n're ip's misteriu' n'z. De p'cto n'ro
 ru' q'ndie relaxatioe cogitem', ne vita n'ra p'cta obli-
 gata remaneat, p' qua' oim' p' q'ndie alios soluit.
 Considerem' sine cessatioe q'd sum', p'fem' nego-
 tiu' n'z, p'fem' p'p'oz q'd suscipim', faciam' nobilitu'

Abatt. 5

Luc. 19

quotidie tones quas cu' d'no iudice habebimus. Et
 sic debem' agere cura' nostra, vt no' negligamus cu-
 ra' p'rim', vt q' q's ad nos iungit, ex lingue n're fale
 p'diat. Lu' vacante quicquam i lubricu' videmus, ad
 monendum est, vt iungio frenare studeat in i'q'tatem
 sua, q'tenus p' q' q' licet, p'fca superare q'd non
 licet. Lu' p'ugari videmus, admonendus est vt sic
 exerceat curam sc'li, ne postponat amoz dei, sic pla-
 ceat volu'ntati diu'is, vt no' displicat co'ditioi. Lu'
 clericu' videmus, admonendus est, q'ten' sic viuat,
 vt exempli vite secularib' p'beat, ne i' q'd in illo iu-
 re reprehendatur, et eius vitio ipsa religiois n're e-
 stimatio q'uerit. Lu' monachus videmus, admonen-
 dus est, vt reuerentia habitus sui in acta, in locutio-
 ne, in cogitatioe sua q' circ'piciat, z ea que mudi
 sunt, p'fecte deserat, z q' ondit humanis oculis ha-
 bitu, hoc an de oculo m'itibus pretendat. Iste ita
 q' q' iam sc'ctus est, admoneat vt cresecat, ille ho' q' ad
 huc iniquus est, admoneat vt se corrigat, q'tenus q'l
 quis in se sacerdot' iunerit, sale feromnis etius co-
 ditus recedat. Ilic f'ces vobiscu' sollicitate cogitate,
 hec z p'otimis vestris impendite, oipotenti deo fru-
 ctu' vos reddere de negotio q' acceptissis, parate.
 Sed ista que dicimus, melius apud vos oratio q's lo-
 quendo obtinebimus. Quomodo: Deus q' nos pasto-
 res in populo vocari voluisti, p'fca quesumus, vt q'd
 humano ore dicimur, in tuis oculis esse valeamus,
 per d'ni n'ostri Iesum Quisiliu' filiu' tuu', q' viuit z c.

In festo. xi. milliu' virginu', q're de v'ginib.
 Defesto Senenno, quere in communi.
 Defesto Simonis z Jude, q're de ap'lis
 In vigilia oim' sanctor'. Lucae. vi.

In illo tpe: Elenatis Je-
 sus oculis in discipulos suos dicebat: Eri
 pauperes, q' v'ltz est regnu' dei. Et reliq'.
 Homilia ven. Bede p'el byteri.

E si generaliter omnibus loquitur, specia-
 liter in oculos saluator: in discipulos leuat,
 vt his qui verbu' int'ia cordis aure perci-
 piunt, larius saporis int'ini lumen aperiat.
 Qui simile est q'd d'batheus ait: Est cu' sedulit, a ce-
 cessant ad eum discipuli eius, z a p'rtena osu' sum-
 docebat eos, dicens: Beati pauperes sp'u. Na' qui-
 bus os in monte sedes aperit, vt magna sublimiter
 audiat, in eos oculos stans in ca'po dirigit, vt audita
 patenter intelligant. Beati itaq; pauperes, non
 vnq; o'ea, sed illi timodo qui oim'e p'nto sc'li, fieri
 aliu' videtur, p'o nihilo culme' ducunt. Qui merito
 regni celestis perhibent munere digni, q' delectari
 ones humane probant cupiditate nudati, q'le se rex
 Regnu' pauperem sustinuisse declarata ait: Ego ves
 do'genus z pauper sum. Et alibi, no' mo' terrestria,
 sed z ip'a p'o d'no sup' celestia parupendens, dicens
 q's: Quid emi mihi restat in celo, z ate q'd volui sup-
 terram. Vox vbi p'fca f'isset anchora, subdedo ma-
 nifestat: Quid aut' ab herere deo bonu' est, pone-
 re in d'no deo spem meam. Alioquin nonnulli miseria
 ma' ditione paupertatis, z hic felicitate ob in-
 opiam regit, z ibi regno dei ob meritoz nequitia ca-
 ret. C' Beati qui nunc eluriz, q'z saturabimur. Quid
 eluriz beati, q'd litre debeant, Matheus exponit,
 v'z iustitia, ap'ntime infimones, nunq; nos satis iu-
 stos estimare debere, sed q'ndiam iustitie sp' amare
 immo ardere p'fectum, Quis p'fca saturitate no'

mat. 5

ps. 59.

ps. 72.

in hoc seculo, sed in futuro puenire posse, sup'noz desi-
 derio p's. flagras ondit, q' dicit: Ego at cu' iustitia ap-
 parebo in p'spectu tuo, satiaho' du' manifestabitur
 gloria tua. Por' z simplr accipit: Beati q' nunc eluriz, q'
 castigat' corpus v'ri z seruituti subicit, q' in fame
 z siti p'bo opera d'at, q' celestiu' hinc gaudioz habe-
 rit h'bertare p'fca. C' Beati qui nunc eluriz, q' ride-
 bis, h'o' p'p'ium adna' p'modoz, sed virtutu' d'rie
 mentu' sp'ualium q' flent, eterna beatitudine p'olabu-
 tur. vbi no' n'ra solit, sed z p'rimi v'bumur illius de-
 flere, q'z sit vt nos diligimus, p'equeter amilla z p'
 sectu' g'atulari, z defectu' necesse e' tribulari, nec so-
 lu' tribulari, vt ad lachrymaoz vsq; succendit, sic emi
 Samuel z David p'cti Saulis z interitu' luget: sic emi
 peccatrice d'no tpe fleuit sup' ciuitate, z m'it' p'p'is
 sus lozib'z, Laxaz que d'nta erat maiestate reinfec-
 taturus, humana p'mi miseratione deflebat, myrta
 ce significas eos q' post morte sopiunt, vt reuincit e-
 q'ant, a p'otimis esse plangendos, q'z aut' nu' hinc
 res r'furos esse p'mittit, no' puelliter accipit'ndem
 est, sed seip'ore mo' r'furos noie, m'it' exultatio z af-
 fectus quida' letioz intelligendus e' esse defignatus,
 sicut Sara: Nilum i'q' fecit mihi d'no. Et in Job
 dicit' est: Os at' veracu' replebit risu. Per q' vt di-
 noia, gaudiu' aie figurat' interius. C' Beati erit' cu'
 vos o'dert hoies, z cu' se pauperit vos z exproba-
 uerit. Qui p'pter diuitias hereditatis Ch'ri in san-
 ctis, p'pter pane' vite eterne, p'pter spem celestium
 gaudioz, fierus, eluriz, paup'rat'oz parti desiderat,
 beatus est. Adulto at' beator, q' has inter aduersa
 virtutes seruare non trepidat, quia odit licet hoies
 corde nefando, dilect' cor' Ch'ri ledere nequeunt,
 separa' t' synagoga, depellant, Ch'ri inuenit z p'f-
 mat, exprobat' nomen crucifixi, ipe' p'motuos si a
 bi p'fcastrat z p'edere facit in celestib'. C' Beate
 cerint nomen v'ltz tanq; malu' p'p'it filium hois,
 Rom'e v'ltz q'd d'it, nome' ch'ristianoz significat, q'd
 q'ntu' i iudeis q's sepissime, q'nt ad ipos memorie
 abatum, z ab hoibus a b'ctoz, nulla e' t'fere ia' ca-
 odii, nisi p'pter filiu' hois, q' v'z nome' Ch'ri cre-
 des, suu' voluerunt facere cognomen, atq; ideo nos
 sumus p'secutoz' q's hoim' no' immerito noi'e notan-
 tur: Ibi ind'q' erit' ai vos o'dert hoies, doct'es eos
 ad hoibus insectandos, sed v'ra hoies e'z beados.
 C' S'ndete i illa die z erulate eterne merces vestra
 multa est in celo. Ad hoc a d'ber patere, sed ab eo
 qui sup'ne em' mercedis intutu' patit' p'ceptu' p'ri-
 m' p'ert, vt se i'nter odia cordiu' inter p'ba lingua'z, in
 ter'p'as p'sequenti' man', e' q'li immo letioz adhuc
 corde v'flet. Ad ad h'ri s'iles valet, sed cor' est, q'
 ibat' gaudete a p'p'ectuo oculit, q'm digni habituri
 p'o noie Iesu' p'umel'ia parti. Qui q' multa in ter'ris
 p' Ch'fo sustinet aduersa, multa in celis a Ch'fo p'fca
 piet dona. Letez q'nta ab h'ella verboz iacula falli
 sustinere p'p'he, q's derides aiebat: Clamate vo-
 ce maiore, deus em' Baal z fortitan loquit, aut i d'
 uersio e' aut i trime, aut certe domit, vt ex'cit.
 B'ra dedere strage, q' octingenti simul z quinquas
 gura sunt inter'p'it. Uez q' Baal z no' h' h' h' h' h'
 ca erat, nec trisi' gaudabant, nec oculi palma, sed
 quia vera dicentes bene p'f'ecione p'cti, nec f'
 quia deo p'p'et' antiqui timore p'f'ecutione a v'rie
 r'rat' p'p'edicatione defecerunt. Notandum sane, q'
 sicut d'batheus per octo, q's posuit beatus d'nes,
 octaua' p'cti n're e' p'fectione, q' resurrexerunt gl'ia de-
 dicat infimatu, ita Lucas per quattuor virtutes ama-
 plectis cardinales: Ibi em' pauperes q' p' p'p'et'ia
 oo iij

Gen. 1. Job. 8.

a muditrefrenant illecebris. Et elurientes, q sua co-
munitate fame elurientibus eemiferendū, z tpi p iusti-
tia miserent vbi valer. Na eadem olynā, q Lpfo nō
na bonam, sed sua reddim, iustitia recte dicit re-
stat pō. qui ait: Desperit edidit pauperibus, iustitia
eius manet in seculū scilicet. Iustitia em̄ est, q sua cuius
tribunus, nemini qdō debētes, nisi vt inuice dicit
gamus. Sicut qui p pudicitia inter bonos dimoſcent
res z mali, occidia flere z ad eterna volū anhelare
Et qui p fortitudine fidei oia valer molesta tolera-
re. Igit qui necdū psumat virtutē arcē pcedere
valer. gū alis interim pfectiois sunt beatitudine pfo-
uedi, q tenus a bonis paulatim ad meliora pgressi,
dū pſtete in planitie dno libeter aufcultat, adhuc
quō in mote sedēte sublimiter ascendat. Na qz ad
huc edomādis, inſtrādīs coſtōbz inſiſtit, hos q
si stans q sitis laborādis e affat, qd pō longo studii
spūalie exercitio pōptos, iam qdōz dociles inuenit,
his libertate ac dignitate migr, quasi qetus salua-
toz refidēs mystica qdō de supernis intimat. Que spū-
ritualitū differētia pfectū, in israelitice plebis est
habitu pulcherrimo expſa figur, vbi vulgus offe-
q bullibet vesibus vtens in quatuor angelis pallio-
tū hyacinthinas sibi simbrias e facere pceptū, fa-
cerdotes qtuoz hie vestes, totidē mystic colorū
mira varietate distinctas, potiffices z ea q sacerdo-
tes, z alta gūoz in dument gūa color quidē eūdē,
sed sublimioris gratia diuinitat, z auro interlucēte
conſca, qz patriarchaz, atqz pſtus dñi noie redimē
a gestare, q per singula vel exponere, vel solū ppo-
nere, ppriū indultū spectat opis. Tu aut.

Sermo iſteſto oim ſctōz

Hodie dilectissimi oim ſctōz sub vna so-
lennitate letitiae celebramus festiuitatē,
qz terra editos pſtus Chriſti sanguis
genua pietate ad celeſtia euocauit: qm̄
societate celi erulit, qz patrocinitas terra letat. q-
rum triumphus eccleſia ſcā coronat, quoz cōſeſſo
qto in passione fortior, tanto est clarior in honore,
qz dum creuit pugna, creuit z pugnantium gloria z
martyrū triūphus multiplici passionū gūe adonat,
qz per grauiora tormenta, grādiōza fuere z premia,
dū catholica mater eccleſia p totū orbē longe, late-
qz diffusa, in ipſo capite suo Lpfo Iesu edocta, cō-
tumelias crucē z morte non timere, magis magisqz
robōrata sit non resistendo, sed in perferendo. Ant
uerſos at qz carcer penalis includit, pari z simili co-
lore virtutis ad gerendū certamē gūte triumphalis
inſpirauit. Vere bti m̄ ecclēia, quā sic honoz diu-
ne dignationis illuminat, quā Vincentiū glorioſus
martyr p sanguis exornat, quā inuolante pſeſſiois cā-
dida induit virginitas. Floribus eius necroſe, nec
lilia deſunt. Terrent nunc charissimi singuli viriūqz
honorū ampliffimas accipere dignitatē coronas, vt
de virginitate cādidas, vel de passione purpureas.
In celeſtibus caſtris par z acies habēt flores suos
qbus militēs Chriſti coronant. Det em̄ ineffabilis
z immensa bonitas etiā hoc prouidit, vt laborē qui
dem tpe z agonis nō extendere, nec longū faceret
aut eternū, sed breue, z vitā dicā momentanei, vt
in hac beati z equa vita, agones essent z labores,
In illa qz o eterna est, coione z premia meritōum
sine fine duratē, vt labores quidē cito finitēnt, me-
ritoz pō premia sine fine manent, vt poſt mundi
huius tenebras vifum essent candidiffimā lucē, z ac-
cipere maiorē z passionū cunctoz acerbitatibus
beatitudine, refectē hoc idē aplo q ait: Nō sunt pō

Rom. 3.

gne passioēs huius tps ad ſupenturā gloriā q res
uelabit in nobis. Et qz leto sinu de plio reuerſes,
ciuitas celeſtū excipit, de hoſte pſtrato trophēa fe-
rētibus occurrit. Iuſtiū triūphūbz viū z ſete veniūt,
qz cū ſcilo ſerū qz viciūt, z geminata glia militie vi-
gines cū pueri, teneros amos virtutibus traicēdē
tes. S z cetera fidelitū turba aule pperie regā m-
trāt, qz pncertate fidei, in cōſuſſis pceptoz celeſtiū
disciplinis vnica pace obſeruat. Ergo nūc frēs z
gite, aggrediamur iter vite, reuertamur ad ciuitatē
celeſte, in qz ſc pti ſumus z cines decreti. Nō ſumus
hoſ pites z aduene, sed ſumus ciues ſctōz z domes-
fici dei. Huius nobz vrbis ianuā apert fortitudo,
z fiducia larū pbebit ingreſſum. Cōſideremus qz in-
clytā vrbis illius felicitatē, in qua ſcōz pſiderare poſſi-
bile est. Et em̄ vere ē, pprehēdere nullus ſeruo ſuf-
ficer. Iacif de ea in qdā loco ſc, qz auſugiet tibi vo-
loz z triftitia z gemitas. Quid hac vita beatius vbi
nō ē pauptatis met? nō egritudinis imbecillitas,
nemo ledit, iſtaſc nemo, inuidet nemo, cupiditas
nlla exardēſcit, nullū cibi deſideriū, nullius honoz
aut poteſtatis pulſat ambitio, nullus ibi diaboli me-
tus, inſidie demonū nulli, terroze gehēne pcul. Ibi
moro neqz coſpōzis, neqz aet erit, fed immortalitatis
mūere vita iucūda, nlla erit tibi diſcordia, fed cūctā
plona, cuncta pueniet, qz erit oim ſanctoz vna cō-
cordia. Pac cuncta z letitia cōtinet, tranquilla ſunt
oia z quera, atqz iugis pſeōz, nō iſte qui nūc eſt,
sed tōto clarior, qto felicitior, qz cūctas vt legiſt illa
nō egebit lumie ſolte z lune, sed deo oſo illumina-
bit eā. z lucerna eius eſt agnus, vbi ſancit fulgebūt
vt ſelle in perpetuas eternitate, z ſicut pſeōz fir-
mament, qui eruditū multos. Quapropz nor tibi
nulla, nulle tenebre, z curſus nubium nullus, nec ſcī
goſis, ſiue ardoris alperitas vlla, sed talis erit qdā
rez tepētes, quam nec oculus vidit, nec auris audi-
uit, nec in cor hois alcendit, nil illoz q ea digne p-
frui inueniunt, qz nota ſcpta ſunt in libro vite, qz
lauerunt ſoſas ſuas in ſanguine agni, z ſunt aet fe-
dē dei, z ſeruūt ei die ac nocte. Nō eſt ſenectus tibi,
nec ſenectutis miferia, dū oēs accurrunt in viz per-
fectū, in menſurā etatē plenitudis Chriſti. Et qz ſup
h oia eſt cōſociari angeloz z archangeloz cetibus,
z thronis etiā z dñationibus, pncipatibus z pſtibz,
oimqz celeſtium ſupnariūqz virtutū pſubernitis pſe-
frui z inuerti agmina ſanctoz, ſplēdidus ſciberbz
micantia, patriarchaz fide fulgentia, aploz in duo
decim tribubus iſt orbē iudicātia, marty z purpu-
reis victorie coronis lucentia, virginitūqz choros cā-
dentia terra geſtantes inſpicere. Vere qz ant qd
agminū medi? reſidet, dicere vox nullū ſufficere. Iſt
fugit em̄ oim ſermonē, atqz oim ſenſum hūane men-
tis excedit decus illud, illa pulchritudo, illa virtus,
illa glia, illa magnificētia, illa maiestas. Ultra em̄
oim ſctōz eſt gloria ipſius ineffimabile adpſicē
pſpectū, z ſplēndore maiestas eius irradiat. Si em̄
ſtīdie oportere nos torquet pſerre, ſi ipam gehē-
nā pario tpe tolerare, vt Chriſti videre poſſenſus
in glia venientē, ſctōz eius nūro ſociari, non erat
dignū pari oſe qz meli eſt, vt tante bonitatis glo-
rie participes haberemur. Qz erit illa frēs chariſ-
ſimi iuſtoz glia, qz magna ſctōz letitia, cū vnaque
qz facies fulgebūt vt ſol, cū oimibus diſtinctis po-
pū ſui dñi in regno patriſ ſiſceperit recēdere, z
meritū atqz opibus ſinguloz pma reſtituere, pter-
renis celeſtia, pſpaliibus ſempiterna, p modicū ma-
gna pſeſtare, adducere ſanctos in viſione paterne
glie, z facere in celeſtibus pſidere, vt ſi deus oia in
oibus, eternitateqz ſuis amatozibus z immortalitate

Apō. 11.

I. Co. 15.
Rom. 8.

et largiri, ad quā eos sanguis sui viuificatioe repa-
rauit, denno ad paradifum reducere, et regna celoꝝ
in fide z veritate ſue pollicitationis apire. Hęc here
ant firmier ſenſibz vſia, h̄ intelligant plena fide, h̄
toto corde diligant, h̄ inſidelitatem oim magnan-
mitate acqran. Res poſita eſt in pſate faciētia, qz
regniū celoꝝ vim parit. Res iſta o hō. i. regniū celoꝝ
tū aliud nō qrit pſentū, nllū teipm. Tm̄ valer, qm̄
ea. Tu te da, z habebis illā. Quid turbaz de prior
Chriſtus ſemetipm dedit, vt acquireret te in regniū
deopatri. Ita z tu teipm da, vt ſis regniū eius ac nō
regnet pſctm in moralitō corpē, sed ipſis in acqū-
ſitionē vite. Ad hęc qz oim ſalucariū dilectiffimi de-
lectemur palmā, libeter ac p dōpte cerremus, oēs in
agone iuſtite deo z Lpfo expectāte curramus, z q
ſcilo z mīdo maiorēs iſt eē cepimz, curſuz nrm̄ nul-
la ſcī z mūdū cupiditate recardemus, ſi ſic expēdi-
tos, z ſic celes in h̄ opio agēe curres, dies nos
vitm? inueniet, nullūqz meriti ac pmiū deerte re-
numerat. Qui coronā in pſecutione purpureā z
paſſioe donabit, iſte p pace viuētibz p iuſtite me-
ritū dabit candidā. Nā nec Abrahā, nec Iſaac nec
Iacob occiſi ſunt, z tñ ſcēt z iuſtite meritū hono-
ri, inter patriarchas h̄mi eē meruerit. Ad qz pgre-
gaſ vultū qz h̄ ſcēt z iuſtus ac laudabilis iuue-
rit. Demones eē debemus, volūtātē nos nō noſtrā
sed dei facere debere, qz qui fecerit eius voluntatē,
mauebit in eternū. Quapropz chariffimi mēte in
regna, ſide firmi, virtute robuſta, charitate pfecta,
parati ad oim volūtātē dei ſumus, pſeruāte z ſcōz
mā dāra dñica. In ſimplicitate ſeruate innocētā, in
charitate z cordiā, modēſtā in humilitate, diligētā
in adminiſtratioe, vigilantiā in adiuuādis laborāti-
bus, miſericōdiam in fouēdis paupribz, indefeſſa vita
de pſtantiā, in diſcipline ſeueritate cenſurā, ne aliqz
etēplū bonoz ſctōz deſit in nobz, hęc ſunt eſſe vt
ſtigia, qz nobis ſcī qz pſeruentes in patriā relique-
rūt, vt illoz ſemīz inherētes, ſcōz qm̄ ſunt. Pa-
triā qz noſtrā paradifū cū illa pōtemus, parētes
patriarchaz z pphetas habere iſt cepimz. Cur nō
pperamus et curramus, vt ad patriā noſtrā venire,
et parentes ſalutare poſſimus? Ab agnis illic nos
charoz nūeros expectat parentū, fratru, filioꝝ, frēs
quens nos z copioſa turba deſiderat, iā de ſua inco-
lumitate ſecura, adhuc de noſtra ſalute ſolicita. Ad
eoꝝ frēs plecti z pſpectū venire, qz aet illis z nos
bis in cōe letitia eſt. Quid illic celeſtiū volūptas
puerſoz ſocietate expectantū, qz ſumma z ppetua
exultatio. Illic aploz glorioſus chorus, illic pphē-
taz exultantiū nūeros inſignis gaudet, illic pſis in
numerabilia marty z, ob certaminū victoriā coro-
natus triūphat, illic pſeſtoꝝ fortitudo letat, illic etiā
ſc clariffima virginiū turba extat. Sed z illoz re-
numeratio cenſet, qui pcepta dñica ſeruātes, ad ce-
leſtes h̄aſozs terrēna patrimoniā tranſtulerunt.
Ad hos dilectiffimi tota audiate propremus, vt
cū bis cito eſſe, z cito ad Chriſtū puenire nos cō-
tingat optemus, etiā illius itinerē dūcē habeamus
ſaluz aurozē, lucē pncipē, letitiae largitozē, qz viūt zē

In die oim ſctōz ſermo.

Legitur in eccleſiaſticio hiſtoris, q ſctūs
Bonifacius, q artus a dō pſegozio Ro-
mane vrbis epicoꝝo panim tenebat, ſuis p-
cibus a Foca ſeſare impetrarit, donari
eccleſie Chriſti templū Romę, qd ab antiqz pan-
theon ante a vocabat, qz hoc quali ſacrū oim vides
bat erit deoz. In quo eliminata omiſi ſpurcicia, fe-

cit eccleſiam ſanctę dei genitricis, atqz oim ſanctō-
rum Lpſti, vt memoria eoꝝ habereſ a fidelibus,
excludā demonū multitudie, z plebs vniuerſa in cā-
pite calendaz nouembriū, ſicut in die natalis dñi
ad eccleſiam in honore oim ſanctoz pſecrata cō-
ueniret. Ibi qz miſſaz ſolēnitare a preſente ſeūdo qz
ſolice celebrata, omnibusqz vite peractis vniuſqz
in ſua cū gaudio remearet. Et hac ergo pſuetudine
ſanctę Romane eccleſie, creſcente religione chriſtiana
na, decreti eſt, vt in eccleſia dei, que per obēter-
rarū longe lateqz ſtruantur, honoz z memoria oim
ſanctoz vt glia qz pſecratim habereſ, vt quicqz
humana fragilitas per ignozantiā vel ueligitantiā,
ſiue per occupationē rei ſecularis in ſolēnitatibus
ſanctoz minus plene preſiſſet, in hac obſeruatō-
ne ſolueret, quatenus eoꝝ patrocinijs pſecti, ad ſu-
perna celoꝝ gaudia puenire valeamus. Hęc ergo
fratres chariffimi, in oim primordiaz ſanctoz, nobis
cum deum laudate, qz cunctos cōdidit ſanctos, per
quem oia facta ſunt, per quē oia ſubſiſtit elementa,
cūctas maiestas nec incipit, nec deſinit in ſeculū, vt
merito omē initium ac ſinis creature noſter, vt de
eo per quēndā prudenter dicit eſt: Qis ſapientia
a dño deo eſt, z cum illo ſit ſp, z eſt ante eū. Alti-
rudine celi, z latitudine terre, z pfundū abyſſi quid
dimenſus eſt? Arenā maris z pluuie guttas et dies
ſeculū, qd dinumerari? Ipſe ſolus inueſtigare, me-
tiri, ac dinumerare hec oia pōt, qz celi ambitū ſua cir-
cūit ſapientia, z profundū abyſſi ſua penetrat virtus.
Et egregius ille verficator dei ſapientiam oia
poſſe atqz noſſe pſiderabat, dicens: Qui ſtellas nu-
meras, quaz tu nō ſoſus, Signa, pſates, curſus,
loca, tpa noſtri. Quis pncipiū atqz virtutē apſe ſpū
ſctō puenit, ſua modū eſſe inueſtigare huma-
nū omemoiar, dicens: Quid altitudo diuitiaz ſapie-
z ſcīe dicit, qz iucō pſehenſibilia ſunt iudicia eius, z
inueſtigabiles vite eius. Quid eſt cogit ſenſum
dñi, aut quis pſitariū eius fuir, aut qz prior deſit
illi z retribuetur ei? Qm̄ er ipſo z per ipm̄ et in ipſo
ſe noſ oia, ipſi honoz z glia in ſecula ſeruat. Qui ſu-
perna celoꝝ regnia ſpiritus angelicis ad landē z glo-
riam atqz honorem ſui nominis ac maiestas, in p-
petuum miſo ordie collocant, de quibus plura lo-
qz per ſe melius, qz ſol deo ſcīre eſt, quō vel quē ad-
modū eoꝝ nobis inuifiſſis abſqz pſtagione vel di-
minutione in ſua ſola pſiſtit perpetua natura. Non
vero eſſe ordines angeloz ad dei iudicia ac myſte-
ria pſplēda eſt ante ſacro eloquio cognouimus, qz
pncipatus atqz poteſtates, ſubſiſtēt atqz mirabili-
ter de omni potētis nati diſtingunt. Alti er illis
ad nos in mundū miſiſi futura predicando perueni-
unt, alii ad ea cōſtituti, vt per eos ſigna z miracula
fiat, alii ſubſcīctis angeloz ſpiritus preſtant, eſqz
ad implēda diuina meritoria diſponendo pncipā-
tur. Alii mira potentia ceteris preeminēt, pzo eo qz
eis ad obediētiā alia angeloz agmīa ſubſcīta ſunt,
alii tanta diuinitatis gratia replentur, vt in eis dñs
ſedeat, z per eos ſua iudicia decernat, alii tanto p-
fectiore ſolēntia pleni ſunt, quōto claritate dei vi-
cīnū pſemplātur, alia vero ita ſunt deo pnciata an-
geloz agmīa, vt inter hec ad eū omnino nulli aliſ
interſint, z tāto magis ardent amore, quanto ſubſi-
ſtus claritatem diuinitatis eius apſcitant. Talibus
vt diximus a primordiaz de beatoz ſpirituū diſtinctio-
nibus, ſuperna celoꝝ regna a deo pſdote in p-
petuū mirabiliter collocata ſubſiſtit. Hais oibz frēs
chariffimi, nā deoꝝ ac deo dilecti angeloz agmīū
bū, huius diei ſolēnitare credimz qz pſecratā. Sed
ecce dū ſecreta celeſtiū cūctū rimamur, ſupra thōdū

Eccl. 1.

Ro. 11.

corpus reuiuificet ex puluere. Sed dicitis o homo in credule, Ideo creditis futurum vt arbores z herbe z omnia reuiuificent, qd illa facta cognoscimus. Unde autem cognoscere possumus, qd mortui resur gunt, cum aduocatus a mortuis nemo fuerit. Quis hoc dicitis vel cogitis, audi patienter. Quis hoc sapienter. Ideo enim dicit noster Iesus Christus, qui mortui uoluit resurgere, nec de resurrectione dubitauit. Amen quod potes dubitare, qd non sumus resurrecturi a mortuis, cum hoc promittat deus qd nec scit aliquando mentiri, qui potest facere qd qd uult, quia omnipotens est, z impleret omnia que promittit, qd uerax est z mendacium in eo non est. Et dedit nobis pius z misericors dñs virtutis sue pignus, z grā dñi testamenti spem nobis resurrectionis ostendit, qd uirgenitum filium suum pro nobis hoīem factum, z mortuum a mortuis suscitauit. Ideo enim dñs noster Iesus Christus natus ex hoīe, id est, ex Maria uir gine est dignatus, z a Iudeis crucifigi, z die tertia resurgere, vt nos tali exemplo animati, resurrectio nem ex mortuis certissime credemus, quā qui nō credit futuris, nec hoc quod credit, qd Christi resur rexit a mortuis, aut ad dñm Iesum resurrexisse a mortuis cōfiteat, nec de sua poterit dubitare. Ab his nere ergo vos ab omni opere malo, ab inimicitia, ab ebrietate, a fornicatione, a furto, a perturio, a falso testimonio, a detractione, qd hec oīa odit deus, z eos qd ista faciunt, puniet in futuro. Estote autē beni gni, misericordes, inuicem honorem habētes, z ea semp operantes, que in sanctis suis diligit deus, vt possitis cum sanctis eius ad eternam z immortalem gloriā peruenire, z uiuere in secula seculorū. Amen.

Incipit tractatus beati Augustini ep̄i super eo quod scriptum est in euangelio sancti Iohannis .ii. Erat autē quidam languens Lazarus.

Inter omnia miracula que fecit dñs noster Iesus Christus, Lazarus resurrector precipue predicatur. Sed si attendamus qd fecerit, delectari debemus potius qm mirari. Ille suscitauit hominem qd fecit hominē. Ipse est enim vnicus patris, per quē, sicut nostis, facta sunt omnia. Si ergo per illum facta sunt omnia, quid mirum est, si resurrexit vnus per illum, cum tot grādie nascuntur per illum. Plus est hoies creare qm resuscitare. Dignatus est tñ z creare z resuscitare: creauit enim omnes, resuscitare quosdam. Nā cum multa fecit res dñs Iesus, non omnia scripta sunt, sicut idem ipse Iohannes euangelista testat, multa dñm Iesum z dixisse z fecisse, qd scripta non sunt. Electa sunt autem qd scriberentur, que saluti credentium sufficere uidebant. Iudicatis em, qd dñs Iesus mortuū suscitauit. Sufficit tibi vt scias, qd si uellet, omnes mortuos suscitaret. Et hoc qdem sibi ad finē seculi referuauit. Nā quem audistis magno miraculo quadriuanum mortuum resuscitasse de sepulchro, uenit et hora (sicut ipse dicit) qm omnes qd sunt in monumentis, audirent uocem eius, z procederēt. Resuscitauit putentē, sed tñ in cadauere putente adhuc erat forma membrorum. Ille in nouissimo die ad uñā uocē, cineres esse redacturus in carnem. Sed oportebat vt modo aliquid faceret, qd bus datus uelut iure uirtutis iudicis, credamus in eum, z ad illam resurrectionem prepa remur, qd erit ad uitam, nō ad iudicium. Ita quippe ait. Venit et hora qm omnes qd in monumentis sunt, au

Joh. vi.

dient uocem eius, z procedent, qui bona fecerūt ad resurrectionem uite, qd mala egerunt, ad resurrectionem iudicij. Res erit mortuos a dño resuscitatos in euangelio legimus. Et forte nō frustra. Nū quippe facta non sunt tñ modo facta, sed signa. Si ergo signa sunt, poterit id quod mira sunt, aliqd z profecto significat. Quod quod significatione inuenire, aliquid quanto est operosius, qd aut legere vel audire. Iam mirantes audiebamus, tanq̄ magni miraculi spectata cura ante oculos nostros pluita cum euangelium legeret, quē admodum reuicent z azarus. Si attendamus, miraculosa sunt opera Christi. Dñs qd cre dit, resurget. Si attendamus omnes z intelligamus, detestabiliores mortes: oīs qui peccat, moritur, sed mortem carnis oīs homo timet, mortem autē pauci. Pro morte carnis, qd sine dubio qm futura est, curant omnes ne ueniat. Unde est qd laborant. Laborat ne moriatur homo mortuus, et non laborat ne peccet homo in eternum victurus. Sed cum laborat ne moriatur, sine causa laborat. Id enim agit, vt multum moris differat, non vt euadat. Si autē peccare nolit, non laborabit, z uiuet in eternum. Vt illi possessum excitare hoies mortuos, cum ipis pariter excitari, vt tales essent amatores uite pmanētis, qd les sunt hoies amatores uite fugientes. Quid nō facit homo sub mortis periculo constitutus. Quid nō pendente ceruicibus, pro dicit homines quicqd sibi uide uiuere, reseruat. Quis nō continuo didit ne pcuteret. Et post conditionem fortasse pculsus est. Quis nō vt uiuere continuo ptere uoluit uide uineret, eligēs uitam mendicantē, qd celerem mortem. Qui dicit ē, nauiga ne moriatur, z dilulit. Qui dicit ē, labora ne moriatur, z piger fuit. Res uia deus iubet, vt in eternū uiuamus, z obidire nō gligimus. Nō tibi deus dicit, perde quicqd habes vt uiuas exiguo tpe in labore sollicitus, sed da paup̄, vt habes vt uiuas sp̄ in labore securus. Cuscufanō amatores uite tpe talis, quā nec cū uolūt, nec qd uolunt, habent: z nos inuicem non accusamus, tam pigni, nā tepidat ad capefendā uitam eternā, quam si uoluerimus, habebimus: cum habuerimus, non amittimus. Hanc autē mortē quam times mus, etiam si noluimus, habebimus. Stergo do min⁹ magna sua gratia, z magna misericordia suas suscitāt, ne moriamur z eternum, bene intelligimus tres illos mortuos, quos in corpore suscitauit, aliquid significare z figurare de resurrectionibus aīaz, que sunt per fidem. Resuscitauit filiam archyinasgogi adhuc in domo iacentē. Resuscitauit vniciū filii vīdue extra portas ciuitatis elatum. Resuscitauit Lazarus sepultus quadriduanū. Intueat quisque animā suā si peccat, mori. Peccati mors est aīe. Sed aliqui in cogitatione peccat, delectat quod mali est. Los senliti, peccasti. Consonio illa occidit te. Sed in⁹ est mors, qd cogitasti malum non dū procellit in factum. Talem animā resuscitare se signans dñs, resuscitauit illam puellā, que nondum erat foras elata. Sed qd in domo mortua iacebat, qd p̄cti latēbat. Si at non solum male delectationis plenissimē, sed etiam ipis malū fecisti, qd si mortuū extra portā extulisti: fozis est, z mortuus es. Et tñ z ipm dñm resuscitauit z reddidit uidue maritus. Si peccasti, pemitte atre, z resuscitat te dñs z reddet ecclesie maritue. Tertius mortuus ē Lazarus. Est genus mortis immane, qd mala pluerudō appellat. Alud est uenire peccare, aliud pluerudine peccatū facere. Qui peccat z continuo corrigi, cito reuiuificat, qd nondū est impli catus consuetudine, nō est sepultus. Qui autē peccare pluerit, sepultus ē, z bñ de illo dicitur. Incipit eu

Mat. 7
Luce. 7
Joh. II.

habere pessimam famā, tanq̄ odorem feterrimum. Tales sunt oēs afflicti sceleribus, pditis moribus. Dicitur et: Nolite facere, qd si audis, quē terra sic premit, z tunc corumpit, z mole pluetudinis pregrauatur, nec ad ipm tñ resuscitatum minor fuit virtus Christi. Nouimus, vidimus, qd die videmus hoies, pessima pluetudine pmurata, uiuere meli⁹, qd uiuūt qd reprehendebat. Dicitur ab ipse hoīem. Ecce ipa soror: Lazarus, si tñ ipa est qd pedes dñi uicit unguētō, z terit capillis suis, qd lauerat lachrymis, melius suscitata est qd frater eius. De magna male consuetudinis moliberata est. Erat em famola peccatrix, z de illa dictum est: Dimittent ei p̄ctā multa, qm dilexit multū. Ademus multos, nouimus multos, ne mo desperet, nemo de se psumat. Et de perare malu est, z de se psumere. Sic noli desperare vt eligas de qd debeas sumē, ergo z Lazarus dñs suscitauit. Iudicatis qualē, id qd significat Lazarus resurrector. Regamus itaqz ista, z qm multa in hac lectioe manifesta sunt, ex positione in singulis nō gramus, vt necessaria pertractemus. Cetera autē qdam languens Lazarus a Bethania, de castello Marie z Marthe, In superiori lectione meministi, qd dñs exiit de manibus eorū, qd lapidare illū uoluerāt, z discessit trans Jordanē, vbi Iohānes baptizabat. Ibi ergo dñs constituit infirmabam in Bethania Lazarus, qd castelli erat proximū Iherosolymis. Cetera autē erat qd uicit dñm unguētō, z terit pedes eius ca pillis suis, cuius frater infirmabam Lazarus. Dicitur ergo uozores eius ad eū dicitēs. Jam intelligimus qd miserant, vbi erat dñs, qm abiens erat trans Jordanē scz miserant ad dñm nuntiantes, qd egrotaret frater eorū, vt si dignaret, ueniret, z eū ab egrotante liberaret. Ille distulit sanare, vt posset resuscitare, quid qd nuntiauerūt uozores eius: Cetera, ecce quem amas, infirmat. Nō dicitur ueni. Amā tñ tñ modo nuntiant dñm. Non aule sunt dices, ueni z sana: nō aule sunt dicere, ibi uibe, z fiet. Cur em non z iste, si fides illius ceteris in de laudatur: Alit em: Non sum dignus vt intres sub tectū meū, sed tñ dñs uerbo et sanabit puer meus. Nihil hoc iūte, sed tñ modo, dñe ecce quē amas infirmat. Sufficit em vt nouer⁹ dñe. Nō em amas z deseris. Dicit aliqd. Nō p Lazarus p̄ctō significabat, et a dño sic amabat: Audiat eū dicitē, Nō ueni uocare iustos, sed peccatores. Si em peccatores deus non amaret, de celo ad terrā non descenderet. Cetera autē Iesus dicit eis: Infirmitas hec nō est ad mortē, sed pro gloriā dei, vt gloriificet filius dei. Talis glori ficatio ipsius, nō ipm auit, sed nobis profuit. Hoc autē ait: Nō est ad mortē, qd ipa mors nō erat ad mortē, sed potius ad miraculū: qd factō, crediderunt hoies in Christū, vt uitarēt quod mali est. Sane videte quē admodum cum negat obliq̄ dñs deū se dicit, ppter qdam qd eum negant filii dei esse. Nam sunt heretici qd hoc negat, qd filius dei deus sit. Ecce audiant. Infirmitas hec, inq̄, non est ad mortē, sed p gloriā dei. Quis gloriā: Quis dei: Audi ad fecit: Et gloriificet filius dei. Infirmitas hec nō est ad mortē, sed p gloriā dei, vt gloriificet filius dei per illā. Per quā: Per illā infirmitatē. Cetera uerba ait Iesus: Marthā z sorore eius Marthā z Lazarus. Ille languēs, ille tristes, oēs dilecti, sed dilgebat eos z languentium saluatoz, immo etiā mortuorū suscitator, z tristem consolator. Et qd audiat qd infirmas barur, tunc quē manit in eode loco duobus dieb⁹. Nuntiauerunt ergo ille, z manit illi ille. Adū te pus ductum est, quousqz quadriuanum completeretur. Non frustra, nisi qd forte, immo qd certe, z tpe nume

Luce. 7

Mat. 8

rus dies infirmat aliqd sacramenti. Cetera deinde post hec dicit discipulis suis: Eamus in Iudēā iter, vbi pene fuerat lapidatus. Qui p̄perea inde discessit se uidebatur ne lapidaret. Dicitur em vt bō, fed in redeudo, qd si oblitus infirmitatē, ostendit patrem. Eamus inquit in Iudēam. Dicitur hoc dicit, uide te quem admodū discipuli uerit fuerunt. Cetera uide et discipulo. Ibi tñ nūc q̄rebant te lapidare Iudēi, z itēp uadis illuc: Respondit Iesus: Nōne duodecim sunt hoie diei: Cetera dicit: Si quis ambulauerit in die, non offendet, qd lucem huius mundi uiderit. Si autē ambulauerit in nocte, offendit, qd lucem non est in eo. De die qdem locutus est, sed in nostra intelligentia, qd ad hoc uox est, innocens diem vt expellat noctem, z cor lumine illuaret. Quid enim dñs dicere uoluit: Quamuis mihi uideat, qm subluceat altitudo profunditasqz sententie, redarguere uoluit dubitationem illorū z infidelitatem. Coluerit em osillum dare dñs, ne moreretur, qd uenerat mox ne ipm moreretur. Sic etiam quodā alio loco, Petrus sanctus dñs uolens dñm, sed adhuc nō plene intelligens cur uenisset, timuit ne moreretur, z uite displicuit, quod ē, ipi dñm. Nam cum indicaret discipulo qd esset Iherosolymis a Iudeis passurus, respondit: Petrus in ter ceteros, z ait: Abite a te dñe, p̄pitiū esto tibi, nō fiet istud. Et primo dñs: Redi post me satanas, non em sapi⁹ qd dei tuus, sed que hominum. Et paulo ante p̄frens filium dei laudem meruerat. Iudicis rat em, Beatus es Simon bar Jona, qd non tibi reuelat caro z sanguis, sed pater me⁹, qd in celis est. Cetera dicitur, beatus es, illi dicit, redi retro satanas, qd beatus a se non erat. Sed uides: Quia nō tibi reuelat caro z sanguis, sed p̄ me⁹, qd in celis ē, ecce uide beatus es, non de tuo, sed de meo. Non qd pater ego, sed qd oīa qd habet p̄, mea sunt. Si beatus ē ille Petrus de ipsius dñi, satanas de cui⁹: Ibi dicit, rationem quippe reddidit beatitudinis, cū diceret: Non caro z sanguis tibi reuelauit hoc, sed p̄ me⁹ qd est in celis. Hec est causa beatitudinis tue, quod uero dicit, Redi post me satanas, audi etiā huius rei causam. Non em sapi⁹ qd dei sunt, sed que sunt hois. Nemo ergo se palpat, de suo satanas est, de dei beatus est. Quid est em de suo, nisi de pctō suo: Tolle peccatum qd est tuū, iustitia (inquit) de meo est. Quid em habes quod nō acceptisti: Cum ergo uellent dare cōsillum hoies deo, discipuli magistro, serui dñi, egroti medico, corripuit eos ait: Nōne duodecim sunt hoie diei: Si quis ambulauerit in die, non offendit, me sequimini, si nō uultis offendere. Nolite mihi cōsillum dare, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt hoie diei: Quia uidebē esse ostēderet, duodecim discipulos elegit. Si ego sum (inq̄) dies, uos hoie, nunq̄d hoie diei cōsillum dante: Hoie die sequuntur, non dies hoias. Sig illi hoie, qd tibi Judas ē: Est ipse inter duos diei, quos a me cōsillum oportet accipere. Quis ergo pertinet, nonne duodecim sunt ho

Act. 4.

Ruc. 10.

hoc dicit eis. Lazarus amicus noster dormit, sed vado ut ex somno euscitem eum. Et cum dicit, for roibus mortuus erat, dno dormiebat, hōibus mortuus erat, qui si suscitaret non poterat. Nam dñs tāta eum facilitate excitabat de sepulchro, q̄ta tu nō excitās dormientē de lecto. Ergo scdm potentiam suam dicit dormientem, q̄z et alii mortui dicit sunt in scripturis sepe dormientes, sicut ap̄ls dicit. De dormitibus aut nolo vos ignorare fr̄es vtr nō p̄risse m̄nt sicut ceteri qui sepm nō habēt. Ideo z ipsa dormientes appellavit, q̄z resurrecturos p̄sentiauit. Dormit q̄ oīs mortuus z bonus et malus. Sed quō interest in ip̄is qui quotidie dormiunt z exurgunt, quid quisq̄ videat in somnis. Alii sentiunt letitia omnia, alii torquētia, ita vt euigilans dormire t̄meat, ne ad ipsa iterū redeat. Sic vniūquisq̄ hoim cum causa sua dormit. cū causa sua surgit, et interest quali custodia q̄sq̄ recipiatur ad iudicem postea p̄ducendus. Nam et receptioes in custodia p̄o meriti causas exhibent. Alios inebuntur custodia lecto reo humano z miti officio atq̄ cuncti, alii traduntur optionibus, alii mittunt in carcerē, z in carcere ip̄o non oīs, sed p̄o meriti, grauita em̄ sunt gna causas, in ima carceris p̄tendit. Sicut ergo diuerse custodia agentium in officio, sic diuerfa custodia mortuoz z diuerfa merita resurgentiū. Receptus est pauper, receptus est z dñes, sed ille in sinu Abrahę, ille vbi staret et guttam aque non inueniret. Habent ergo oēs aie, vt ex hac occasione instrua charitatem vestram, habent oēs aie cū de seculo exierint diuerfas receptiones suas. Habent gaudium boni, mali tormenta, sed cum facta fuerit resurrectio, z bonoz amplius gaudij erit, z maloz tormenta gūioza, qui cū corpore torq̄buntur. Recepti sunt in pace sancti patriarche, prophete, ap̄ls, martyres, boni fideles, dñs n̄i adhuc in fine accepturi sunt qd̄ p̄misit de vob̄. Promissa est em̄ resurrectio etiā carnis, mortis cōsummatio, vita eterna cū angelis. Hoc oēs si accepturi sumus. Nam redem̄ q̄ primo post mortem datur, si ea dignus est, accipit q̄sq̄ cū mortē. P̄io res accepterunt patriarche, posteriores pp̄he, recē res ap̄l, multo recentiores sancti martyres, q̄tīde boni fideles z alii in ista re q̄tādiū sunt, alii nō tam diu, alii annis paucioribus, alii recenti tpe. Cū hō ab hoc somno euigilabunt, simul oēs q̄ p̄missum ē accepturi sunt. Lazarus amicus noster dormit, sed vado vt a somno excitem eum. Dixērunt ergo discipuli. Quō intellexerunt, respondērūt. Dñe, si dormit, saluus erit. Soleat em̄ esse somnus egrotantium, saluus indicij. Dixerat at̄ dñs de morte eius, illi aut̄ putauerunt q̄ de dormitione somni diceret. Tunc ergo dicit eis. Iesus manifeste. Sub obscure enim dixerat, dormit. At̄ q̄ manifeste. Lazarus mortuus est, z gaudeo p̄pter vos, vt credatis q̄ nō erā ibi. Et scio q̄ mortuus est, z non ibi eram. Eger em̄, non mortuus fuerat natiuitas. Sed qd̄ lateret eum qui creauerat, z ad cuius nutum aia morientis exierat. Hoc est qd̄ ait. Saudēo p̄pter vos vt credatis q̄ non ibi eram, vbi inciperet admirari, q̄ dñs potuit dicere mortuū, qd̄ nec viderat, nec audierat. Vbi facie meminisse debemus, q̄ adhuc ip̄o rone discipuloz qui in eum iam crediderant miracula edificabatur fides, non vt ea q̄ non erat, esse inciperet, sed vt ea tam que esse ceperat, crederet, quāuis eali verus sit, quasi tūc credere inciperet. Ad enim ait. Iam dēo p̄pter vos, vt vestra fides augetur, siue firmetur, sed ait, vt credat, qd̄ infel ligendū est, vt amplius robustiusq̄ credatis. Sed eamus ad eum. Dixit ergo Thomas qui dicitur

Didymus ad discipulos. Eamus z nos, z mortuor amur cum eo. Quēnt itaq̄ Iesus, z inuenit cum qua tuoz dies iam in monumento habentem. De quatuor diebus multa quidem dici possunt, sicut se habet ob scura scripturaz, q̄ p̄o diuersitate intelligentiaz multos sensus pariunt. Dicamus z nos, quid nobis videatur significare mortuus quatuoriduanus. Quōd em̄ in illo cōte intelligimus qd̄dammodo humanum genus, sic forte z in illo mortuo multos intellectus sumus. Diuersi em̄ modis vna res significari p̄t. hōmo qm̄ nascit, iam cū morte nascit, q̄z de Adam p̄c̄m̄ trahit. Unde b̄ ap̄ls. Per vniū hoim p̄c̄m̄ intrauit in mūdū, z p̄ p̄c̄m̄ moza, z ita in oēs hoies p̄transiit, in q̄ oēs peccauerunt. Ecce habes vnum diē mortis, quem homo trahit de mortis propagie. Deinde crescit, incipit accedere ad rationales animos, vt legem sapientie naturalē, quam oēs hoies habent in corde deitiam. Ad̄ tibi fieri non vis, alii nec fecerit, hūmōd hoc de pagani d̄t, et non in natura ip̄a qd̄dammodo legit. Surtum non vis pati, facere noli. Et hac legem etiam trāsgredunt hoies, Ecce aliter dicit mortis. Etiam est etiam lex diuinitatis p̄ famulum dei Moysen. Dixit em̄ illic. Hō occides, non mechaberis, non falsum testimonij dices, honora patrem z matrem, non p̄cipies rem proximi tui. Ecce lex scripta est, z ip̄a p̄sentit. Ecce tertius dies mortis. Quid restat? Venit ad euangelium, p̄dicat regnum celoz, diffamat vbiq̄ Ihesū, minat gehēna, vita promittit eternam, z ip̄a p̄sentit. Transgredunt homines euangelium. Ecce q̄rtus dies mortis. Merito iam putet. hūmōd de talibus neganda est misericordia: Ab̄st. Etiam ad tales dñs excitatos non deignat accedere. Cū illi at̄ ex Iudeis venerat ad Marthā z Mariā, q̄z solarent eas de fratre suo. Marthā ergo vt audiuisset q̄ Iesus venit, occurrit illi, Marthā aut̄ domi sedebat. Dixit ergo Marthā ad Iesum: Dñe, si fuisset hic, frater meus nō fuisset mortuus. Sed z nūc scio q̄ quecumq̄ poposceris a deo, dabit tibi deus. Hō dixit, sed modo rogo te vt resuscites fratrem meū. Hō em̄ sciebat, si frater eius resurgere vtile fuerit. Sed tñ dicit. Scio q̄ potes, si vis facis, vtrum em̄ factus es, iudicij tui est, non s̄mptionis me. Sed z nūc scio q̄ quecumq̄ poposceris a deo, dabit tibi deus. Dixit illi Iesus: Resurget frater tuus. Hoc ambiguum fuit, non em̄ ait, modo suscitabo fratrem tuū, sed resurget frater tuus. Dixit et Marthā, Scio q̄ resurget in resurrectione in nouissimo die. De illa resurrectione secura sum: de hac incerta sum. Dixit et Iesus: Ego sum resurrectio z vita. Dicit, resurget frater tuus in nouissimo die, verum dicit. Sed per quē tunc resurget, potest z modo, quia ego sum, inquit, resurrectio z vita. Audite fratres, audite qd̄ dicat. Terre tota expectatio erit: circūstantiū vt reuolueret Lazarus, vnus mortuus quatuoriduanus. Audiamus z resurgamus, q̄ m̄lti sunt in hoc populo, q̄s p̄mit male p̄suetudinis moles. Forte audiuunt me quidam, q̄bus dicit. Nolite inebriari vino, in quo est oīs luxuria. Dicunt non possumus. Forte audiuunt me aliqui immūdi, lacuicus z flagitiosus, q̄bus dicit. Nolite hoc facere ne pereratis. Et respondēt: Non possumus tollia consuetudine nostra. Dñe, istos resuscita. Ego sum, inquit, resurrectio z vita. Ideo resurrectio, q̄ z vita. Quid credit in me, etiam si mortuus fuerit, viuet. Et omnis qui viuet, z credit in me, non morietur in eternum. Quid est hoc? Quid credit in me, etiam si mortuus fuerit, sicut Lazarus mortuus est, viuet: Quia non est deus mortuorum, sed viuoꝝ. De olim mortuis patribus, hoc

Job. 4.

Ezo. 20.

Eph. 5.

Job. 1. Job. 10.

est de Abraham, de Isaac, z Jacob, tale Iudeis responsum de dicit. Ego sum deus Abraham, deus Isaac, z deus Jacob, non est deus mortuoz, sed viuoꝝ. Quā em̄ illi viuunt. Ergo crede, z si mortuus fueris viues. Si aut̄ nō credis, z cum viuis mortuus es, probemus z hoc q̄ mortuus es. Quā dñs distulerit sequi eum z dicit, eam p̄o sepelire patrem tuum: sine (inquit) sepelire mortuos tuos, tu uent lequere me. Erat ibi mortuus sepelendus, erat ibi z mortui, mortuum sepelitur. Ille mortuus in carne, illi in anima. Unde mors in anima: Ad̄ nō est fides. Unde mors in corpore: Ad̄ nō est ibi aia. Ergo anime tua vita, fides est. Quid credit in me, tunc etiam si mortuus fuerit in carne, viuet in aia, donec resurgat z caro nūq̄q̄ postea moritura, h̄ est, qui credit in me, licet moriatur, viuet. Et omnis qui viuit in carne, z credit in me, est mortuatur ad ip̄a p̄pter mortem carnis, non morietur in eternum, p̄o p̄ter vitam sp̄s, z immortalitate resurrectionis. h̄ est quod ait: Omnis qui viuit z credit in me, nō morietur in eternum. Cū credis hoc: Sit illi: Etia q̄z dōmine, ego credidi quia tu es Ihesus filius dei viui qui in hunc mundū uenisti. Quando hoc credidi disti? Credidi q̄ tu es resurrectio, credidi q̄a tu es vita, credidi quia qui credit in te, est mortuus viuet, z qui viuit z credit in te, non morietur in eternum. Et cum hec distulit, abiit z vocauit Martham sororem suam silentio dicens: Magister adest, z vocat te. Aduertēdū est, quēdammodū sup̄pressam vocē silentium nuncupauit. Nam quō silēto dicit: magister adest z vocat te: Aduertendum est quemadmodum euangelicā non dixerit, vbi vel qm̄ vel quō Martham dñs vocauerit, vt hoc in verbis Marthe potius intelligatur narrationis breuitate seruata. Cū illa vt audivit, surgit cito z venit ad eum. Hōndum em̄ uenerat Iesus in castellum, sed erat adhuc in loco illi, vbi occurrerat et Marthā. Iudei igitur q̄ erant cum illa in domo z consolabantur eam, cū viderent Marthā q̄ cito surrexit z exiit, secuti sunt eā, dicens: Quia vadit ad monumentū vt ploret ibi. Quare h̄ pertinuit ad euāgelistā narrare: Et videamus q̄ occasio fecerit, vt plures ibi essent, qm̄ Lazarus resurrectio est. Putantes em̄ Iudei p̄o p̄terea illam festinare, vt dolos sol solantū la chrysmo crederet, secuti sunt eam, vt tam grāde miraculum quatuoriduanū mortui resurgētis testes plurimos inueniret. Marthā aut̄ cum uenisset vbi erat Iesus, videns eū, cecidit ad pedes eius, z dixit et: Domine si fuisset hic, frater meus nō fuisset mortuus. Iesus autem vt vidit eam plorantē, z Iudeos q̄ cū illa erant plorantes, fremuit sp̄s, et turbauit semetipsum, z dixit: Et ibi posuisti eū? Hecio quid nobis insinuat fremēdo sp̄s, z turbando seipsum. Quis em̄ cum posset, nisi ip̄e seipsum turbare: Itaq̄ fr̄es mei, primo hic at̄tēdit potē statem, z sic inq̄rite significatōne. Turbaris tu nolē, turbatus est Ihesus, quia uoluit. Surrexit Iesus, verum est, sed quia uoluit. Contristatus est Iesus, verum est, sed quia uoluit. In illius potestate erit, sic vel sic affici vel non effici. Et ubi enim animam suscepit z carnem, totus hominis sibi coaptans in persone unitate naturā. Nam z anima a postoli verbo illustrata est, aia Petri verbo illustrata est, anima Pauli z alioꝝ ap̄loꝝ, sc̄toꝝ prophetarum verbo illustrata sunt aie, sed de nulla dicitur est: Et ubi z pater vnus sumus, Anima Ihesu z caro Ihesu cū verbo dei vna persona est, vnus Ihesus

vnus est, ac per hoc vbi summa potestas est, secundū voluntatis nutum tractatur infirmitas, hoc est, turbauit semetipsum. Vtr̄i potestatem, at̄tēdit significatōnem, magis uerus est quē mortis quatuoriduanus, z illa significat sepultura. Quid est ergo q̄ turbauit semetipsum Ihesus, nisi vt significet tibi quō turbari tu debeas, cum tanta mole peccati grauaris z p̄meris. At̄tēdit em̄ te, vidisti te rē, computasti tibi illud feci, z peccat mihi deus: illud cōtinis, z distulit me: euangelium audiu, z contempsi. Sapēs at̄us sum, et iterū ad eadem reuoluitur sum. Quid facio, quomodo uide euado? Quando ista disticte, iam fremit Ihesus, quia fides fremit. In voce fremēntis apparet spēs resurgēntis, si ip̄a fides est vnus, ibi est Ihesus fremens. Si fides in nobis, Ihesus in nobis. Quid em̄ alius (ait apostolus) habitare Ihesum vt fidem in cordibus nostris? Ergo fides tua de Ihesu, Ihesus in corde tuo. Hinc est illud q̄ dormiebat in nauī, z cum periclitaretur discipuli, iam imminente naufragio accesserit ad eum, z excitauerunt eum. Surrexit Ihesus, iam perauit uentis z fluctibus, et facta est tranquillitas magna. Sic z tu, intrant uenti cōtum, vtiq̄ nauis gas, vbi hic uentum tanq̄ procellosum z periculōsum pelagus transis, intrant uenti, mouet fluctus, turbat nauim. Quis sunt uenti? Audisti conuulsum, periclitaris, conuulsi uentus est, iracundia fluctus est, periclitaris, disponis respondere, disponis males dictum p̄o maledictore reddere, iam nauis propinquat naufragio. Excita Ihesum dormientem, iam enim fluctus. Sed mala p̄o malis reddere preparaas, quia Ihesus dormit in nauim: eade enim uolū somnus Ihesus, oblitio fidei. Nam si excites Ihesum, id est, recolas fidem, qui tibi dicit tanq̄ uigilans Ihesus in corde tuo: Ego audiu, demigilans habes, z p̄o est alio. Audisti dominus z patit, audistenus z indignatur. Sed vindicare viues. Quid enim? Ego iam sum vindicatus. Vbi hic hec loquitur fides tua, quasi imperat uentis z fluctibus, z sit tranquillitas magna. Quomodo ergo hoc est excitare Ihesum in nauī, excitare fidem: sic in corde hominis, quem p̄mit magna moles z consuetudo peccati, in corde hominis transgressiois etiam sanctorū euāgelij contemptiois, et penarum eternarum. Fremat Ihesus, increpet se homo. Audi adhuc: Fleuit Ihesus, fleat se homo. Quare enim fleuit Ihesus, nisi quia flere hominem docuit? Quare fremuit z turbauit semetipsum, nisi quia fides hominis sibi merito displicentis fremere qd̄dammodo debet in accusatione maloz operum, vt uolentis perire tendi, cedat consuetudo peccandi, z dicit: Et ibi posuisti eū? Sic illi mortuus sit, z vbi sit sepulcrus ignozas: Et ista significatio est, q̄ sic dicit hominē qm̄ nescit deus. Non ausus sum dicere nescit, Quid em̄ ille nescit: sed qm̄ nescit. Unde hoc p̄bas: Dñm audidisti: in iudicio: Non non uos? Descendite a me. Quid est nō uolū uos? Non uos vt deo in luce mea, nō uos uide oī in illa stitita quā uolū. Sic z hic tanq̄ nesciens tale peccatorum dicit: Vbi posuisti eum? Talis est vox dei in paradiso, postea est homo peccator: Adm vbi es? Dicitur em̄: Dñe ueni z uide. Quid est uide? Diferere. Videt em̄ dñs qm̄ miseret, vbi illi d̄: Uide humilitate meā z laboz meū, z dimitte vniuersa p̄ta meā. Et la chrysmas est Iesus. Dixērunt ergo Iudei: Ecce quō amabat eū Ihesus. Uidit em̄ amabat eū. Ad̄ ueni uocare iustos, sed peccatores in p̄niam. Quā dicit aut̄ dixerunt ex ip̄is: Ad̄ poterat hic q̄ aperuit oculos cecici facere vt h̄c non moreretur? Qui noluit facere

Eph. 5.

Mat. 8.

Mat. 7.

Gene. 5.

Ps. 24.

Mat. 9.

pter verbū qđ locutus sum vobis. Quare non ait, mūdū est, ppter baptisimū qđ abluit estis, s; ait, pzo pter vrbū qđ locutus sum vobis, nisi qz z in aq; vrbū mundat. De vrbū, z quid est aq; nisi aq; z cōcedit verbū ad elementū. Nā hōc vrbū dixerat qđ pēdes discipulis lauit. Quia hoc vrbū dixerat qđ pēdes lauit, s; est mundus totū. Nā ista tāta vrbū aq; vt corpus tāgāt z cor abluit, nō faciente vrbū: nō qz d; s; qz credit. Nā z in ipso vrbū aliud est: nōus trāsitus, aliud vrbū manens. Hoc est vrbū in fi dē qđ predicatum ait apls: Quia si confessus fu eris in deo tuo, qđ dñs est Iesus, z credideris in cor de tuo, qđ deus suscitauit eū a mortuis, saluus eris. Eode em credid ad iustitiā, oze aut p fessio fit ad salutē. Unde z in Actibus aplos legit: Fide mūdās corda eoz. Et in epla sua beat; Petrus, Sic z vos ingit, saluo facti baptisimo, nō carnis depositio, sed dei, s; confite dome interrogatio. Hoc est verbū si dū qđ predicamus, qđ sine dubio vt mundare pot; sit, pferat z baptisimo, Chrius ippe nobiscum vrbū, cū pē agricola, oleit ecclesia, z seipsum trādidit p ea. Lege aplm z vide qđ adūgat. Et eam significaret. Inq; mūdās ea lanaco aq; in vrbū. Mūdā dario igit, ne qđ fluit z labili tribueret elemēto, nō si adderet in vrbū. Hoc vrbū fidei nō valet in eccle sia dei, vt p ipm cre dente, offerente, bñdicente, tin gēte, etiā tantū mīdēt infante. Quis nōdū valet tē corde credere ad iustitiā, z oze pferi ad salutē. Quō h fit p verbū, de quo dñs ait. C; Vā vos mūdā est; ppter vrbū, quod locutus sum vobis. Manete, inq; in me, z ego in vobis. Nā eo mō illi in ipso sicut ipse in illis, vrbū est p dēst, nō ipsi sed litto. Ita sicut qđ pē in vite palmitē, vt viti nō cōferat, sed in de accipiant vt vrbū. Ita vō vitis est in pal mitibus, vt vitale alimentū submitret eis, nō solum ab eis, ac per h; z manente in se habere Chri stū z manere in Chrius, discipulo p dēst vrbū, nō Chrius. Nā pfectio palmitē, pōr de vira radice alius pullularet, qđ aut pfectus est, sine radice nō pot; viuere. Vrbū adūgat z d;: C; Sicut palmea nō pot; ferre fructū a semetipso, nisi manserit in vite sic nec vos, nisi in me manserit. Magna grē emen datio fies me. Cōda instruit humilū, oza obstru it sup boz. Ecce cui si audēt rīdeant, qui ingozan; res dei iustitiā z suā volentes p sicutē, iustitie dei nō sunt subiecti. Ecce cui rīdeant sibi placentes, z ad bona opa factiā, deū sibi necessariū nō putan tes. Nā one huic resistit vrbū, hōies mēte corrupti, reprobi circa fide, qđ rīdent z loquunt iniquitatem dicentes. Nā deo habemus quod hoies sumus, a nō blimepīs aut qđ iustū sumus. Quid dicit, qđ vō ipos decipit, nō asseriores, s; p cipitatores libet arbitri, z ex alto elatiois p inania psumptiois in pfunda submersi: Nā ego vō vestra est, quod hō ex semetipso facit iustitiā, hoc est altū elationis vestre. Sed veritas contradicit z d;: Palmes non po test ferre a semetipso, nisi manserit in vite. Itē nunc p abupta, z nō hñtes vbi figamini, ventosa loqua citate iactantini. Ihec sunt inania psumptione vestre. S; quid vos seq; videte, z si est in vobis vrbū? In sus, hōrete. Qui em a semetipso se fructum exstis; maffere, in vite nō est. Qui in vite nō est, in Chri s; nō est. Qui em in Chrius nō est, Chrius nō est. Ihec sunt pfunda submersiois vestre. Etā atq; etiā s; dēderat, quid adhuc veritas adūgat z dicit, C; Ego sum vrbū, z vos palmitē. Qui manet in me z ego in eo, hic fert fructū multum, qđ sine me nō potest; facere. Nā qui qđ putaret saltē alique fructū

Joh. 13

Ro. 10.

Actu. 15
1. Pet. 3

Ephē. 5

Ro. 12.

2. Ti. 3.

parū posse a seipso palmis ferre, cum dicitur, hic fert fructū multum, non ait, qđ sine me par potest; facere, sed nihil potest; facere. Sicut ergo par suum fructū, sine illo fieri non potest, sine quo nihil fieri potest, quod est par attulerit palme, cū purgat agricola la vt plus afferat. Et si nisi in vite manserit z viterit de radice, quā tum libet fructū a semetipso nō poterit ferre. Quis autē Chrius viti nō esset, nisi homo esset, in ista gratia palmitibus nō pberet, nisi etiā deus est. Et qđ ita sine gratia nō potest viuere, vt mors in potestate sit liberi arbitrii. C; Si qđ inquit in me nō colligit, mittetur foras sicut palme z are scet, z colliget eum z in igne mittet, z ardet. A ligna itaq; vrbū tanto sunt contemptibilia si in vite nō māserint, quanto gloriosiora si manserint. Vrbū sicut de his etiam per Ezechielem prophetam dñs d;: p cisa nullis agricolaz vrbūbus psonit, nullis fabrilibus operibus deputantur. Annū e duobus palmis congruit, aut vrbū, aut ignis. Si in vite non est in igne erit. Et ergo in igne nō sit, in vite sit. C; Si māserit in me (inquit) z verba mea in vobis manserint, quod cūq; volueritis petere, z fieri vobis. Manēdo ippe in Chrius quid velle possunt, nisi quod puenit Chrius. Quid velle possunt manēdo in saluatore, nisi qđ non alienū est a salute z Aliud quip; pe volumus, qđ sumus in Chrius, z aliud volumus, qđ sumus adhuc in hoc seculo. De mansione pangs huius seculi nobis alioquin dēsurpēt, vt hoc pangs mō quod nobis non expeditē nescimus. Sed ab sit vt fiat nobis si manemus in Chrius, qui nō facit qđ petimus, nisi quod expedit nobis. Manētes ergo in eo cū verba eius in nobis manent, quod cūq; voluerimus, petimus z fiet nobis qđ si petimus z non fiet, non h petimus quod habet māio in eo, nec qđ hñt vrbū eius que manent in nobis, sed qđ habet ca p ditas z infirmitas carnis, que non est in eo z in qđ non manent vrbū eius. Nam vrbū ad vrbū eius p tinet oratio illa quam docuit vbi dicitur, Pat nō ster qđ es in celis. Ab huius oratiois vrbū sensibus non recedamus p citionib; nostris, z quicquid p rierimus, fiet nobis. Tunc em dē dā sunt vrbū ei vt in nobis manere, qđ facimus qđ pceptit, z diligimus qđ pmissit. Nā autem vrbū eius manent in memo ria, nec inueniuntur in vita, non pparant palme in vite, qđ vitam non attrahit ex radice. Ad hāc differentiam valet quod scriptum est. De moxia retine rib; mādata eius vt factus ea. Multa em memo ria retinet vt p ciant, vt etiā dē dēat z oppugnet ea. In his vrbū Chrius nō manent, qđ tūq; z quo dāmodo non coheret, z ideo nō erant in bñdictum sed in testimonium. Et qđ sic inlunt eis, vt non manent in eis ad h tenent ab eis, vt iudicent ex eis.

De apostolis. Quat

thet decimo.

In illo tempore: Dixit Iesus duodecim discipulos suos, precipiens eis z dicens: In viam gentium ne abieritis, et in ciuitates Samaritanorum ne intraueritis, sed potius ite ad oues que perierunt domus Israel. Et reliqua. Hom. b. Greg. pape.

Am constet, qđ re-

deprotonoster in mudo p dē p fide qđ nū venit, cū samaritanos qđ ite ad fidē vocari p p cimus, qđ e qđ in p dicatione discipulorum

tes d;: In via gentium ne abieritis, z in ciuitates samaritanorum ne intraueritis, sed potius ite ad oues qđ perierunt domus Israel, nisi h qđ ex facti sine colligimus, qđ prius foli Judee voluit, z postmodū cunctis gentibus p dicationi, vt dū illa p uenti vocata remu eret, p dicatione sancti z ad vocationē gentiū p o dine venient, qđ tenus redēptiois nostri p dicatione a p p sio repulsa, gentes p p sio qđ extraneos qre rer, z qđ Judeis fiebat in testimonio, h gētib; grē esset incrementū. Erāt etiā tūc, qđ de Judea vocadi eēt, z de gētib; vocadi nō eēt. Nā in aplos acti b; p dicatione Petro legit; z pri; lbebet; tria milia, z postmodū qnq; milia credidisse. Et cū p dicatione apli gētib; in Asia voluissent, z ipm p h ibiti eē memorat; z tū tē spūs qđ prius p dicationē p h ibu it, hāc Asia cūta tā credidit. Jhdico qđ prius p h ibu it quod postmodū fecit, qđ tunc in illa erāt qđ saluan di non erāt, tunc in illa erāt, qđ nec ad vitā reparari mererent, sed tū vrbū eis p dicatione offi cū subtra hit mererent. Subtili ergo occultoq; iudicio, a qđ randa aurius p dicatione sancta subtrahitur, quia suscitari per gratiam non merentur. Unde necesse est fratres charissimi, vt in omne quod agimus, omni potentis super nos omni consilia occulta timeamus, ne dū mens nostra exterris sua a sua se voluntate nō renocat, intus cōtra eā iudez terribiliter aduer sa disponat. Ad h bñ psal. intus ait: Venite z viderē opa dei, qđ terribile in p silijs sup filios hois, Quid nāq; qđ alius misericorditer vocatur, alius iustitia erigere repellit, z qđ alia par cēdo, alia irascē do dñs dñs p dicit, expauit qđ penetrare nō potuit, z que nō solū inuestigabile, s; etiā in quib; suis sen tētijs valde inuestigabile vidit, terribile in p silijs me mouit. Ad illis autē p dicationibus p dicitur audiamus. C; Vrbū p dicatione, dicitur, qđ appropin qbit regnū celoz. Iloc itī fratres charissimi, etiā si euangelizū taceat, mundus clamat. Ruine nāq; illi us voces eius sunt. Qui em tot attritus psecutio bus a gloria sua cecidit, qđ itā nobis e vicijū regnū aliud quod sequit oñdit. Qđ itā tā za quibus ama tur, amarus est. Ipse eius ruine p dicit, qđ amarus nō ē. Si em ruina sui dom; qđ ista minaret, qđ qđ in illa habitaret fugeret, z qui stantē dilexerat, recederet equāto citius cadētē festinaret. Si igit mū d; cadit, z nos est amādo amplectimur, oppmū vō lumus pot; qđ habitare, qđ nulla nos ratio a ruina illius separat, qđ eius passionib; amo ligat. Faci le ē est nūc tā cū destructa oia cernimus, aim nrm ab eius dilectioe dñs iugere, s; hoc in illo tpe difficilimū fuit, qm tunc predicare celoz regnū inuisibile mittebat, cū lōge lateq; oēs cernerēt flozere res gnū terraz. Cū z adūcta sunt p dicationib; sanctis miracula, vt fide vrbū daret, hñs oñia z noua face rēt, qđ noua p dicatione, sicut in hac eadē lectioe sub iungit. C; Infirmos curate, mortuos suscite, le p sios mūdāte, demones eijcite, flozēte mūdo, cre scētē hñano genere dñi in hac vita libidulente car ne, exuberante rex opulētia, quibus cū audire esse vitā, aliā credere; Quis inuisibilia visibilib; pfer ret; Sed ad salutē redēptiois infirmia, ad vitā res surgēt; mortuis, carnis munditiā recipiētib; le p sio, erēp; a ture in mundoz spūs demoniācis, tot visibilib; miraculis exact; qđ nō crederet qđ de inuisibilib; audiret. Ad hoc qđ visibilia mira

Psal. 65

Mat. 6

Ps. 110

cula consueat, vt corda vidētū ad fidē inuisibiliū p trahāt, vt p hoc qđ mir qz agit, hoc qđ int; qđ lon ge mirabilis ēē sentiat. Cū nūc qđ qđ fidelitū nūero litas excreuit, intra scā; ecclās multū sunt qđ vitaz vrbū tenēt, z signa vrbū nō hñt, qđ frustra miracu lū for; oñdit, si oñdit qđ int; operat. Nā iuxta mā gistrū gētib; vocē. Languē in signū sunt, nō fidelit; s; infidelit; vrbū. Nā z idē inter p dicationē vrbū domie tē cadentē de fenestra Eutichij, a vita fundit; z rinctū, corā cūctis infidelit; oīdo suscitauit. Ad i tēne aduenēs z plenā infidelit; inūsā scēz, pā trē public; dēnteria, febribus; veratū oīdo sal uauit. Peregriatiois vite comitē, z scē p dicationē adiutorē Timotheū ex infirmitate stomachi lasse scētē, nō verbo curauit, s; medicamali bico repara uit dices, Adhoco vino vtēre. p p sio stomachū z frē quētes tuas infirmatēre. Qui qđ infirmū infideley vna p cē saluar, cur z egrotū locū p cē nō roborat; Q; nimix ille for; p miraculū saluādo erat, qui vt uis interius nō erat, vt p hoc qđ extērio; p rās oñ deret, hōc ad vitā interio; virtus aiaret. Q; gōrāre ēder, sicut hōc fidelit; exhibēdo foris signa non fuerant, qđ salubriter intus virebat. Sed concessa potesta te p dicationis, concessis virtutū miraculis, quid redēptoz nosser adūgat, audiam; C; Vrbū ratio acce p sio, gratis daret. P dicationē nāq; nonnullū hoc tē ip; donū sanctitatis in vrbū negoriationis inllecte re, z miraculoz sigmā ad auaritiē obsequiū declina re. hōc est etiā qđ Simo magus p impositionē ma nus edita miraculū occupācens p cēpere donū spiritū sufficit pecunia voluit, s; vt dēterius videret qđ male apparat. hōc de tēpo redēptoz nosser, flagello de resuscitū factoz, turbas eiecit, cathē dras vendentiū colūbas euerit. Columbas ippe vendere est impositionē manus qua spiritus acci pitur, non ad vite meritū, s; ad p ramiū dare. Sed sunt nonnulli qui quidē nūmos p ramiā ex ordina tione non accipiunt, z tñ sacros ordines pro huma na gra largiuntur, atq; de largitate eadē laudis fo lūmodo retributionē querunt. Ibi nimirū quod gra tis acceptū est, gratis non tribuunt, quia de impen so officio sanctitaz, nūmū fauoris experunt. Unde bene cū iustū vrbū dēscriberet, p p bera ait: Qui ēr, curit manus suas ab omni munere. Hec em dicit, qđ excurit manus suas a munere, sed adūdit, ab omni, quia aliud est munus ab obsequio, aliud est munus a manu, aliud mun; a lingua. Adunus ippe ab ob sequio est subiectio indebite impensa, mun; a ma nu est pecunia, mun; a lingua fauor. Qui qđ sacros ordines tribuit, tūc ab oī mūere mun; excurit, qđ i diuini nō solū nullā pecuniā, s; etiā hñānā gra z nō dēt. S; vos frēs charissimi qđ seculari habit; reserit, cū qđ sunt vrbū cognoscit; mē; oculos ad vrbū re uocare. Cuncta qđ vos vicissim gra; agite, nolite opīs vrbū in hoc mūdo retributionē qre, quia cū tā tā tā cernit; velocitate defecisse. Sicut mala acta abcondi vult; ne alij videāt. Ita z bona ne ad v manā laudē apparatē caueat. Hec mala qđ mō do nec bona, pro tpali retributionē faciāt, vrbū nō stē vestri oper; qñte, que iudicē sustinent. Q; mēta nunc esse bona vestra videat, vt ea retributionis sue tēpore in publico oñdat. Sicut carni vestre ne deficiat cibos quotidiē pberet, sic mē; vestre quorū diana alimēta bona sint opa. Cibocōp; pacis, vrbū ope ipūs nutriatur. Ad mōitue carni tribuit; vt cture impetuum aie nō neger; Si qñ em repen

1. cor. 14

Act. 2. 0, Act. 2. 8,

Actu. 8

Joh. 2

3. Ga. 37

vinus ignis habitaculum absumit, quia qd eius posse...

De apostolis. Johan-

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: Hec mado vobis vt diligatis inuicem...

In lectione euangelica q hanc antecedit dixerat dominus, Non vos me elegistis...

1. Jo. 1.

Dat. 22

Sala. 5.

crus noster, quam deseruit apostolus de corde puro...

dilectione sic sepe comendat, tanq sola pceptenda...

2. Jo. 5. Joha. 5

2. Jo. 5. Joha. 5. Sed iste mundus qd deus in Chriſto reconciliat...

Dial. 10

1. Jo. 2. Luc. 6. Sed hoc est illud, deus erat in Chriſto, mundu reconcilians...

2. Jo. 5. Joha. 5

Dial. 10

1. Jo. 2. Luc. 6

1. Jo. 4.

Dat. 15

Dat. 5

1. Jo. 1

gnificari seruum pertinent ad timorem castum, q permanet in seculum seculi. Hic enim seruus est...

quod da pctm, non omne pctm, quali sub generali nomine vult intelligi. Hoc est enim peccatum quo te...

2. Jo. 2

Dat. 10 Luc. 10 2. Jo. 13

Rom 2

qui videre facie suam non potest. Sed utiq; tanto certius q̄ notus est alius ipse se notat, quanto certius interiori conspectu potest videre quod sapit, videri quod cupit, videre quod vult. Huc cum aperit ruit nobis, tunc vere fit cognitus nobis. Proinde sicut fieri potest, ut homo bonus hominem bonum oderit nesciens, vel potius diligit nesciens, ipsi enim diligit cum boni diligit, q̄ id quod est ille, hoc ille diligit, oderit aut nesciens, non ipm, sed quod putat esse ipm. Ita fieri potest, ut etiam homo inuisit? oderit hominem inuisit, q̄ dū estimat se sui similem inuisitum diligere, nesciens diligit inuisitum? tñ dū eum credit inuisitum, diligit nō ipsū, sed qd̄ putat esse ipm, quodamodū aut hominem, ita et deum. Deniq; si in interrogare dicit, vtrum diligeret deum, qd̄ se aliud qd̄ diligere videret. Nec erant mentientes, sed errando potius opinantes. Quōd em̄ diligeret trem vitaris, qm̄ habent odio vitarē? Nolunt em̄ facta sua damari, hoc habet veritas, ut talia facta damentur. Tm̄ q̄ oderunt vitarē, qm̄ tunc ode runt suas penas, quas talibus irrogant vitaras. Nesciunt aut illam esse vitarē, q̄ tales q̄les ipsi sunt dā nāt. Oderunt ergo quom nesciunt, et cū illā oderunt, profecto et eum de quo nata est, nisi odisse non p̄nt. Ap̄ hoc q̄ vitarē qua iudicā dā nātur, de patre deo natam nesciunt, vtrq; etiā ipsūm se nesciunt et oderunt. Miseros homines, q̄ cum esse volūt mali, nolunt esse veritatē qua dā nātur mali. Nolunt esse eam esse quod am, cum seipso debent nolite eē quod dunt, ut ipsa in anire mutent, ne ipsa iudicent dā nāt. Deinde nō addidit. C̄ Si opa non fecerint in eis que nemo alius fecit, peccatum nō habent. Peccatum sc̄ illud magnū, de quo et superius ait, si non venissent et locutus eis fuisset, peccatum non haberent, hoc est, peccm̄ quō in eū loquētem et operantē non crederent. Neq; em̄ nullū habebat peccm̄, ante q̄ loqueret eis et operaret in eis, sed hoc peccatum quō in eum non crederent ideo sic dīcitur, q̄ ipso peccato tenentur et cetera. Hec em̄ si non haberent, et in eum crederent dimitterent et cetera. Sed qd̄ est hoc qd̄ cum dixisset, si opa non fecerint in eis, mox addidit, que nemo alius fecit. Nulla q̄ p̄e in operibus Christi videntur esse maiora q̄ suscitatio mortuorū, quod scimus etiā anti quos fecisse p̄phetas. Fecit em̄ hoc etiam, et c̄ et c̄, et cū in hac carne vixeret, et cū in suo monumento sepultus iaceret. Nam quidam portantes mortuū, cum irruentibus hostibus eo refugissent, eum q̄ ibi posuissent, continuo resurrexit. Fecit tñ aliqua etiam? que nemo alius fecit, qd̄ sc̄ licet q̄nq; q̄ millia hominū de quinq; et quatuor millia de septē paub; pavit, qd̄ sup aquas ambulavit, et Petro vtr̄ hoc faceret p̄fessit, qd̄ aqua mutavit in vinū, qd̄ aperuit culos cecati, et alia multa que p̄mota et longum est. Sed ridetur nobis, et alios fecisse q̄ ipse non fecit, et que nemo alius fecit. Quis em̄ nisi Moyses Egyp̄tios plagis tot tātisq; percussit, dū ubi maribus, p̄p̄m duxit, māna de celo suriens, tibus impetrauit, aqua de petra sitientibus fudit. Quis nisi Iesu naue p̄p̄o trāsuro Jordaniis fudit dīuinit, et currentem folem emissa addidit oratione non frenavit et strit. Quis potest Samionem propt suam sitim marilla mortui affini exundante satiatus. Iud. 15 est. Quis p̄t Eliam curru igneo in alta subuect. 4. Re. 2 est. Quis p̄t etiam eum quod paulo ante memora 4. re. 13 ut sepulchro cadaverē, cadaver atherius reddidit. Dan. 6. viter. Quis p̄ter dā nātum inter ora inclusorū p̄ cum leonum claritatem vixit innoctus? Quis p̄ tres viros Ananiam, Sazariam, Misaelē, in flāmis

3. re. 17
4. re. 4
4. re. 13

mat. 14
Mat. 15
mar. 14
Johā. 2
Johā. 9

Erod. 7
Ero. 14
Ero. 16
Ero. 17
Joh. 4
Joh. 10
Joh. 15
4. re. 2
4. re. 13
Dan. 6.

Dan. 3

ardentibus et non videntibus deambulavit illeus? Preterea cetera, quonia hec factis arboribus esse quibus demonstret, et alios sanctos quibus opera miranda fecisse, que nemo alius fecit. Sed qui tam multa vitia et malas valentias vocationisq; mortuorum tāta potestare sanare, nullus omnino legitur antiquorum. Et est caccantur quod sub eō sicut occurrebant saluos singulos fecit, Adarcus euangēlistā quodam loco ait. Et est pere autem facte qd̄ occidisset sol, afferebant ad eum omnes male habentes et demonia habentes, et erat omnis ciuitas congregata ad sanuam, et curavit multos qui verabatur varitis languoribus, et demonia multa eiciebat. Ad autem cum commemorasset Adarcus, etiam testimonium propheticum addidit, dicens. Et adimpleretur quod dictum est per Isaiam prophetā, dicētem. Ipse infirmittates nostras recepit, et egrotationes portauit. Item in alio loco dicit Adarcus. Et quocunq; introbat in viros, vel in villas, aut in ciuitates, in plateis ponebat infirmos, et deprecabantur eum vel vel ambulant vestimenti eius tangerent, et quocunq; tangebant eum, saluti fiebant. Hec nemo alius fecit in eis. Sic em̄ intelligēdū ē qd̄ ait, in eis non int eos vel cotam eis, sed p̄sios in eis, qd̄ sanauit eos. Hec q̄ p̄e intelligi voluit, qd̄ solū faceret admirationē, vtr̄q; manifestā confertē salutem, pro quibus beneficiis vtr̄q; amorē, nō odium retribuere debuerunt. Omnia quidem ceterorū miracula supat, quod natas est de virgine, maritū q̄s integritatem filios potuit nec conceptus violare nec natus, sed hoc nec cotam eis factum est nec in eis. Ad cognoscendū quoque huius miraculi veritatem, nec communi cum eis aspectu, sed discreto ab eis disputatu apostoli p̄uenit. Jam vero illud quod die tertia in carne in qua occisus fuerat, de sepulchro se reddidit viuū, et nunq; deinde mortuus cum illa ascendit in celum, sup etiam cur etis que fecit. Sed neq; hoc factum est in Iudeis ne q̄s cotam eis, et nondum hoc fecerat quādo dicebat, si opa non fecerint in eis que nemo alius fecit. Item ergo sunt illa que in eozū valerū dīnibus tanta miracula salutis ostēdit, quanta in illis antea nemo donauit. Hec em̄ videntur, et hoc eis eprobriās adiungit et dicit. C̄ Hūc autē et viderūt et oderūt et me et patrē meū. Sed ut impleat sermo q̄ in lege eozū scriptus est, qd̄ odio habuerunt me gratis. Eoz q̄s de nō ab ipso inuentā, sed ipso datam, sicut dicimus. Panem nostrum quidānam, quem tamen a deo petim?, addēdo, da nobis. Huius autē odit q̄ nullum ex odio p̄modū q̄rit, nec in eō modū fugit. Sic oderūt deū impij, sic diligit tāti. Hoc est grat, ut alia p̄t illum non expeccēt bona, qm̄ ipse erat in omnibus omnia. Quicquid nō alius attēderit Christi sum dicentē, si opa non fecerint in eis que nemo alius fecit. Hec et si pat aut p̄p̄sancus nescit, nemo alius fecit, qd̄ totius trinitatis vna est substantia, inuenit ipm̄ fecisse, si qm̄ q̄p̄tam hō dei tale aliquid fecit. Potest quippe ipse cuncta p̄ceptūm, nemo aut potest aliqd̄ sine ipso. Christus nāq; cum p̄re et sp̄s sancto non fuit tres, s; vna deus, de quo scriptum est. Benedicti dñs deus Israel, qui facit mirabilia solus. Hemo ergo alius fecit q̄ncumq; in eis opera fecit, quoniam quicquid alius homo aliquid eozum fecit, ipso faciente fecit, hoc autem ipse nō illis facientibus fecit.

Adarc. 1

Abat. 8

Mar. 6

psa. 54

Mat. 6

psal. 71

Be apostolis. Johannis decimo quinto.

In illo tempore: Dixit Jesus discipulis suis: Hoc est preceptum meum ut diligatis inuicem, sicut dilexi vos. Et reliq. Joh. 13. beati Gregorij pape.

Cum cuncta sacra eloquia dominici plena sint precepti, quid est quod de dilectione quasi de singulari mandato dominus dicit: Hoc est preceptum meum ut diligatis inuicem, nisi quod omne mandatum est sola dilectione est, et omnia precepta vni sunt? Quia quicquid precipitur, in sola charitate solidatur. Et enim multi arboris rami ex vna radice p̄deunt, sic multe virtutes ex vna charitate generantur. Nec habet aliquid viriditatis ramus boni operis, si non manet in radice charitatis. Precepta ergo dominica, et multa sunt et vnum. Multa p̄ diuersitatem operis, vnum in radice dilectionis. Qualliter autem ista dilectio tenenda sit ipse insinuat, qui in pleriq; scripturae vne sentētiis et amicos iubet diligere in se, et inimicos propter se. Ille enim veraciter charitatem habet, qui et amicum diligit in deo, et inimicum diligit propter deum. Nam sunt nonnulli q̄ diligit proximos, sed per affectum cognitionis et carnis, quibus tñ in hac dilectione sacra eloquia non contradicunt. Sed alii est qd̄ sponte impenditur nature, aliud qd̄ p̄cepti dñici est charitate debet obedire. Ipse nimis et primum diligit, et tñ illa sublimia dilectionis p̄mia nō assequunt, q̄ amor suū nō sp̄s alit. Hic carnaliter impendunt. Proinde cū dñs dicitur, h̄ est p̄ceptum meum, ut diligatis inuicem, prius addidit, sicut dilexi vos. Quia in re fides charissimū soleret intuentū est, q̄ antiqui hōis dum mentes nostras ad reuē sp̄s alium dilectionē trahit, infirmiorē corā nos primum excitat, q̄ ea ipsa q̄ diligitimus auferre moliat. Nec curat anti quos hostis hoc facies vt terrena tollat, sed vt charitatē in nobis feriat. Nā in odio repente exardescimus, et dum foris inuicē esse cupimus, intus grauitē ferimus. Dū parua foris defendimus, intus amittimus maximā, qd̄ dum diligitimus sp̄alem, veras amittimus dilectionem. Hic q̄ p̄e quo in ostra tollit inimicos est. S; si odio cepimus habere inimicū, intus ē qd̄ p̄dimus. Cū q̄ aliqd̄ exterius a proximo patimur, s; occultum raptōe interius vigilemus, q̄ nunq; melius vincit, nisi cum raptōe exterius amatur. Hic q̄ p̄e et summa est p̄batio charitatis, si et ipse diligit qui aduerfat, hinc est q̄ ipsa vitas et crucis partibus sustinet, et tñ ipse suis p̄secutoribus affectu dilectionis impedit, dices. Pater ignosce illis, q̄ nesciunt qd̄ faciunt. Quid q̄ tunc si inimicos diligat discipuli dū viuunt, qm̄ et tunc inimicos diligit magister cū occidit? Quis dilectionis summas exprimit cū subigit? Quis dicitem hac dilectione nemo habet, q̄ vt aiām suā ponat q̄s pro amicis suis. Dicit etiā, p̄ inimicis dñs veniat, et tñ positus se aiām pro amicis dicebat, vt p̄fecto nobis ostēderet, qd̄ diligēdo lucrū de inimicis facere, possumus, etiā ipi amici sunt qui p̄sequunt. Sed ecce nos vtr̄ qd̄ morte nemo p̄sequit. Nūq; p̄bare possumus, an diligim? amicos. S; est qd̄ in pace sancte ecclesie fieri debeat vt clarēcat, si p̄secutionis tpe mox pro dilectione valeam? Certe idē Johannes dicit, qui habuerit substantia mundi huius, et viderit primum illi necesse est patientē, et clausit viscera sua ab eo, quod charitas dei manet in eo: Hinc etiam

Johannes baptista ait, Qui habet duas tunicas, det nō h̄nti. Qui q̄ tranquillitas tpe nō dat, et duo tunicas, qm̄ in p̄secutione tpe daturus est ei. Virrus q̄ charitatis, vt inuicita sit in p̄urbatione, nūc trias p̄ miam in tranquillitate, q̄ nemo oipotēnt deo p̄mū dicitur sua impēdere, postea se. Seq̄t. Quos amicos me est. Quis ē misericordia dñici? Nolite. Serui digni nō sumus, et amici vocamur. Quia ē dignitas hominū, et amicos dei. S; audis gloriām dignitatis, audire et laborē certaminis. C̄ S; feceritis q̄ ego p̄cipio vobis. Amici me est, si ego q̄ p̄cepto facis. Ac si aperte dicit. S; audis de culmine, p̄late quos laboribus puenit ad culmē. Certe dū illi s; obedet interueniente m̄se q̄rent, vt vnu a deo xterio dei, et alius a similitudine sedere debuissent, audierunt. Potestis bibere calicē quē ego bibiturus sum? Hic loci celsitudinis querebat, ad viā illos p̄tate reuocat, p̄ quā ad celsitudinē veniūt. Et si dicit. Hic vos delectat locus celsitudinis, sed prius via exerceat laboria. Per calicem p̄tingit ad maiestatem. Si mens vestra appetit quod delectat, prius bibite quod dolet. Sic se per amplexu confessionis puenit ad gaudii salū. C̄ Jam nō dicam vos seruos, quia seruus nescit quid faciat dñi. Vos autem dixi amicos meos, q̄ omnia que audiui a patre meo, nota feci vobis. Hic sunt omnia que audiuit a patre suo, q̄ nota fieri voluit seruus suis, vt eos efficeret amicos suos, nisi gaudia interne charitatis, nisi illa festa sup̄ne patrie, q̄s noltris quod dicit mentibus a p̄secutione sui amoris im̄p̄m̄t. Quom̄ enim audita sup̄ celestia amamus, amata iam nouim?, q̄ amor ipse notitia ē. Hic q̄ eis nota fecerat, quia a terrenis desideris immutati, amoris summi factibus ardebat. Hic q̄ amicos dei aspererat p̄p̄betā cū dicebat. Hic q̄ amicos dei honorificati sunt amici tui deus. Amicos em̄ q̄ si animi cultos vocat. Hic q̄ si ab eo primum causas honoris tāti nobis iniuriā q̄remus, illico adiuuit. Hic amicos confortat est principatus eoz. Ecce electi dei carniē domat, sp̄m̄ roborat, demonibus imperant, vt virtutibus coruscant, p̄ntia despiciunt, eternā patriam cum voce et moribus p̄dicat, etiā iam moriendo diligit, atq; ad illā per tormenta p̄tingunt. Occidi possunt, et fletri nequunt. Hic ergo confortatus est principatus eoz. In ista ipsa passione qua ceciderunt in morte carnis, vide quantum fuerit culmen mentis. Unde h̄nti q̄ p̄secutione est principatus eoz. S; sic magni fortitū pauca sunt, sub iugis; dīnumero eos, et si per arenam multiplicabunt. Per totum mundū fratres aspiciet, maribus plenus est. Hic vero totū q̄ videamus nō sumus, quot p̄ntatis testes habemus. Ideo q̄ numerabiles, nobis sup̄ arenā multiplicatū est, qui quanti sint a nobis p̄p̄e h̄ndi nō possunt. Sed q̄s ad hanc puenit dignitate vt amicus vocet de se, in se p̄cipiat, dona autē q̄ p̄cepti super se, nihil suis meritis tribuat, ne ad inimicitias erum pat. Hic et subdit. C̄ Hic vobis me elegistis, sed ego elegi vos, et posui vos vt eatis et fructum afferatis. Posui ad gram, plantauit vt eatis volendo. Fructū afferatis operando. Etatis enim volendo dñi, quia velle aliquid facere, mēte re est. Qualem vero fructū afferere debeant subdit. C̄ Et fructus vester maneat. Omne qd̄ sc̄m̄ p̄is seculum laboramus, vtr̄ vtr̄ ad mortē sufficit. Ad nos nāq; interuenies, fructū noltri laboris abscidit, qd̄ p̄o vira eterna

Eph. 7

Actu. 11

Actu. 20

1. He. 6

Psal. 4

Mar. 6

Mat. 20

2. Ti. 2

Mar. 19

est ab hoibus, tradet em vos in oculis etc. Serpēs
 est milles vulnere, caput aut suū saluet, torus est
 fanus. Sic et tu pecunia aduersarius tollere vult,
 libeacede. Et oēs facultates auferre conat, dimitt
 te. Et si ipas tpele virā tuā exortiri cupit, ne resi
 stas. Tūmō fidei tua simplicitate custodi. Illa ille
 la manere vniuersa intracta mala facillima erūt.
 Hū? existi de vngre maris, nudus et ibis. Sz
 forsitan in exiliū miseris. Tu dicitur: Dū est terrā
 et plenitudē eius. Sz forsitan mors occupabit. Nō
 ē timēda, q̄ transiit. Sz nōmō fide serua, thesaur
 indēficentē, diuitias sempiternas. Ihoz que dico,
 et post excessus de coipe fortiores sunt viuis. Pro
 pretea (inqt) hō factus, p̄p̄teea carnē indui, vt or
 bē vniuersū saluare. p̄dultū em deo obara est ec
 clesia, nō muris circūdata, sz fide circūlepta, p̄p̄
 ecclīaz namq̄ extēsus est celū, diffusus est mare,
 distēsus est aer, terra fundata est, paradīsus plan
 tatus, et mirabilia multa facta sunt. Pelagus scinde
 bar, et ex p̄te abat. Petra fundebat, et iter iunge
 bat. Adāna pluebat de celo, et rāq̄ p̄uinoīa appo
 nebat mensa. Propter ecclīā p̄phete, p̄pter ec
 clīā ap̄li. Et q̄d plura dicā? Propter ecclīā vni
 genitū filius dei hō factus ē, sicut d̄r Paulus: Quī
 proptio filio suo nō pepit, vt ecclīe mederetur.
 Sanguinē suū fudit, p̄pter ecclīā. Iho sanguis ir
 rigat ecclīā. Et plantaria ei? marcescere nō p̄t,
 nec amittunt folia arbuta eius. Non subiacet nec
 cessitati t̄pis, nec est d̄ditiono obnoīa, vt p̄stat
 coma folioz tegat, h̄yeme aut amittat. Non tenet
 tepoz dirare, sz sanctīp̄s eū gubernat grā. Et nō
 nō fenescit, nec extrahit, et multū impugnationibus
 nō opp̄m̄t. Quāti em ab initio impugnerūt ecclī
 sīa, cū fidei semina iacerent, et arma extra eā cōmota
 sunt. Sz q̄nto impugnebat t̄p̄o clario: reddebat.
 Sz nūc quidē p̄p̄t dei grāz et reges et duces et mil
 tes, ac vniuersū orbis, fide repletus ē. Nā in p̄nci
 pio et vt ita dicā) in canubulis ecclīe, reges fuere
 impij, duces insani, p̄p̄s seditōi deditus. Edicta
 iudicū vndiq̄ dabā, ac incendebāt demonibz, su
 mus et o loz pessim? ip̄s maculabat aerē. Terra co
 inq̄nabat sanguine, demones de bacchabat, diabo
 lus dñabat. Pater abdicabat filiū, filius inhonora
 bat patrē. Natura quidē scindebat, sed pietas non
 diuidebat. Abi sunt nunc q̄ audebāt ecclīe con
 trare? Quādo nouella erat, in nullo potuit ledi,
 et nunc q̄ v̄sp̄ ad celū peruenit, estimas eū posse su
 perari? Est tunc quidē cū vndecim essent ap̄toli,
 nullus eos superare poterit, sed pauci hoies totus
 ceperant mundū, et nūc q̄ terra et mare et orbis ter
 raz, et inhabitabiles regiones, et ciuitates et oēs fi
 nes terre pietate repleti sunt, puras eā te posse te
 nere. Sed non poteris. L̄h̄istis em, p̄pter eā pas
 sus est, poste inferi nō p̄ualebūt aduersus eā. Ca
 cilius celū exterminari p̄t et terra perire, q̄ aliqd
 mali pari ecclīa. Quis est qui h̄ d̄r: Ipse L̄h̄ist?
 loquitur: Celū et terra transibunt, s̄ba aut mea nō
 p̄teribunt. Bene. Verbū em dei ipso celo validi
 us est, q̄ celū opus vbi est. Dixit q̄ppe deus, fiat
 celū, et v̄bū in opus apparuit. Carrebat natura, ne
 mo impediēbat, q̄ nature dñs imperabat, q̄ facere
 et immutare p̄t. Ego eā edificauit, q̄ celum statuit.
 Sz p̄pter celū nō fuit sanguinē, p̄p̄t celū crucifi
 xus nō fuit, nec p̄p̄t celū celeste corpus accepit. Et
 q̄d dicit celū? Angeloz corp? nō assumpsit, vt discas

qm̄ celo et angelis et omni creatura, honorabitur ec
 clesia est. Ideo celū et terra transibunt, s̄ba aut mea
 non p̄teribunt. Alit gentilis, alit Iudeus. Si h̄
 inania sunt verba, redarguat. Si aut veritas est q̄
 dicta sunt, adoret virtutē dei, dicit L̄h̄ist? Celū
 et terra transibunt, verba aut mea non p̄teribunt.
 Facilius est celū p̄terire, et terra deuorari, q̄ ver
 ba mea excidere. Quis aut sunt verba adducamus
 in mediū, videamus ne forte interceperint. Nō v
 bitādicos, sz hereticos obcludo. Que ergo sunt v̄
 ba? Celū et terra transibunt, verba aut mea non p̄
 teribunt. Qui sermones? Que verba? Tu es p̄s
 trus et sup̄ hāc petrā edificabo ecclīā meā, et por
 te inferi non p̄ualebunt aduersus eā. Super hāc
 petrā, non dicit super p̄etrū. Nō em sup̄ hoies,
 sed super fidē edificauit ecclīā suā. Quid a utem
 erat fides? Tu es L̄h̄istis filius dei viui. Petraz
 vocauit ecclīā suscipitē factus, et non titubā
 tē. Item ecclīa suscipit quodāmodo tentatioz,
 non t̄i vincitur. Quid est supra petrā? Hoc est, su
 per confessionē p̄tri, super sermones p̄traz. Sz
 forsitan interrogabis, vtrū hec edificatio suscipiat
 lapidea, aut ligna, aut ferrū. Non inquit: Hec em
 est sensibilia edificatio. Quod si talis esset, distol
 ueretur tpe. Confessione aut pietaria, neq̄ demo
 nes, neq̄ vlla creatura vincere p̄t. Est aut mar
 tyres, quoz latera radebātur, sz fides nō frāgebat
 tur. Et noua rez matres. Pares effodit, et thesau
 rus nō auertur. Caro scindit, et fides nō r̄p̄it. Ta
 lis q̄ppe martyr virtus. Item sup̄ hāc petrā edi
 ficabo ecclīā meā, et porte inferi nō p̄ualebunt
 aduersus eā. Attēdite diligētius verbo: portas in
 feri, periculavocac que morte parunt. Quid ergo?
 In inferno intrauit quisq̄ qui p̄citatū? Etā. Si
 cur em porte introitus ciuitatū sunt, sic pericula in
 troitus mortis sunt. Et cur inq̄, non phibet tenta
 tiones? Et ostendit virtutē ei? Si nemo eā impugna
 re posset, dicere poterāt: In si impugnaretur, v̄i
 q̄ vinceretur. Propterea p̄mi t̄o eā impugnari, v̄i
 nō imbecillitas repugnatiū, sz fides victorie impu
 tetur. Et porte inferi, non dicit, nō appropiabit ei,
 sz non p̄ualebunt aduersus eā. Quid ē? Impugna
 bitur quidē, non t̄i vinci poterit. Et pestes susci
 pit ecclīa, sed non dimergitur. Facula in eā mit
 tūtur, sed non perforatur. Abachinamēta preparā
 tur, sed turbis nō eliditur. Et q̄d dico ecclīā: Unū
 sermonē locutus est piscator, et sicut turris immobi
 lis p̄uenat: Tu es inquit L̄h̄istis filius dei viui.
 Quāti tyranni verbū h̄ delere conati sunt, sz non
 poterūt. Supra petrā emi fundati erāt. Confide
 rat tyrinos, reges, diadēata, gladios acutos, besti
 az dētes morte minātes, caminos, saragines ferre
 as, manus et vncos, et oīa machinamēta parata. Et
 pharetrā q̄dē suā euacuauit diabolus, sz nihil lesit
 ecclīaz, poste emi inferi nō p̄ualebūt aduersus eā. Et
 stat res ipa, testat eoz q̄ sunt astipulatio. q̄ti ip̄s
 gnarunt, et nemo p̄ualuit. Et impugnatōes q̄dē,
 taciturnitati et obliuioni sunt dati, ecclīa autē q̄ti
 die virtutibus augmentat. Vbi nūc L̄h̄andus? Vbi
 Heros? Vbi Tyberius? Omnia sunt nuda, eoz au
 tē nemo, nec vlla eoz mentio. Et q̄ ecclīa impu
 gnatur, ideo et memoriā perdidit. Ecclīa autē
 clario resp̄leat. Vbiq̄q̄ ter et ad Indos, ad Bar
 ros, ad Sūtanos, ad Hispanos, v̄sp̄ ad vltimos
 terraz fines inuenies. In p̄ncipio erat verbū et ver
 bū erat ap̄p̄ dei, et de? erat verbū, et vniuersa rela

gione plena. Ante hoc enim vniuersa erant impte
 rate repleta. Nunc autem non solum ciuitates reli
 gione florent et fide L̄h̄istī, sed etiam heremes in
 nomine domini gloriatur. Antea namq̄ et regine in
 conuiuiis virozum salabant, sicut filius Herodia
 dis fecisse legitur, nunc vero viri famula dignatur
 hoc facere. Antiquius gentis perarum filii paren
 tibus focabant aut conuio, et soroz fratri iungeba
 tur impune, nunc vero viri vngintatem appetunt. An
 te hoc autem erat quedā gens, que humanis veice
 batur carnibus, nunc etianis reuēciunt animam suā.
 Ad asagete et beatissimos miserōs putant, q̄ egro
 tatione morantur. Et parentes, cognatos, et pio pin
 quos, cum ad senectutem venerint, iugulatos deuo
 rant, rectius esse dicentes, vt a se potius q̄ a vermi
 bus consumantur. Nunc vero post passionē L̄h̄is
 ti et resurrectionem eius abstinētie et castitati deuo
 te militant L̄h̄istoi, et p̄pe oēs gentes parate sunt
 pro noie dñi fundere sanguinē suū. Ante h̄ imp̄t et
 p̄secutores erant reges, nunc vero ad celum profe
 runt pietatē, et ingrediētes limina ecclīe deponūt
 coronā, et crucē L̄h̄istī in suis de pingunt frōtribus.
 Foris arma, hic mysteria. Foris scuta, hic sacramē
 toz celebratio. Theodosii filij? pat Theodosii, re
 ligione ac pietate insignes. Ideo et p̄ his omnibus
 grās agamus dño, per L̄h̄istum Iesum dñm n̄m,
 cui est gloria et potestas et Spiritus sancto, p̄ immo
 z talia secula seculorum. Amen.

De uno martyre.

Luce xliij.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis
 suis: Si quis venit ad me, et non odit pa
 trē suum, et matrem et vrozem, et filios, et fra
 tres et sorozes, ad huc autem et animam suā
 am, non p̄t mecum esse discipulus. Et reli
 qua. Homilia beati Gregorij pape.

Consideremus fra

tres charissimi, que et quanta sunt que nos
 bis promittuntur in celis, vilescunt animo
 omnia que habentur in terris. Terrena namq̄ sub
 stantia, superne felicitati comparata, pondus est,
 non subsidium. Temporalis vite eterne vite cōpa
 rata, mors est potius dicenda q̄ vita. Ipse enim q̄
 tidianus defectus corruptiois, q̄d aliud ē q̄ quedā
 pollicitas mortis: Que autē lingua dicere, vel q̄
 intellectus capere sufficit, illa superne ciuitatē quā
 ta sint gaudia, angeloz conditiois interesse, cum bea
 tissimis Spiritibus glorie comeditiois assistere, p̄s
 sentem dei vultum cernere, in circumscriptione lumē
 videre, nullo mortis metu affici, incorruptionis p̄
 petue munere lerari? Sz ad hec audita inardescit
 anima, itaq̄ illic cupit assistere, vbi se sperat sine fi
 ne gaudere. Sz ad magna omnia puenit nō p̄t, ni
 si h̄ magnos labores. Et in Paulus egregius p̄dī
 cator d̄r: Nemo coronabit, nisi qui legitime certā
 uerit. Delectet ergo mentem magnitudō premioz,
 sed non deterrat certamen labor. Vnde ad me et
 nō odit patrem suum et matrem, et vrozem et filios, et fra
 tres et sorozes, ad huc autem et animam suā, nō po
 test meus esse discipulus. Sed percunctari libet, q̄
 modo parentes et carnaliter propinquos precipi
 timur odisse, qui videntur et inimicos diligere. Et
 certe de vrozē p̄tas dicit: Quod de? consipit, ho

mo nō separet. Et Paulus ait: Vtrū diligite vrozē
 vestras, sicut et L̄h̄istis ecclīā. Ecce discipulus
 vrozem diligendam predicat, cum magister dicat,
 Qui vrozem non odit, nō potest meus esse discipu
 lus. Nūq̄d aliud iudicū nūciat, aliud p̄eco clamāt?
 An simul et odisse possimus et diligere? Sed si v̄m
 precepti pendimus, vrozem agere per discretū
 onem valeamus, vt eos qui nobis carnis cognatio
 ne diuincti sunt, et quos proximos nominamus, dilige
 mus, et quos aduersarios in via dei patimur, odien
 do et fugendo nesciamus. Quasi em per odium d̄lī
 gis, q̄ carnaliter sapiens, sed praua nobis ingerit nō
 audit. Et aut dominus demonstraret hoc erga p̄ri
 mos odium, non de affectione p̄cedere, sed de chari
 tate, addit proximus dicens: Ad huc autem et animā
 suā. Ad huc itaq̄ p̄cipimur p̄bos, odisse et alāz nō
 strā. Q̄d sit ergo q̄ amando debet odisse proximū,
 qui sic cum odit sicut semetipsum. Tunc enim bene
 nos tram animam odimus, cum etiam carnalibus de
 sideriis non acquiescimus, cum etiam ap̄p̄riti fran
 gimus, eius volupstatibz reluctamur. Que ergo cō
 temptra ad melius ducit, quasi per odium amat. Sic
 nimis exhibere proximos nostris odium discretioz
 debemus. Vt quis hunc quodammodo fuit, et habeat
 mus odio q̄d in deo nobis timere obstitit. Terte d̄r
 Paulus Hierosolymam pergeret, propheta agas
 bus sonam illius apprehendit, suisq̄ pedibus alij
 gavit dicens: Vt quis hunc sona est, sic alij gavit
 Iudei in Hierosale. Sed is qui animā suam p̄cece
 oderat dicebat: Ego non solum alij gari, sed et mo
 in Hierosale paratus sum pro noie dñi Iesu, nec fa
 cio animā meā p̄tioxiorem q̄ me. Ecce quō amado
 animam suā oderat, imo odens amabat. quā cu
 piebat pro Iesu nomine morti tradere, vt hanc ad
 vitā de peccati morte suscitaret. Ab hac q̄ discretio
 ne odium p̄trahamus formā ad odium proximi.
 Amē q̄libet in hoc modo etiam aduersarius, sed in
 via dei p̄trarius non ametur, etiam propinquus.
 Quisq̄ em eterna concupiscit, in ea quā aggregat
 causa dei extra patrem, extra matrem, extra vrozē,
 extra filios, extra cognatos, extra semetipsum fieri
 debet, vt eo venius cognoscit deum, q̄ in eius causa
 nemine recognoscit. Ad huc namq̄ est p̄ carnalis
 affectus intentionem mentis diuertat, eiusq̄ act
 em obcurant. Quos tamen nequa q̄ notios p̄ci
 mur, si eos emendo tenemus. Amandi ergo sunt
 primi, impēdēda charitas omnibus, et propinquos
 et extraneos, nec t̄i p̄ eadem charitate, a dei amore
 flectendū. Scimus autē quia cum de terra p̄h̄l̄isti
 noz arca domini ad terram Iisraēlitarum rediret,
 plautro sup̄imp̄posita est, et vacce plautro subfice
 sunt, que fere fuisse memorantur, quarum vitulos
 clauerunt domi. Et scriptum est. Vbi autem in
 directū vacce, p̄ viam que ducit Bethsanis. Vno
 itinere gradiebant, pergentes et mugientes, et non
 declinabat neq̄ dexterā, neq̄ ad sinistram. Quid igi
 tur vacce, nisi fideles quosq̄ in ecclīa a delinq̄r:
 Quid d̄ sacri loci quicquid p̄cepta considerant, q̄ si sup
 imp̄posita domini arcam portat. De quibus hoc et
 iam est notandū q̄ fuisse fere memorantur, q̄ sunt
 p̄teritis qui in via dei intrinsecus possit, quia carna
 libus affectibus ligant. Sed non declinant a recto
 itinere, q̄ arca dei portant in mente. Ecce em vacce
 Bethsanis p̄gūt. Bethsanis qui p̄p̄ domi? Ioh̄is di
 ctur, et propheta ait. Vobis autem qui timetis do
 minū, ostendit ioh̄ iustie. Sic igitur ad vtrūq̄ solis h̄
 bitatione carnalibus, p̄fecto dignū est vtrūq̄ de i
 nere, pro carnalibus affectibus non declinem. To
 ta enim virtute p̄candū est, quod vacce dei plau
 qq̄ iii

pro supposito pergunt & gemant, dant ab infimo
 mugitus, & tamen de trunere non defleunt gressus.
 Sic nimis predicatores dei, sic fideles quos esse in
 tra ecclesiam sanctam debent, vt compatiantur pro
 ximis per caritatem, & tamen de via dei non ero
 bantur p compassione. Hoc ipsam pro odium anti
 me, qualiter exhiberi debeat, veritas subdendo ma
 nifestat dicens: **Et qui non batulat crucem suam**
et venit post me, non potest me esse discipulus. Crux
 quippe a cruciatu dicit, Et duobus modis crucem
 domini batulamus, cum aut per abhinentiam car
 nem affligimus, aut p compassionem proximi, ne
 cessitatem illius nostram puramus. Qui enim dolo
 re exhibet in aliena necessitate, crucem portat in me
 te. Sciendum quoque quod sunt nonnulli qui carnis abstrin
 ctam non pro deo, sed pro inani gloria exhibent. Et
 sunt plerique qui p compassionem proximo non spiritalit
 sed carnaliter impendunt, vt etiam ad vritatem, sed
 quasi miserando ad culpam faueant. Hi itaque crucem
 quidem vident ferre, sed dominum non sequunt. An
 de recte eadem veritas dicit: **Qui non batulat cru
 cem suam** & venit post me, non potest meus esse disci
 pulus. **Batulare** etenim crucem & post dominum ire,
 est vel carnis abhinentiam, vel copassionem proxi
 mo studio interne intentionis exhibere. Nam quisque
 hec pro temporalis intentione exhibet, crucem quidem
 batulat, sed ire post dominum recusat. Quia vero
 sublimia precepta data sunt, protinus comparatio
 edificandae sublimitatis adiungit cum dicit: **Qui
 vis enim ex vobis volens turrim edificare, non prius se
 dens coputat sumptus, qui necessarii sunt si habes
 ad adificandum: ne postea cum posuerit fundamen
 tum, & non poterit perficere, omnes qui viderint inci
 piant illudere et dicere, Quia hic homo cepit edi
 ficare, & non potuit consummare. Quis enim quod agi
 mus, puenire p studium considerationis debemus.
 Ecce enim iuxta veritatis vocem, qui turrim edificat,
 prius edificii sumptus parat. Si igitur humilitatis
 turrim edificare cupimus, prius nos preparare co
 tra aduersa huius seculi debemus. Hoc enim inter ter
 renam & celestem edificium distat, quod terrenum edificium ex
 pectas colligendo construit, celestem vero edificium ex
 pectas dispergendo consummat. Ad illud sumptus
 facimus, si non habita colligamus, ad istud sumptus
 facimus, si non habita relinquamus. Istos sumptus
 diues ille hinc non potuit, qui multas possessiones
 possidens, magistrum requisit dicens, **Magister bo
 ne, quid faciendo vitam eternam possidebo?** Qui
 cum precepta relinquendi omnia audisset, tristis ab
 secessit, & inde est angustatus in mente, vnde foris fuit
 latior in possessione. Quis in hac vita amabat sum
 ptus celestium, tendendo ad eternam patriam habe
 re nolit sumptus humilitatis. Considerandum quoque
 est quod dicitur, omnes qui viderint incipient illudere et
 dicere: **Iuxta Pauli vocem, Spectaculum facti sumus mi
 seris & angelis & hominibus.** Et in omne quod agimus
 considerare oculos nostrorum aduersarios debemus, quod
 semper nostris opibus infirmis, semper ex nostro dese
 ctu gratulantur. Quod intuentis propheta ait, **Deus
 meus in te confido non erubescam, neque irideant
 me inimici mei.** In bonis enim opibus intenti, nisi
 contra malignos spiritus solliciti vigilemus, ipsos iri
 ritores patimur, quos ad malum persuasores habea
 mus. Sed quia de construendo edificio comparatio
 subdara est, nunc de minore ad maius similitudo
 subdit, vt etiam vobis minutis maioram pensent. Nam
 sequitur, **Qui autem querebat turram committere prelium
 aduersus alium regem, non sedens prius cogitat, si
 possit cum decem millibus occurrere ei, qui cum vigin****

ti millibus venit ad se. Alioquin adhuc illo longe
 agere, legationem mittit, rogat ea que pacis sunt.
 Rex pro regem ex equo venit ad prelium, & tamen si
 se pendit non posse sufficere, legationem mittit, &
 ea que pacis sunt postulat. Quibus ergo lachry
 mis nos sperare veniam debemus, quod illo tremen
 do examine cum regem nostro ex equo ad iudicium
 venimus, quos nimirum conditiones infirmitas & cau
 sas inferiores exhibet? Sed forsitan iam mali ope
 ris culpas abicidimus, iam passus quereamus? de
 cimus. Nunquid ad reddendam rationem cogi
 tationis nostre sufficimus? Nam cum viginis milli
 bus venire dicitur, contra quem minime sufficit iste
 qui cum decem millibus venit. Decem millia quippe
 ad viginis millia, simpliciter ad duplicem sunt. Nos autem
 si multum proficimus, vt exteriora nostra opa in
 rectitudine seruamus. Nam etiam ista luxuria carnis ab
 scissa est, tamen adhuc a corde funditus abscissa non est.
 Ille autem qui iudicaturus venit, exteriora simul & in
 teriora iudicat, facta pariter & cogitationes perat.
 Qui duplo ergo exercitio contra simplicem venit, & nos
 vt in solo ope preparatos, simul de ope & cogita
 tione dicitur. Qui igitur agendum est freres charissimi
 mi, nisi vt dum nos cum simplo exercitio contra du
 plum illius sufficere non posse conficimus, dum ad
 huc longe est, legationem mittamus, rogemus ea
 que pacis sunt. Longe enim esse dicit, qui adhuc
 presens p iudicium non videt. Abittamus adhuc
 legationem lachrymas nostras, mittamus miseram
 cordis ope, mactemus in ara eius hostias placati
 tionis, cognoscamus nos cum eo in iudicio non pos
 se conuendere. Penitemus virtutem eius fortitudi
 nis, rogemus ea que pacis sunt. Hec est nostra le
 gatio, que regem venientem placat. Pensate freres
 benigni sit quod si suo aduerso valet opprimere, tan
 dat venit. Abittamus ad huc vt dicimus legatio
 nem nostram flendo, tribuendo, facras hostias offerendo.
 Singulariter namque ad abolitionem nam, oblata cum
 lachrymis & benignitate mentis sacrilariis hostiis
 suffragat, quod in se retur gens a mortuis, iam non mo
 rit, adhuc p hac in suo mysterio, p nobis itez part
 tur. Nam si quiescit ei hostia sue passionis offerimus, to
 tiens nobis ad abolitionem nam, passionem illius re
 paramus. Multos vt arbitror vni freres charissimi
 prigit nosse, quod volo ad memoriam vestram narrando
 renocare. Nam longe a nostris ferre tribus fecim quod
 da ab hostibus captus longe tractatus est. Quis
 dum tenere in vinculis, cum viros sua cum eade capti
 uitate non recipit, errinctu putant. Pro qua velut
 mortuo, hostias hebdomadibus singulis curabat of
 ferre. Quis toties vincula soluebat in captiuitate
 quies ab eiusque hostie fuissent oblata, pae est
 aboluitio. Nam si quod post tpa reuer? admittas val
 de, indicauit viros sua hebdomadibus certis hebdomadis
 singulis, eius vincula soluebat. Quos vix dies
 eius viros atque horas discutiens, cum euos cognouit
 absolutum, cum p o facrificiu meminerat oblati. Hic
 freres charissimi, hinc certa pideratis colligite,
 oblata a nobis hostia sacra quam in nobis soluere
 valeat ligatur cordis, si oblata ab altero potuit in
 altero soluere vincula corporis. Vult vestrum freres
 charissimi Cassius. Hinc illis vbiis non nouerunt,
 cuius mos erat quidam hostias offerre deo. Itaque
 pene nullus dies vire abscederet, quod non oportet
 hostia placatiouis immolaret. Qui cum sacrificio val
 de etiam concordabat vita, nam cuncta que habebat, in elemo
 synis tribuens cum ad horam offerendi sacrificii ve
 nisset, velut totus in lachrymis de fluens, se membris
 cum magna cordis contritione mactabat. Quis vita

Rom.6

z exitu a quoda venerabilis vite diacono, qui ab eo
 fuerat nutritus, referente cognoui. Hecbat enim, quod
 da nocte eius pbytero p viliu dno astrit dicens:
**Hec dicit epus: Age quod agis, opare quod oparis, non
 cesserit pas tuus, non cesserit manus tua, natali aplos
 venies ad me, & retribuam tibi mercedem tuam.** Surre
 xit pbyter. Sed quod et vicino aplos natalis dies
 imminabat, tunc propinquus exitus dno nuntiare p
 tinuit. Alia nocte dno rediit, eiusque inobedientias
 vehementer increpauit, atque eadem iustionis sue pba
 reterunt. Tunc pbyter furere vt pergeret, sed rur
 sus infirmis cordis impedimentu facta est indica
 de reuelationis, & ad admonitionem quod terate iustio
 nis obdurat pgerere, & quod viderat manifestare negle
 xit. Sed quod magna mansuetudine tempre gfe ma
 ior solet sequi ira vindicte, vitione tertia dno ap pa
 rens, iam pbs addidit vbera, & tunc districte cede mas
 tatus est, vt in eo duritia cordis, emolliret vulnera
 corporis. Surrexit ergo eruditus ex pbyter, prexit ad
 epum, cuius iam ex more iusto bti Zuenalis martyris
 sepulchru ad offerendi sacrificium pstitente repe
 rit, secreti a circustantibus petiit, scq eius pedibus
 strauit. Tunc quod habebat fletu epus vit ad ad se le
 uare potuisset, lachrymarum causas cogitare studuit.
 Ille vero relaturus ex ordine vitionem, prius vesti
 mento ex humeris desoluto, detexit plagas corpo
 ris, vt ita dicitur testes vitionis et culpe, monstrauit
 quanta aduersione districtiois membra illius ac
 cepta vbera, litore inflicto sulcauerant. Que mor
 ve epus vidit, exhorruit, & se sibi talia facere psum
 pserat, cum magno obfuspactionis vocibus inquisi
 tuit. Ille respondit, hec se p ipso fuisse psumum.
 Excreuit tunc eius admiratio. Sed nullas iam pby
 ter inquisitioni eius moras adiciens, secreti reue
 laris apparuit, eius iustionis disticas, p ea que au
 dierat verba, narrat dicens: Age quod agis, opare
 quod oparis, non cesserit manus tua, non cesserit pas
 tuus, natali aplos venies ad me, & retribuam tibi mer
 cedem tuam. Quibus auditis, epus in oratione se cum
 magna cordis contritione pstrauit. Et qui oblaturus
 sacrificium ad horam tertia venerat, hoc pro exten
 se orationis magnitudine, ad horam nonam vsq p
 telauit, atque ex ipso iam die magis magisq exaucta
 sunt ei lucra pietatis, factusque est tam fortis in ope
 quod certus ex munere, quippe quem cum ipse debitor
 fuerat, ex promissione iam ceperat habere debitor
 re. Ihuic autem pshetudo fuerat, singulis annis natalis
 die aplos die Roma venire, iamque ex hac reuelatio
 suspicatus, venire iuxta morem suum. Eodemque tpe so
 licitus fuit, secundo quibus anno vel tertio in moris sue
 expectatione suspensus, quarto quinquagesimo tertio si
 militur. Qui desperare tunc de veritate reuelationis
 potuerat, si verbis fide vbera non fecissent. Cum ec
 ce anno septimo vsq ad expectate natalis sacras vi
 giliis incolumis peruenit, sed lentis hinc in vigiliis
 dolor artigit, atque ipso die natalis filius suis le ex
 peccantibus, missas solenniter implere se posse recu
 sauit. Illi quoque qui de eius erant egressione pariter su
 specti, simul ad eos venerunt, fere vnam inter se
 pterit, vt die eodem nequaquam acquiesceret missas so
 lenniter celebrari, nisi p eis ad dnm idem antecessibus
 interesset accederet. Tunc ille apulus in epi oras
 torio missas fecit, & manu sua corpus dnicum, pace
 quod obus dedidit. Qui cuncto ministerio oblati sacrificii
 cetero peracto, ad lectulum rediit, ibique tacens dum facer
 e dotes suos, ac ministris circuegerit se cerneret, quod
 si vale vltimo diebus, de seruando eos vinculo chari
 tatis admonebat, & quia de beruando cocordia inter se
 vni p dicitur, sub subito inter ipa se exhoratiois

verba, voce terribili clamant dicens, hodie est. Mor
 assistentibus ipse suis manibus imbrui dedit, quod ex
 more mouerunt sibi & facibus tendere. Quia teno
 emittit spiritum. Sicque sancta illa aia ad gaudia eter
 na pueniens, a carnis corruptione soluta est. Quis
 freres charissimi, quod vt ipse in morte imitari est, nisi
 cum que in vita sua fuerat premlatus? Sic enim
 hora est, de corpore erit, quod & Jesus pacts obis,
 cum distulset, summatum est, inclinatio capite tras
 didit spiritum. Quod & dno fecit ex potestate, hoc egit
 famulus ex vocatiōe. Ecce quid dicitur hostie, illa cum
 elemosynis & lachrymis missa legatio, quam cum
 rege veniente gratie pace fecit. Relinquit ergo oia
 qui potest. Qui autem oia relinquere non potest, cum
 adhuc rex longe est, legatione mittit lachrymarum,
 elemosynarum, & hostiarum munera offerat. Vult enim
 placari pibus qui seque non possit portari iratus,
 Quod adhuc moxam facit venire, legatione pacis sus
 tinet. Censit iam tamquam si vellet, & cunctos aduers
 arios suos tradidisset. Sed quod terribilis veniat in
 dicat, & tunc ad veniendum tardat, quod non vult inuenire
 quod puniat. Sed reuertit nobis contemptus nisi des
 nuntiat dicens: **Qui ergo ois ex vobis qui non re
 nuntiat obus & possidet, non potest meus esse disci
 pulus, & tunc sperando salutis remedium pcedit, quia
 qui per tam non potest ferre, per postulate pacis vult
 legationem placari. Unate ergo freres charissimi illa
 dicitur maculas pcedo, elemosynis tergite, sac
 cris hostiis expiate. Nolite possidere per desiderium,
 que adhuc per vsum minime relinquitis. Mem
 in solo redemptore figure, ad eternam patriam puen
 transtite. Si enim nihil in hoc mundo iam amado pos
 sidetis, etiam possidendo cuncta reliquistis, ipse vo
 bis gaudia desiderata pcedat, qui nobis eterne pas
 cis remedio struit. Jesus Christus dno noster, qui
 vult & regnat cum patre &c.**

De uno marty. Mat. x.

In illo tpe: dicit Jesus discipulis suis:
 Nolite arbitrari quod venierim pacem mitte
 re in terram: Non veni pacem mittere, sed
 gladium. Et reliqua. Homilia beati Ylari
 ij episcopi.

De ista diuisio est:

Inter prima enim legis precepta accet
 pinus: **honora patrem tuum & matrem tuam.**
 am. Et ipse dno ait: **pacem meo do
 vobis, pacem relinquo vobis.** Quis
 sibi vult missus potius gladium in terram, & separa
 tus a patre filius, & filius a matre, et natus aduersus
 socrum, & hois domestici eius inimici: **igit exinde
 publica auctoritate impetrate, pferet, vbius odia, vbi
 quod bella, & gladium dno inter patrem & filium, & inter fi
 liam matrisque desolentis. Est in Luca quidem tate
 lis de hoc sermo est. Sunt enim ex hoc quibus in vna
 domo diuisi, tres in duo, & duo super tres diuisi.
 Nunquid in maiorem numerum potest agnatio
 domestica familia diffundi: **Qui p scriptum tempore
 pntebatur, vt et hoc essent quibus tantum in domo
 vna, sed tempus diuisi: Ergo qui fit gladium in terra,
 quod propter nos nominum, & in numero quibus: quod ratio,
 quod modo tres in duo, & duo super tres diuisendi,
 quatenus de omnibus domesticis eius inimici, pueniendi
 est. Singulare quidem retrum & vult esse quoniam****

Luc. 13

I. Cor. 4

ps. 24

Exo. 20, 30. 14

Luc. 13

primum natura est explicanda, nec minus in tellegē-
tiam nostram, sensus z superior: z plequens adiuua
bit. Bladiis celoz omnium reum acutissimū est, in
quo situs potestatis z iudicii fuerit, z animad
uersio peccator. Et huius quidem reli noie, nouam
euangelii predicationē appellatā. Frequens in pro
phetia est autoritas dei. Agit verbum nuncupatū
meminerimus in gladio, qui gladius missus in terrā
est, id est predicationem eius homi corporibus in
fufam. Hoc igitur quōq; habitante in vna domo dī
uiti, z diuidit: tr: si in duo, z duo sup tres. Sed tria
tr in homine reperimus, id est corpus z animam z
voluntatem. Hā vt corpori anima data est, ita z po
testas vtriq; vtendit vt velle, indulta est, atq; ob
id lex est ppropria voluntati. Sed hoc in illis dep
henditur, qui pmi a deo figurati sunt, in quibus ce
pre originis orzo effectus est, non traducens aliud
de, sed ex peccato atq; infidelitate pmi parer, se
quentibus generationibus cepit esse corporis nos
stri p: p:cm: mater aie, infidelitas. Ab his est or
tum per trāsgressionem pmi parentis accepimus.
Nam voluntas vnicuiq; sua adiacet. Ergo iam vni
us domus quōq; sunt, pariter corporis peccatorum, ma
ter anime infidelitas, z incidens voluntatis arbitri
um, qd totum hōiem qdam coniugii sibi iure distin
git. Huius infidelitas locus est, nos er ea naros at
q; a fide meros dep peregrinantes accipimus, vt in
ter infidelitate volupatēq; possessos, z ignorantie
dei, z in omni vitio z oblectatione detineat. Lū er
go innouamur bāptismi lauacro, per virtutem eius
ab origini nosre peccatis, atq; auozibus separa
mur, reclus q; nostram erectione gladii dei, a patrie
z matris affectionibus distidemus, z veterē cū pec
catis atq; infidelitate iua hominem eructes, z per
spiritū anima z corpore innouati, necesse ē ingeni
ti z vetustū oporis cōsuetudinē oderim. Et qā coz
pus ipsū p fidem mortificatū, in naturam anime,
que ex facta deuenit, quis id ipsū adhuc in ma
teria sua extet, euadens quia cōmunito ipse inuicem
conciliet er verbo, idcirco iam vnum atq; idem cū
anima velle cepit effici scz vt illa est spiritualis, qui
bus libertas voluntatis a focru sua, id est ab infideli
tate diuisa, ius suū offie pcedit vt quod erat liber
tas voluntatis, deinceps anime sit potestas. Sicq;
gratus in domo vna distidio, z domestica nouo ho
mini erit intimita, qz ille p hōi dei diuisus, ab illis
manere z interior: z extereoz, id est z corpus z ania
in ipso nouitate gaudebit, ea vero que ingenta z q
dā pofapie ātquitate deducta, cōsistere i his qui
b; oblectata sūt pcupiscūt, z origo carnis z origo
anime z libertas potestatis in duos diuidens, aiam
scilicet z corpus hois noui, que vni atq; idem velle
ceperūt, distiq; tres duobus subsiacebūt in dñariū
eoz de spiri? nouitate potozib;? Et idcirco illi qui
domesticas nominū cōmunitas dilectionis eius pū
lerit, futurorū indignitēq; hereditate, pērgit de
inde eoz pceptozū z intelligēte decursu. Nam po
ftea quā reliquēda oia que in seculo charissima sūt
impauerat, adiecit. Quis nō accipit crucē suā et
sequit me, nō est me dign? Qui Chūstū sunt, car
nem suā crucifixerunt cū vitiis et cōcupiscētis Et
indignus est Chūstū qui nō crucē suā in qua cōpa
timur, cōmunito, cōfepellimur, pērlingim? accipi
ens, dñm sit secum?, in hoc sacramento fides spiritus
nouitate victurus. Quis inuenerit aiam suā pdet
eā, z qui pdiderit animā suā ppter me inueniet eā
verbi scilicet pāte, z veterū diuisione vitorū. Profi
cter lucrū anime in mortem et dānū in salutē. Ergo
suscipiēda mors est in nouitate vite, z cruci domi

Bala. 5.

ni pfigenda sunt vitta, z aduersus persequentes cō
temptrū presentium gloriose pffestiois, retinēda la
bertas est, z damnosum aie lucrū refugidū, scien
tea cuiq; ius in aiam non relinquit, z detrimento bre
uia vite senus immortalitatis acquiri. Quis recipit
pit vos, me recipit, et q; mercepit, recipit eū q; me
misse. Antueris doctrine affectū, z pceptoz sedu
litate impendit. Et qui periculū non recipientium
aplos exculsi pulueris testimonio denuntiauer, re
cipientium merita vltra gratiā sperati officii omen
dat. Docet in se etiā mediatoz officium, qui cū sit
receptus a nobis, atq; ille profectus ex deo sit, de?
per illum transfusus in nos sit, atq; ita qui aplos re
cipit, Chūstū recipit: qui nō Chūstū receperit, qd
in Chūsto est, neq; in Chūsto aliud est, qd in deo
est, perq; hunc ordinē gratias, non aliud est aplos
recepisse q; deum, q; z in illis Chūstū, z in Chū
stū deus habitat. Quis recipit propheta in noie pro
phete, mercedem prophete accipiet. Qui prophe
tam recipit, habitantē recipit in propheta, hōis p
phete mercede dignus, propheta pphete noie re
cipiens. Par quoq; recepisse iustitiam merces depu
ratur, sitq; iustus ex honore iustitie, ac sic psumas
iustitia ex fide, z mercede acquiri officium, plures
psequende eternitatis occasiones deo largiente, qñ
in recipiēdo iusto z propheta, ipa reuerentia affe
ctus, z iusti honorem accipiat z prophete. Et qā
cunq; potum dederit vni er minimis meis calicem
aque frigide tm in noie discipuli, amen dico vobis,
non perdet mercedem suam. Nō inane esse bone cō
scientie opus docuit, neq; spem fidei altē infide
litate crimine laborare. Prouidens em plures fue
rutos tm apfatus noie gloriozo, omni hōi vite sue
opere improbabiles, eozq; diu fallere, diu mentiri,
tm obsequium quod ipsa sub religionis optinē de
latum fit, mercede operis sui spoz nō fraudat. Hā
licet ipi minimi essent, id est, peccatorum omniz
vitium, (minimum autem est, quo minus nihil aliud
est) non inania tamen in eos etiam laus, que sub frī
gide aque nomine designat, officia esse decernit.
Non enim peccator hominū, sed discipulū nomini
honor pffestus est, atq; ita probitatem obsequē
tis fallentis de se proba non ledunt, cum mercede
suam dantis fide, non affumentis mendacio psequa
tur Tu autē dñe.

De vno martyre.

Luce nono.

In illo tpe: Dixit Iesus discipulis suis:
Si quis vult post me venire, abneget semet
ipsum, z tollat crucem suā z sequatur me.
Et reliqua. Homilia beati Gregozij.

Quia dñs ac redem

ptio: noster nouus hō venit in mundum
noua pcepta edidit mundo. Uite eten
imē veteri in vitiis edidit. Sze
ratē oppofuit nouitat; sue. Quid
emī vetus, quid carnalis homo nouerat, nisi sua redi
nere, aliena rapere se possit, concupiscere si nō pos
set. Sed celestis medicus singulis quibusq; vitiis
obuatiā adhibet medicamētā. Hā sic arte medi
cine calida frigidū, frigida calidū curant, ita dñs
nō pna oppofuit medicamētā pctis, vt lubricū cō

Luce 14.

tenentiam tenacibus largitate, iracundis mansue
tudine, elatis preciperit humilitate. Vere cū se se
quetibus noua mandata pponeret, dixit Huius quo
renūtiauerit omnibus que possidet, non potest ve
nire esse discipulus. Ac si aperte dicat: Qui per vi
tā velle aliena concupiscit, per noue cōseruari
onis studū z vā largimini. Quid vero in hac lect
ione dicat, quādiā? Qui vult post me venire,
abneget semetipsum. Ibi dicitur vt abneget? nō
stra, hic dicit vt abneget nos. Et foras se labo
riū est relinquere semetipsum. Quis enim est ab
negare quod habet, valde enī multū est abnegare
quod est. Ad se autē nobis venientibus dñs pcepit,
vt renūtiemus nostris, q; qūq; ad fidei agnitōē
venimus, iuctamē contra malignos spiritus sumi
mus. Huius autē maliq; spūs in hoc mundo ppriū
possident. Audi ergo cū nudo lucrari debem? Hā
si vestitu quib; cū nudo lucratur, citius ad terram
desiccat, quā habet vt teneat. Quid enim sūt ter
rena omnia, nisi qdā corpis indumenta? Qui ergo
ptra diaboli ad certamē pparat, vestimēta abijci
at ne succubat. Huius in hoc mūdo amādo possi
deat, nullas res labentū delectationes acqrat, ne
vī ad vottū regit, ad casū inde teneat. Nec rāmon
sufficit nra relinquere, nisi relinqm? et nos. Quid ē
qd dicitm?, relinqm? et nos? Si emī nosmetipos re
linqm?, quo ibimus extra nos? Vel qd est q; vadit
si se deserit? Sed aliud saluus per peccatū lapsi,
aliud per naturā conditi, aliud qd fecim?, aliud qd
facti sumus. Relinquim? nosmetipos qles pecca
to nos fecim?, z maneam? nosmetipos qles p grati
am facti sum?. Ecce emī qui supb; fuit, si cōuersus
ad Chūstū humilis factus est, semetipm relinq.
Siluarius sū q; q; ad cōtinētā vitā mutauit, abne
gavit vtiq; qd fuit. Si aurus q; itā ambire desi
it, z largiri didicit ppria, q; pua aliena rapiebat,
pculdubio semetipm relinq. Ipse quidē est p natu
ram, sed non est ipse p malitiā. Hinc emī scriptū est.
Vere impios z non erūt. Cōuersi nāq; impij non
erūt, nō q; oino nō erūt in essentia, sed scz nō erūt
in ipietatis culpa. Tunc q; nosmetipos relinqm?,
tunc ipsos nos abnegamus, cū vitam? qd p vetu
state sumus, z ad hoc nitimur qd p nouitatē voca
mur. Pensem? quō se paulus abnegauerat q dice
bat: Vno autē itā non ego. Eruntis nāq; fuerat se
uus ille psecutor, z viuere ceperat plus picator.
Si emī ipse esset, plus pfecto nō esset. Sed q; se vi
uere denegat, dicat vt est qd sancta vba p doctri
nam veritat; clamāt: Ptotim? subdit: Quis nō in
me Chūstū. Ac si apte dicat: Ego quidē a me ipso
extinctus sum, q; carnaliter nō viuo. Itā emī essentia
liter mortuus nō sum, quin Chūstū spūaliter viuo.
Dicit q; vitas: Si quis vult post me venire abneget
semetipsum, q; nisi q; a semetipso deficiat, ad eū q;
sup ipsum est nō appropinq. Nec valet apprehē
dere qd vltra ipsum est, si nescierit macrare qd est.
Sic olez plātē trāspōnunt vt psciant, atq; vt ita
dixerim? eradican? vt crescant. Sic rez semina in
terre admixtionē deficiūt, vt in reparatiōe sui gñe
ris vberius assurgāt. Hā emī videntur pdidisse qd
erant, inde accipiūt h; apparere qd non erāt. Sed itā
q; se a vitiis abnegat, exirende et virtutes sunt
in qb; crecat. Hā cū dicit: Qui vult post me ve
nire, abneget semetipm, prius addit. Tollat crucem
suā qd dicit, z sequit me. Duobus etenī modis
crux tollitur, cū aut p abstinentiā efficitur corp;

Puer 12.

Sal. 2.

aut per cōpassionē proximi affligit aius. Pensem?
qualiter vtro z modo paulus crucē suam tulerat,
qui dicebat: Laltigo corpus meū z in seruitutē re
digo, ne forte cū alijs predicans, ipse reprobus effi
ciar. Ecce in afflictione corpor; audiuimus crucē
carnis, audiamus nunc in cōpassione proximi crucē
mentis, ait emī: Quis infirmat z ego non infir
mor: Quis scandalizatur z ego nō vroz? Perfect?
quippe p dicator vt exemplū dare ab infirmitate, cru
cem portabat in corpore. Et q; in se traheret da
mna infirmitat; aliene, crucē portabat i corde. Sz
quia iphis virtutibus quēda vitiā mixta sunt, dice
dum nobis est qd virtū abstinentiā carnis, z qd ob
sidet cōpassionē mentis. Et vicino nāq; abstinen
tiam carnis nonnūq; vana gloria obidet, q; dū tes
nitas in corpore, dū pallor in vultu respicitur, vt
vna patefacta laudatur. Et tanto se celerius foras
fundit, quāto ad humanos oculos p ostentum pal
lore extit. Et plerūq; sit vt qd causa dei agi credūt,
p solis humanis fauorib; agatur. Qd bene simo
ille significat, q; inuenit? in itinere, crucē dominicā
in angaria portat. Aliena ppe onera in angaria
portantur, qñ per vanitatis studū aliquid geritur.
Qui q; per simonē designat, nisi abstinentes z ar
rogantes, qui p abstinentiā carnis afficiunt, sed fru
ctum abstinentie intus nō regunt? Crucē q; dñi
cam in angaria simon portat, q; cū ad op? fructū ex
bona voluntate nō ducit, relinquit iustitie boni pec
cator opatur. Hā emī simon crucē portat, sed non
mouit, q; abstinentes z arrogantes p abstinentiā q
dem corp; afficiūt, sed p desiderū vane gloria mū
do viuunt. Cōpassionē vō animi plerūq; latenter
obidet pietas falsa, vt hāc nonnūq; vtiq; ad conde
scendēdū vitijs ptabat, dñ ad culpā q; nō de
beat cōpassionē exercere sed se. Cōpassio q; ppe
hoi z recitudo vitijs debet, vt in vno eodēq; hōie
z diligamus bonū qd pletimur mala q;
fecit, ne dū culpā incaute remittim?, nō tā p cha
ritatē cōpati, sed p negligentiā cōdescendēdū velle
amur. Sequit: Qui emī voluerit aiam suā saluā
facere, pdet eā, z qui pdiderit aiam suā, ppter me
saluā faciet illam. Sic dicit fidelit: Qui voluerit aiam
suā saluā facere, pdet eā, z qui pdiderit aiam suā
ppter me, saluā faciet eā. Ac sic agricole dicatur.
Frumentū si feruas pdis, si semias renouas, Quis
emī nesciat q; frumentū cū in semine mittitur perit
ab oculis, in terra deficit? Sed vti purescit in pul
uere, inde viridescit in renouatione. Quis vero fidei
ecclesia aliud tpe habet psecutiōis, atq; aliud pa
cis, redēptoz noster ipsa est? tpa distinguit in pce
ptis. Hā persecutionis tpe ponēda est aia, pacis
autē repose ea que amplius dñari possunt, frāgen
da sunt desideria terrena. Unde z nunc dicitur:
Quid emī proficit homini si lucrez totū mundū,
se autē perdat z detrimentū sui faciat? Cū psecutio
ab aduersarijs deest, valde vigilatius cō custodit
endū ē. Hā pacis repose, q; licet viuere, licet etiā
ambire. Que profecto auaricia cōpescit, si ipse sta
tus ambient; sollicitē adiderit. Hā cur inbet ad
colligendū, qñ flare nō potest ipse q; colligit? Lar
sum ergo suū q; p fideret, z cognoscat sibi por
tū sufficere parua que habet. Sed foras se meruit, ne
in hū? vite itinere sumptus deficiat. Longa nra de
sideria increpat via beatus. Incaulam mīta portat
tur, cū iuxta est quo pergimur. Plerūq; z auaritia
vincimus, sed adhuc obstat q; vna recitudo nra ni

Luce 13.

Luce 22.

noti nememus custodia perfectionis. Nam sepela-
benita cuncta despiciamus, sed tamen adhuc huma-
ne verecundie vultu prepedimur, vt rectitudinem qua
feruamus in mente, non dum expatimere valeamus
in voce. Et ratio dei faciem ad iustitie defensionem
negligimus, quod humanae facies contra iustitiam
veretur. Sed huic quoque vulneri congruum subsi-
ditur medicamentum, cum dicitur: Quis me eru-
buerit, et meos sermones, huic filius hoies erubescet
cum venerit in maiestate sua, z patris z sanctoꝝ an-
geloz. Sed ecce nunc apud se hoies dicunt, Nos ta-
dem z sermones eius no erubescimus, qz eum apra
voce profitemur. Quibus ego respondeo, qz in hac
plebe christiana sunt nonnulli, qui Christi ideo con-
fitemur, quia cunctos christianos esse aspiciunt. Na
si nomen Christi in tanta gloria non esset, tot profes-
sores Christi sancta ecclesia non haberet. No ergo
ad probationem fidei vt sufficit pfectionis, quam
defendit a verecundia pfectio gualitatis. Est tñ vbi
le quisqz interroget, vt in pfectione Christi se vera-
citer probet, si no iam nomen eius erubescit, si plena
virtute mentis humani pudor eis subdidit. Certè em
pfectionis tpe erubescere poterant fideles, sub-
stantis nudari, de dignitatibus deici, vt verbibus
affligi, pacis aut tpe, qz hoc a nostris psecutioni-
bus desunt, est aliud vbi despici, dedignamur iustias vbi
tolerare. Si contigit iurgij fortasse cu primo fieri,
erubescimus pitoros satisfacere. Cor quippe cama-
le dum vite huius gloriam qrit, humilitate respuit.
Eplerque ipe homo qd irascit discordanri sibi rez
conciliari appetit, fed ire ad satisfaciendum prior eru-
bescit. Psecimus facta veritates, vt videamus quo-
iaceant nostre pauritatis actiones. Si emi membra
summi capitis sumus, imitari eum cui connectimur
debemus. Quid namq ad nostre eruditionis exem-
plum Paulus e gregeis predicator dicit: Pro chri-
stio legatione fungimur, tanquam deo exhortante
per nos, obsecramus pro Christo, reconciliamini
deo. Ecce inter nos z deum discordiam peccando
fecimus, z tamè ad nos deus suos legatos prior mi-
sit, vt nos ipsi qui peccauimus, ad pacem dei rogati
veniamus. Erubescat ergo humana superbia, con-
fundatur quisqz in non afficiari prior: priorimo, qua-
do post culpa nostram vt eire conciliari debeamus,
z ipe qui offensus est, legatus internementibus ob-
secrat deus. Sequitur. Dico autem vobis, Vere
sunt aliqui hic stantes q non gustabunt mortem, do-
nec videant regnum dei. Regnum dei fratres char-
rissimi, non semper in sacro eloquio veterum regnu-
dicitur, fed nonnunquam presens ecclesia vocatur.
Mat. 13. Unde scriptum est: Viderit filius hominis angelos
suos, z colligent de regno eius omnia scandala. In illo
qz pper regno scandala non erit, vbi profecto re-
probi non admittuntur. Quid videlicet exemplo col-
ligit, q hoc loco regnu dei presens ecclesia vocatur.
Et qz nonnulli e discipulis vspicando in corpore victu-
ri erant, vt ecclesia dei pstructa spicerent, z contra-
huitus mundi gloriam erectam solatioza pmissio-
ne nunc dicit: Quis quidam de hic stantibus, q
non gustabunt mortem, donec videant regnum dei.
Sed cum tanta dñs iubeat, vt ad hac subito pmissio-
nem veniret: Quid si subitè ppendamus qua-
ta dispensatione pietatis agat agnoscimus. Discipu-
lis em rudibus, etiam de present vita aliquid pmit-
tendum fuit, vt possent robustius in futuro solidari.
Sic Israelitico populo vt Egypti terra liberando
repromissionis terra pmitteret, cum vocandus esset

2. Cor. 5

Mat. 13

ad dona celestia, terrenis promissionibus suaderetur.
Cur hoc: Ut dum esset aliquid qz in vicino percipe-
ret, illud id fidelius crederet qz de longinquo audi-
re posuisset. Carnalis etenim populi pars no accipe-
ret, magna no crederet. Et p qz deus largitus terre-
na, suadet ad celestia, vt pspici eas qd videret, spe-
rare disceret qd minime videbat, z ratio solidior de
inuisibilibus fieret. Qto etia ad spet certitudinè vili-
bilia pmissa fulcunt. Unde dicitur: Possedit eis regi-
ones gentium, z labores populorum. Possedit eum,
vt custodiant iustificationes eius, et legem etias re-
quirant. Sic ergo hoc loco rudibus discipulis veri-
tas loquens, videndum regnum celozum p promittit
in terra, vt hoc ab eis fidelibus in celo presumatur.
Et ipso itaqz regno quod iam videmus in mudo sub-
limatum, speremus regnum quod in celo credimus
percipiendum. Nam sunt nonnulli qui christianitas in
ris nomine censentur, sed christianitatis non habet
fidem, sola esse visibilia estimant, inuisibilia non ap-
perunt, quia nec esse suspiciant. Ad sanctozum mar-
tyrum corpora consistimus fratres mei, nunqz ista
carnem suam in mortuè arent, nisi esse certissime con-
stitisset esse vitam pro qua mortuè defuissent: Et ecce
qui ista crederent, miraculis conuincant. Ad certin-
cia namq eozum corpora viuentes egri veniunt z de-
nuntant, perituri veniunt z demonio veniunt, demo-
niact veniunt z liberantur. Quomodo ergo vi-
uentem illic vbi viuunt, si in tot miraculis viuunt hic vbi
mortui sunt. Rem frès dico bene uultu uobis, fed non
paruum merito, quam religiosus quibusdam fenozis
bus enarrantibus agnouit. Eozozum tpe mariona
qdam fuit valde religiosa, q ad hoz martyꝝ ecclesi-
am crebro ueniebat. Quadam aut die dum eoz mo-
re ad orandū uenisset, egredies duos fratres sub pe-
regrino habitu monachos inuenit, pegrinos credi-
dit, dari eis aliquid elemosyne precepit, fed prius
qz eius erogato: eis ad largiendū elemosynam ap-
propinquasset, asstentit illi uicinijs, z dixerit: Tu
nos no uisitas, nos te in die iudicij requiramus, et
quicquid possumus pstabimus tibi. Quid dicto, ab
eius oculis ablati sunt. Territa illa ad orandum re-
dit, seseqz in lachrymis pluri effudit, z factè post
hato instantio: in prece, qto certio de pmissione
ne. Si aut iuxta Pauli uocè, est fides sperandaz sub-
stantia rez, argumentu no apparentiu, nequaqs ita
dicimus vt uentura vita credatis, quia ecce ipsi qui
in illa uiuunt, humanis obtutibus uisibilibus pseen-
tantur. Quid em uideri potest, melius dicitur sci-
ri qz credit. Ventura ergo vitam no dno magis uo-
lunt scire qz credere, qui eos qz inuisibilibus recipit,
apud se uiuere nobis etia uisibilibus ostendit. Hos qz
fratres charissimi, in ca vestri examinis, quam cum
districto iudice habet, patronos facite, hos in die
tari terrozis illi? de seozes adhibete. Certè si apz
quenda magnum iudicem causa quilibet uicta eoz
die crastino uentilanda, totus hodiernus dies in con-
sultatione duceretur, patronum uestra fraternitas
quereret, magnisqz precibus ageretur, vt apud tan-
tum iudicem sibi defensor ueniret. Ecce districto iudice
suder Christus uenturus est, z tantu illius angeloz ar-
changelozumqz scilicet terroz adhibete. In illo puen-
tu ca nostra discutit, z tamen patronos modo no qri-
rimus, quos tunc patronos habeamus. Assunt de-
sensores nri facti martyres, rogari uoluit, atqz (vt ita
dixerim) quunt vt qrant. Hos qz adiutores, que o-
nis nri te, hos, pectorozes vri reat? inuenite, que no
punire pcorozes debet, rogari uol. z ipe qz iudicat.
An z ta longo tpe amantur ira, z tñ nos misericor-
diter expectat. Sic aut nos misericordia eius reso-

l'heb. II

Mat. 5

3. Iob. 3

neat, vt nullo modo negligentes reddat, sic pecca-
ta nostra perturbatione, vt mens in desperationem no
prouar. Qui z si presumentes metumus, z metuen-
tes speramus, eternum regnum citius adepturi su-
mus, per eum qd uiuit z regnat zc.

De martyribus, sermo

Leonis pape.
Quot ieniamqz fra-
tres charissimi, sanctoz martyꝝ solenia
celebramus, ita ipsos intercedentibus
expectemus a dno consequi tem-
poralia beneficia, vt ipsos marty-
res imitudo, accipere mereamur eterna. Ab eis em
sanctozum martyꝝ in ueritate festiuitatum gaudia
celebrantur, qui ipsoꝝ martyꝝ u exempla sequunt.
Solennitates em martyꝝ, exhortationes sunt mar-
tyriozum, vt imitari non pigeat, quod celebrare de-
lectat. Sed nos uolumus gaudere cu sanctis, z tri-
bulatione mundi nolimus sustinere cum illis. Qui
em sanctos martyres vt in quantum potuerit imita-
ri uoluerit, ad eoz beatitudinem non poterit peruenire.
Sic em apz Paulus predicat dicens: Si ueris-
mus fossi passionum, erimus z solationi. Est dñs
in euangelio: Si mundus uos odit, scitote qz me pe-
torem uobis odio habuit. Recusat esse i corpore, q
odium mundi non uult sustinere cu capite. Sed dicit
aliqui: Et qz est, qui possit beatoꝝ martyꝝ u vesti-
gia sequi? Huic ego respondeo, qz nō solum martyꝝ
rea, fed ipm dñm cum ipius adiutorio fit uolumus
possumus imitari. Audi non me, fed ipm dñm gnti
humano clamant: Dicite a me, qz mitis sum z hu-
milis corde. Audi z beati Petrum apstlm admonen-
tem: Christus uobis passus est, relinquas uobis
exemplum, vt sequamini uestigia eius. Ecce Chri-
stus dicit, dicite a me, beatus Petrus dicit, vt seq-
mini uestigia eius. Similiter Paulus apstolus clamat:
Uestigia dei estote, sicut filii charissimi. Quid
ad hec respondimus fratres, uel qua excusatione
habere poterimus: Si tibi aliqui dicat, vt uirtutes
quas fecit dñs, debeas imitari, iusta potest esse ex-
cusatio tua, qz uirtutes et miracula facere no oibus
datum est. Iuste z caste uiuere, z charitate cu omni-
bus custodire er adiutorio cuncti precepti est. Na
z ipe dñs non dicit, dicite a me, non mortuos suscitare,
supra aquas siccis pedibus ambulare. Non hoc dicit.
Sed qd ait? Mittis sum z humilis corde. Et
iteqz: Diligite inimicos uestros, bñfacite his qz ode-
runt uos, atqz orate pro persequentibus z calunian-
tibus uos, vt litis filii patris uestri qd in celis est,
qz solem suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-
fect? est. Et licet sint alia mita, in qbus debeamus
dñm z beatos martyres imitari, ista tri duo pcpua
sunt i, vt imites simus z humiles corde, z inimicos
nostros toto affectu diligamus. De diligendis ini-
micis suu otri facit sup bonos z malos. Et iterum:
Dilete z uos psecuti, z pater uester celestis p-

Non solum per mysterium incarnationis de celo in terram descendens dñs Iesus Christus humane infirmitatis condescendere dignatus est, sed etiam in sanctis suis feromonibus ad humanam ignorantiam instruat, ita doctrinam suam temperat, ut non solum perfecti, sed etiam minus perfecti citius vite inuenire possent. Denique ut supra euangelista retulit, cum ascendissent in montem, secuti sunt eius discipuli. Et cum perfectiora mandata quasi capere ualentibus dedisset, nolens propter eos simpliciores turbas relinquere, iter descendens de monte, stetit in loco capeftri. In quo suo facto ostendit in predicatione iuxta capacitatem auditorum temperandum esse sermonem doctorum. Adhuc enim in hoc loco perfectiorum significat doctrinam. Loca uero capeftri, humilioris predicationis atque ceterorum. Qui enim tales sunt, ut cum apostolis audire possint, uobis datus est nolle mysterium regni dei, subtilius instruedi sunt. Qui uero propter mentis infirmitatem, ad altiora non possunt ascendere doctrinam, minimis preceptis sunt erudiendi, ut quod idonei nequaquam existit ad faciendam bona, saltem non sint procliuas ad perpetranda mala. Quibus alibi dñs suo exemplo ostendit, cui cuida querenti, Magister, quid faciendo uita eterna possidebit. Quasi in conuallibus moranti respondit, Mandata nostrae non occides, non mechaberis, non falsum testimonium dices, non concupisces re, primi tui, honora patrem et matrem. Sed illo respondente, hec omnia custodisti a iuuetate tua, ostendit etiam in monte perfectioris doctrine, dicens, Adhuc unum tibi deest, Si uis perfectus esse, uade et uide oia que habes et da pauperibus, et habebis thesaurum in celo, et ueni sequere me. Sed quia hunc montem difficile qui seculi diuitijs onerati sunt ascendere possunt, subiuunctum est illico, Ille autem abiit tristis, qui multas habebat possessiones.

1. Cor. 2. Huius quoque exemplum Paulus apostolus secutus est, qui cum discipulis monte ascenderat, quibus dicebat: Sapientia loquimur inter perfectos. Quasi cum quibusdam inaequalibus morabatur qui dicebat, Ego fratres non potui uobis loqui quasi spiritualibus, sed quasi carnalibus, tanquam paruulis in Christo lac uobis potui dedi, non escam. Non enim omnes omnia capiunt, neque enim omnes equaliter instruitur. Alter quippe admonendi sunt superbi, aliter humiles, aliter casti, aliter adulteri, aliter ebriosi, aliter sobrii, aliter uiri, aliter seie, aliter coniugati, aliter uirgines, aliter pif, aliter impij, aliter conceptores mundi, aliter amatores, aliter pacifici, aliter discordes, aliter sua dantes, aliter aliena rapientes, ut qui isti audiant de promissione eterne uite quod ament, et illi de supplicio eterno quod timeant. Sepe etenim quod uni moribus pdest, alteri nocet. Et uenens qui sit mors hoies, uita est serpentes, et leuis sibilus equos mitigat, cautos insfigat. Iuxta hoc ergo exemplum doctores suam predicationem debent temperare, ut et perfecti inueniant quod sperant, infirmi talia audiant, in quibus non refugiant. Quod suo nobis exemplo beatus patriarcha Jacob ostendit, qui cum oues auunculi sui Laban pacet, et varia queque pro mercede recepturus esset, tulit uirgas populeas et amigdalinas, quas ex parte decorauit, et ex parte cum coriicibus reliquit, postquam eas in canalibus tpe quod ducebantur ad aquandiu oues, ut in eorum aspectu cõtererent uarios fetus. Jacob enim pastor omnium, pastor res significat aiaz. Quorum primo dicitur est, Si dile-

gite me, pasce oues meas. Aqua autem scriptura sancta significat, iuxta illud Salomonis, Aqua profusa da uerba ex ore uiri, et torrens redundans sors sapientie. Urge autem varie sententie sunt scripturarum. Ducuntur ad aquandiu oues, cum ad audiendum uerbum dei conueniunt fideles. Quos et eloquijs diuinitatis diuerse sententie ad medium proferuntur, quasi uirge in canalibus ponunt. Hinc ex parte decorauit, et ex parte cum coriicibus reliquit. Quod (ut diximus) perfectiores allegorice sensu instruit, simplices uero et minus intelligentes, iuxta ueritatem historie sunt pascenti. Unde et dñs cum discipulos in monte docuit, et turbas in conuallibus curare uoluit, ostendit ut illi qui ex doctrina uerborum credere non poterat, saltem ex uirtutibus miraculorum crederent. Quod (ut diximus) suo dñs exemplo declarauit. Quando descendens de monte stetit in loco capeftri, et turba discipulorum eius, et multitudine copiosa plebis ab omni Iudea et Iherusalem et a maritima et Tyri et Sidonis, qui uenerat ut audirent eum. Adhuc ita hic magni maris loca intelligere debemus, marie cum Tyro et Sidone, que ei corde maris site sunt, memorantur. In quo loco cogitamus, quod uirtutes eius non solum ad Iudeorum regnum, sed etiam ad uicinas et ceteras regiones perueniant, quod oes concurrent, non solum ut audirent uerbum dei, sed ut sanarentur a languoribus suis. Unde et subdit, Et ois turba que erant eum tangere, quod uirtus de illo exibat, et sanabat oes. Adulteri enim eum tangere cupiebant, a quo ois uirtus procedit, et qui est dei uirtus et dei sapientia, et in quo habitat ois pleuitudo diuinitatis, corporaliter. Et ideo quod de illo ois uirtus exibat, oes uolabant eum tangere, Nam supra iam gendo leprosum curauerat, et nunc ois turba que erant eum tangere, ut intelligamus quod tactus sanatus est. Quod expta est illa mulier, que sanguinis fluxum patiebatur duodecim annis, et cum tetigisset finibus uelamenti eius, statim sanata est ab infirmitate sua. Ad cuius tactum uirum de illo exibat uirtus, ut quasi nescius dñs quereretur, quis me tetigit? Et discipuli eius ad eum: Abbi, turbe te coprimunt et asfigunt, et dicitis, quis me tetigit? Et ille, Tetigit me aliquis, nam ego noui uirtutem de me exisse. Spualiter uero Christus tangit, quod eum uerum dei credit, et recta fide confitetur. At uero pagani, Iudei, et heretici Christum minime tangunt, quod eum uerum dei credere contemnunt, et fide recta hunc confiteri nolunt. Unde et Adarie quod dñm resurrexisset non credebant, sed eum mortuum inter mortuos que erant, uolenti illi tangere dicitur est, Holi me tangere, nondum enim ascendi ad patrem meum. Et si diceretur, Manum fidei me tangere uoluit, manu corporis me tangere noluit, curatio uero demonum, non solum per eius presentiam fiebat, sed etiam inuocatione ipsius uos in fut ab sentia, sicut discipuli quorum dño gaudentes dicunt, Dñe, in tuo nomine etiam demonia nobis subiiciuntur. Sequitur, Et ipse eleuatis oculis in discipulos dicebat, Beati pauperes, qui uestri est regnum dei, et isti generaliter dominus omnibus loquebatur, specialiter in discipulos oculos leuauit, quos maior gratia digniores fecit. Eleuatio quippe oculorum Christum, amplius misericordie munera significat. Et in discipulos oculos leuauit, quod specialius uirtutibus ditauit, iuxta quod alibi legitur, Qui cum dicitur est quodam, ecce mater tua et fratres tui foris stant querentes loqui tecum, ipse eleuatis oculis in-

discipulos suos dicebat: Ecce mater mea et fratres mei. Quid autem eleuatis oculis dicitur, audiamus. Scripserat pauperes, qui uestri est regnum dei. Et que uirtus ralem inter reliquas beatitudines tenere debet pauperum patrum, nisi spontanea paupertas? Et ipsa enim cetera uirtutes exordium quod ad uirtutem sumunt. Sicut denique ex uera radice arborum multarum et folia pdeunt, sic ex spontanea paupertate multe uirtutes generantur. Qui enim spontanea amat paupertatem, erit misericors per largitatem, et non tenax per auaritiam. Erat sequenter et misericors, quod diuitias non querit per iactantiam, quod pauperem diligit cum humilitate. Erat enim paucificus, quod non erit occasio standi, ubi non est uoluntas acquirendi. Habebit etiam et cordis munditiam, quod sicut illi qui diuitias diligunt, turbulenti sunt animo, ita qui spontanea paupertate amant, solliciti sunt quod bene sint quod placeat deo. Sed illud diligenter considerandum, quod illa paupertas laudabilis est, qui aut habere non cupit, aut si forte habet, propter dei distribuenda relinquit. Unde euangelista, ut hanc paupertatem ad beatitudinem peruenire ostenderet, cum aditamento ait, Beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum celorum. Illi enim sunt pauperes spiritu, qui non rebibus, nec spili, alii rebibus et non spili, alii spili et non rebibus, multa habere cupiscunt. Spiritus pauperes et non rebibus, sicut illi qui se cum ipse, tanquam nihil habentes, et oia possidentes sunt, quales fuerunt Abrahama, Jacob, et Dauid, qui regali solio sublimatus erat, pauper se ostendit spiritu, dicens: Ego autem mendicium sum et pauper. Et iterum: Ego sum, et in laboribus a iunioribus meis. Hec rebibus nec spili sunt pauperes, diuites supbi, qui facultatibus locupletati, nihilominus meritis sunt turbidati. De quibus dicitur in psalmo: Ecce ipsi peccatores et abundantes in seculo obtinuerunt diuitias suas. Rebibus et spili sunt pauperes perfecti monachi, qui propter deum oia relinquunt, nec corporis propriam partem in suo arbitrio relinquunt, et ideo quantum hic propter deum pauperiores, tanto in futuro uita sunt ditiores, iuxta promissionem dñi dicentis: Ego qui reliquit domum, agros, patrem et matrem, fratres et sorores, uxorem et filios propter me, centuplum accipiet, et uitam eternam possidebit. Beati qui nunc esuritis, qui saturabimini. Quid esurire uel sitire debent, qui ad beatitudinem uenire desiderant, alii uis euangelista manifestum declarat, dicens: Beati qui esuritis et sititis iustitiam, quoniam ipsi saturabuntur. Iustitia quippe esurire et sitire, est precepta dei libenter audire, et libentius opere implere. Tales enim saturabuntur, qui ad uidentium deum, cuius hic mandata cum magna mentis esurie susceperunt producent, dicentes cum psalmista, Ego autem in iustitia apparebo in conspectu tuo, satioz dum manifestabit gloria tua. Unde Salomon ait: Diligite iustitiam qui iudicatis terram. Beati qui nunc sitis, quod ridebitis. Beati dicunt sitientes, non illi qui sitent propter charitatem dampna modorum, propter amissionem charoz, sed qui sitent propter remissionem peccatorum, uel pro expectatione regni celorum, qui ueraciter cum psalmista dicere possunt, Deus uitam meam annuntiaui tibi, potui sustinere lachrymas meas in conspectu tuo. Et iterum: Eue ritum mihi lachryme me pannes die ac nocte, dum dicitur mihi quotidie, ubi est dñs tuus. Tales enim ridebunt, qui implebitur illud quod dñs ait: Hunc quod dem tristitiam habebitis, iterum uidebo uos et gaudebit cor uestrum, et gaudium uestrum nemo tollet a uobis. Huius autem hic ueraciter accipere debemus, sed mentis eruditionem et gaudium. Unde et Gen. 21. Sara ex te promissione prolis letabunda ait: Huius

mihi fecit deus. De quo per beatam Job, dicitur: Et Job. 3. os ueracium implebitur risu, de quo etiam risu in laudibus ecclesie dicitur, Accurrit fortitudine liberos suos, et ridebit in die nouissimo. Quod uero per humilitatis meritum peruenit ad martirij premium, recte post alias beatitudines subiungitur. Beati eritis cum uos probauerint hoies, et cum separauerint uos et exprobauerint, et eiecerint nomen uestrum tanquam malum propter filium hominis. Etsi ostendit quod per secutio prophanorum non est timenda, sed potius cum bene fuerit toleranda, quod sicut dicitur Jacobus aposto. Beatus uir qui iussit tentationem, quoniam cum probatus fuerit, accipiet coronam uite, quam reponit deus diligentibus se. Iterum subditur discutiendum est, quia non ad nostram perfectionem probatos homines promouere debemus, sed potius cum iustitia et rectitudine quantum possumus, cum fuerint quod morti mitigare. Quod si quis quietere uoluerint, magis perfectionem tolerandam, quam iustitiam relinquentiam. Quod alius euangelista manifestum declarat dicens, Beati qui persecutionem patiuntur propter iustitiam, quoniam ipsorum est regnum celorum. Sustinere enim multas tribulationes homicidae, adulteri, fures, alii enarum rerum inualores. Nec tamen talis persecutio ad beatitudinem perducit, que propter iustitiam sustinetur. Unde nos admonet beatus Petrus dicens: Nemo uestrum patiarit quasi homicida, aut fur, aut adulter, aut rapax. Si autem uis christianus, non erubescat, sed gloriocet deum in isto nomine. Et quis est qui uobis nocent, si non emulatores fueritis? Sed et si quid patimini propter iustitiam, beati. Unde recte saluator concludit dicens, Et uidebit in illa die et exultare, ecce enim merces uia multa est in celo. Non enim uolendū est in persecutionibus, sed potius gaudendum, ut quanto hic qualis propter iustitiam uobis affligitur, tanto dulcius in celo remunerabitur. Unde Jacobus admonet dicens: Omne gaudium exultationem estimate fratres, cum in tentationibus uarias incidieritis, scientes quod probatio fides uestrum multo fortior est auro quod per ignem probatur. Et alia scriptura: Nasa sicut probat fomat, et homines iustos per raro tribulationis. Hinc et saluator cum discipulis ad perfectionem tolerandam hortaretur, sui exemplum posuit dicens, Si me persecuti sunt, et uos persequantur, si sermone meum seruauerint, et uestrum seruabunt. Et iterum, Sicut mundo fuissetis, mundus quod suum erat diligere, quia uero de mundo non estis, sed ego elegi uos de mundo, propterea odit uos mundus. Quapropter studeamus iuxta domini preceptum uel exemplum, seculi huius cunctas aduersitates equanimiter ferre, scientes quia si electi sumus ab eo, non ad gaudia mundi, sed fidei implemus est a patre, quem pro humani generis redemptionem incarnari constituit, ad passionem mittitur in mundum. Inter scandalaligitur persecutorum tolerantia fidei passionum, terrena desideria quod separant a deo fugientes, ut celestia mereamur consequi premia, amē.

De martyribus.

Luce. xxi.

In illo tempore: dixit Iesus discipulis suis: Cum audieritis prelia et seditiones, nolite terreri. Oportet primum hec fieri, sed nondum finis finis. Tunc dicebat illis: Surgit gens contra gentem, et regni aduersus regnum, et terremotus magni erunt per loca, et pestilentie et fames, terroretis quod de

Pueria.

Lolo.

Luce.

Joh. 20.

Juc. 10.

Dat. 5

2. Co. 5

Ps. 39

Ps. 87

Ps. 72.

Dat. 19

Dat. 5

Ps. 16.

Sapi. 1

Ps. 55

Ps. 41.

Joh. 16

Gen. 21.

Dat. 5

I. Pe. 4

I. Pe. 5

Jaco. 1

Ecd. 27

Joh. 15

celo, et signa magna erunt. Et reliqua. Ho- milia beati Gregorij pape.

Quia loquens ab u- de digressi sumus, ne ad reuertendum nos tardiora uerba p[re]dicat, necesse e[st] ut expo- sitionem sancti euangelij breuior sermo transtulerit. D[omi]n[u]s ac redem- ptor n[ost]r[u]s perituris mundi p[re]sentia mala denuntiat, ut eo minus perturbent uentura que fuerint p[re]scita. Adimus em[en]t acula ferunt que p[re]uidentur. Et nos tolerabilius mala mundi suscipimus, si contra hec p[re]scierit clypeum munimus. Ecce etem d[omi]n[u]s. C[um] audieritis p[re]lia et seditiones, nolite terri. D[omi]n[u]s p[ro]p[ter] p[ri]mum hec fieri, sed nondum statim finis. Pen- sanda sunt uerba redemptoris n[ost]ri, per q[ui] nos ali- ud interius, aliud ceteros passuros esse denuntiat. Bella quippe ad hostes pertinet, seditiones ad ci- ues. Et ergo nos indicit interius exteriusq[ue] turba- ri, aliud nos fatemur ad hostibus, aliud a fratribus perferri. Sed his malis p[re]sentibus, q[ui] non sta- tim finis sequatur, adiungit. C[um] Surge gens c[on]tra gentem, et regnum aduersus regnum, et terre motus magni erunt per loca, et pestilentie et fames terroresq[ue] de celo, et signa magna erunt. Et sicur in quibus- dam codicibus inuenitur, terroresq[ue] de celo et tem- pestates. Atq[ue] post subditur. Et signa magna erunt. Ultima tribulatio multis tribulationibus p[re]uenit- tur, et per crebra mala que p[re]ueniunt, indicant ma- la p[er]petua q[ui] subuequuntur. Et ideo post bella et sedi- tiones non statim finis, quia multa debent mala p[er] currere, ut malum valeat sine fine nuntiare. Sed cu[m] tot signa p[re]urbantis dicta sint, oportet ut eor[um] co- siderationem breuiter p[er] singula p[er]stringamus, q[ui]a necesse est ut alia e celo, alia e terra, alia ab elemen- tis, alia ab hostibus pariamur. Hic est: Surge gens c[on]tra gentem, ecce perturbatio hominum. Erunt terre- motus magni per loca, ecce respectus ire desuper. Erunt pestilentie, ecce inegalitatis corpor[um]. Et fa- mes, ecce sterilitas terre. Terroresq[ue] de celo et tem- pestates, ecce inegalitatis aeris. Quia ergo o[mn]ia co- summata sunt, ante consummationem o[mn]ia perturbantur, et q[ui] in cunctis delinquant, in cunctis feris- mur, ut implicatur q[ui] dicit. Pugnabit p[ro] eo orbis terrarum contra insensatos. Omnia na[m]q[ue] ad v[est]rum vite acceptimus ad v[est]rum conuertimus culpe. Sed cuncta q[ui] ad v[est]rum culpe inuenimus, ad v[est]rum nobis uenturum v[est]ros. Et tranquillitate quippe humane pacis, ad v[est]rum uenturum vane securitatis. Peregrina- tionem terre p[ro] habitacione dileximus patrie. Salutem corporum, redogimus in v[est]rum v[est]ros, lib[er]taria abundantiam, non ad necessitatem car- nis, sed ad p[er]u[er]sitate intorsimus voluptat[um]. Ipsa serena blandimenta aeris ad amorem nobis seruire cogimus terrene delectationis. Pure igitur restat ut simul nos omnia feriant, q[ui] simul omnia vitio no- stris male subacta feriant, ut p[ro] quor[um] p[ri]mo mundo incolumes habuimus gaudia tot de seipso postmo- dum cogamur sentire tormenta. Notandum vero q[ui]d d[omi]n[u]s, terroresq[ue] de celo et pestates. C[um] t[em]p[er]states hyemales venire ex ordine t[em]p[or]e soleant, cur hoc lo- co t[em]p[er]states venire in p[re]dictionis signo p[re]dicant[ur]. Nisi q[ui] eas t[em]p[er]states dominus venire denuntiat, q[ui] nequa[m]q[ue] ordinem t[em]p[or]um seruant, q[ui] enim ordi- nate veniunt signa non sunt. Sed t[em]p[er]states in si- gnum sunt, q[ui] ipsa quos t[em]p[or]um statuta confun- dunt. Quod nos q[ui] nuper ex p[er]t[er]sumus, qui estis- sum t[em]p[or]um omne conuersum, in pluuio hyemali-

Sapi. 5.

bus vidimus. Quia autem cuncta hec non b[e] infu- sita ferientis sunt, sed de merito mundi patientis facta p[ro]uorum hominum p[re]mituntur, cum dicitur. C[um] Sed ante hec omnia incipient vobis manus suas, et persequentur, et tradet vos in synagoga, du- centes ad reges et ad p[re]sides, p[ro]pter nomen me- um. Ac si aperte dicat, p[ro]p[ter] corda hoim, et p[ro]p[ter] ele- menta turbantur, ut cum rerum o[mn]io confundit, ex qua iam retributione ueniat demostretur. Nam quamuis finis mundi ex ipso sui ordine pendeat, p[er] ueriosos tamen quosq[ue] inueniens, qui digne iustis illius opprimantur innotescit. Et subditur. C[um] Duce- tes ad reges et p[re]sides vos p[ro]pter nomen meum. Co- tingent hec vobis in testimonium. In testimonium videlicet quorum nisi eorum, qui aut persequendo mores inferunt, aut videndo non mutant. Ad hoc quippe iustoz, bonis in adiutorium est, malis in tes- timonium, ut inde p[er]uersi sine excusatione p[er]e- ant, unde electi exemplum capiunt ut uiuant. Sed auditis tot terrores, turbati poterant infirmos corda, atq[ue] ideo consolatio adiungitur, cu[m] p[ro]tinus subinfertur. C[um] Ponite ergo in cordibus v[est]ris no[n] p[re]meditari, que ad modum respondeatis. Ergo em[en]t dabo vobis o[mn]ia et sapientiam, qui non poterunt resis- tere et contradicere omnes aduersarij v[est]ri. Hic si aperte m[er]itis suis infirmantibus dicat. Nolite ter- reri, nolite pertimescere, vos ad certamen acceditis sed ego p[re]lior. Vos uerba editis, sed ego sum qui loquor. Sequitur. C[um] Trademini autem a p[re]sibus et fra- tribus, et cognatis et amicis, et morte afficient vos. Ad hoc em[en]t dolorem mala ingerunt, q[ui] ab extraneis inferuntur. Plus vero in nobis ea tormenta fuisse, q[ui] ab illis patimur, de quorum mentibus non p[re] sumebamus, q[ui] cum damno corporis mala nos cre- sciant amisse charitatis. Hinc est enim quod de Iu- da traditore per palmam dominus dicit, et quid- dem si inimicus meus maledixisset mihi, supposita- sem v[est]r[um]. Et si is qui oderat me, super me magna lo- cutus fuisset, abscondissem me foras ab eo. Tu ve- ro homo vnamini, dux meus et notus meus, qui si- mul mecum bulces capitebas cibos, in domo dei am- bulauimus cum confensa. Et rursum, homo pacis mee in quo speraui, qui edebat panes meos, ampli- quit aduersum me sup[er]platione. Hic si de traditore suo apertis uocibus dicat: Transgressionem eius tanto gratulus pertuli, quanto hanc ab eo qui meus esse videbatur sensi. Omnes igitur electi, quia sum- mi capitibus membra sunt, caput quosq[ue] suum in p[er]si- omibus sequuntur, ut ipsos quosq[ue] aduersarios in sua morte sentiant, de quorum vita p[re]sumebant, et tanto eis crescat merces operis, quanto in eis v[est]r- tutio lucrum proficit et aliene damno charitatis. Sed quia dura sunt que p[re]dicantur de afflictione mortis, p[ro]tinus consolatio subditur de gaudio res- surrectionis, cum dicitur. C[um] Capillus de capite ves- stro non peribit. Scimus fratres, quia caro incisa dolet, capillus incisus non dolet. At ergo mart[ir]i- bus suis, Capillus de capite v[est]ro non peribit, ut delicta aperte dicens. Cur timetis ne pereat quod incisum dolet, quando et illud in nobis perire no[n] po- test, quod incisum non dolet. sequitur. C[um] In patien- tia v[est]ra possidebitis aias v[est]ras. Idcirco posses- sio aie in virtute patientie ponitur, quia radix omni- um, custosq[ue] virtutum patientia est. Per patientiam vero possidemus animas nostras, quia dum no- bis ipso dominari discimus, hoc ipsum incipimus possidere quod sumus. Patientia vero est, aliena mala equanimiter perferri, contra eum quosq[ue] ma- la irrogat, nullo dolore morderi. Nam qui sic p[ro]t-

ps. 54.

ps. 40.

a. co. 13.

Mat. 5.

pue. 19.

pue. 16.

mi mala portat, ut t[em]p[er] tacitus doleat, et t[em]p[er]s digne retributionis querat, patientia non exhibet, sed on- dit. Scriptu[m] quippe est: Caritas patiens est, be- nigna est. Patiens na[m]q[ue] est, ut aliena mala toleret. Benigna vero est, ut ipsos etia[m] quos portat amet. Hinc na[m]q[ue] per semetipsum veritas dicit: Diligite inimicos v[est]ros, benefacite his qui oderunt vos, et orate p[ro] persequente[m] et calumniante[m] vos. Vir- tus itaq[ue] est cora[m] hostibus aduersarios tolerare, sed virtus cora[m] deo diligeret, q[ui] hoc solum deus sacrificiu[m] accipit, q[ui] ante oculos eius in altari bono oper[um] fia ma charitatis incendit. Sciendum vero q[ui] plerunq[ue] ideo patientes videmus, quia retribuere mala non possumus. Sed qui idcirco malis non retribuit, q[ui] nequaquam valet proculdubio patiens no[n] est, q[ui] pa- tientia non in ostensione inquit, sed in corde. Per patientiam autem vitu[m] ipsa virtutu[m] nutrit doctrina dissipatur. Scriptu[m] na[m]q[ue] est, Doctrina viri per pa- tientiam nocetur. T[ame]n ergo quibus minus offeditur doctus, quo conuincitur minus patiens. Neq[ue] em[en]t potest veraciter bona docendo impendere, si vi- uendo necit equanimiter aliena mala tolerare. Quato em[en]t culmine virtus patientie pollat, rursum Salomon indicat dicens, Ad hoc est patiens viro fortis, et qui dominatur aio suo, expugnatore v[est]ru[m]. Ad hoc est ergo victoria v[est]r[um] expugnare, quia ex- tra sunt que vincunt. Ad hoc autem est quod per pa- tientiam vincitur, q[ui] ipse a se animus superatur, et se- meripsum v[est]r[um] v[est]r[um] subijcit, quando eum patientia in humilitatis tolerantia firmat. Sciendum vero est quod plerunq[ue] euenire patientibus solet, ut eo qui de t[em]p[er]e quo aduersa patientur, vel contumelias audiit, nullo dolore pulsentur, sic patientia exhi- bet, ut custodie etia[m] cordis innocentia curet. Sed cu[m] post paululu[m] hec ipsa que pertulerint ad memo- riam reuocant, igne vehementissimi doloris infligun- tur, argumenta v[est]r[um] inquirunt, et m[er]itu[m] digne qua[m] tolerantes habuerit, in retractione sua semet- ipsos disjadicantes perdunt. Callidus na[m]q[ue] aduer- sarius bellu[m] c[on]tra duos mouet, vnu[m] videlicet in fia- mas, ut contumelias p[ro] inferat, alter vero p[ro] uocis, ut contumelias lesio purabat. Sed q[ui] ia[m] eius victo[rum] extitit, que ad p[ro]ferendas contumelias co- mouit, contra illu[m] acutus dolet, que ad reddendas in iurias comouere non potuit. Unde fit ut tota se vir- tute contra eu[m] erigat, que contumelias fortiter p[er]- tulisse considerat. Quae q[ui] comouere in ipsa iniuri- arum iaculatione non potuit, ab ap[er]to certamine interitum recedens, in secreta cogitatione deceptio- nis t[em]p[er] inquit. Et qui in publico bello perdidit ad exhibendas occulte insidias exarscit. Quis- eris na[m]q[ue] ia[m] t[em]p[er]e ad victoris aui redit, et vel da- mna rerum vel iniuriarum iacula ad memoria[m] redu- cit. Cunctaq[ue] que illata sunt sibi vehementer exag- gerat, fuisse intolerabilia offedit, et quiescentis atq[ue] furore conturbat, ut plerunq[ue] vir patiens illa se equanimiter tolerat, etia[m] post victoria[m] captiu[us] erubescat, sed non reddidisse contumelias doleat, et deterioso rependere si occasio p[re]beatur querat. Quibus ergo illi sunt similes, nisi his qui per forti- tudine in capto victores sunt, sed per negligentiam postmodu[m] intra v[est]r[um] clauftra capiunt. Quibus ista sunt similes, nisi his q[ui] intras grauis ligatur a vita no[n] subtrahit, sed leuiter veniens recidua febris oc- cidit. Ille v[est]r[um] veraciter patientia firmat, qui et ad t[em]p[er]s aliena mala sine dolore tolerat, et hec eade[m]

retractas, pertulisse se talia emulat, ne bonu[m] paci- tie quietis t[em]p[er]e pereat, q[ui] in p[er]urbationibus cu- stodit. Sed q[ui] natalim martyris hodierna die coli- mus fr[atr]es mei, nequa[m]q[ue] nos a virtute eius patientie estimare extraneos debemus. Si em[en]t adiuuante nos d[omi]n[u]o virtute patientie seruare cotendimus, et in pa- ce ecclesie viuimus, et t[em]p[er] istu[m] palma tenemus. Duo quippe sunt martyrij genera, vnu[m] in publico, aliud in me[m]e simul et actione. Quis esse martyres possumus, etia[m] si nullo ferro percutiuntur crucide- mur. Ad hoc quippe a persequente, martyriu[m] in aper- to opere est, ferre vero contumelias, odienter dilige- re, martyriu[m] est in occultis cogitatione. Na[m] q[ui] duo sunt martyrij genera, vnu[m] in occulto ope, aliud in publico, testatur veritas, que sebedei filios requi- rit dicens. Dorestis bibere calice[m] que ego bibitur[us] sum? Cui co[m] p[ro]tinus responderunt, possumus. Illi co[m] d[omi]n[u]s respondit dicens, Calice[m] quide[m] meum bibetis. Quid em[en]t p[ro] calice, nisi dolor passionis accipitur? De quo alio loco dicit, Pater si fieri potest, t[ra]nsit a me calix iste. Et sebedei filij, id est Jacob[us] et Jo- hannes, non v[est]r[um] per martyriu[m] occubuit, et t[em]p[er] q[ui] v[est]r[um] calice[m] biberet, auduit. Iohannes na[m]q[ue] q[ui]q[ue] per martyriu[m] vita[m] finit, sed t[em]p[er] martyri[us] erant, quia passionem qua[m] no[n] susceperit in corpore, seruauit in me- te. Et nos q[ui] hoc ex[em]plo sine ferro martyres ee pos- sumus, si patientia veraciter in aio custodiamus. Non ab arb[itr]o fratres charissimi, si vnu[m] vobis ex[em]pli sermone patientie ad edificacione[m] loquar. Si quidam dicitis nos, Stephanus enim, pater mo- nasterij iura et hanc vna[m] mentem constituit, vir valde sc[ri]us, patientie virtute singularis. Et super sunt multi qui illu[m] nonerunt, eiusq[ue] vel vita[m], vel obit[us] narra[n]t. Erat autem huius lingua rustica, sed docta vita. Hinc p[ro] amore celestis patrie cuncta desp[er]e- rat, possibile am[er] in hoc mundo fugiebat. Num- tus deuitabat hoim, crebris ac prolucis obom[en]- bus intentus erat. Virus t[em]p[er] patientie in eo vehe- menter excreuerat, ita ut sibi amicis crederet, q[ui] si- bi molestie aliquid irrogaret. Reddebat contume- lio[rum] gra[ui]s. Si quod in ipsa sui inopia ei damnu[m] fuis- set illati, iura et hanc vna[m] mentem constituit. Sed suos ad uersarios nihil aliud q[ui] adiuutores estimabat. Hinc cu[m] dies mori[us] ei[us] egredere de corpore vigeret, oue- nert multi, ut t[em]p[er] aie de h[uius] mundo recederet, suas aias comendarent. T[ame]n circa lectu[m] illius hi q[ui] co- uenerant, o[mn]es assiseret, alij corporeis oculis ingre- dientes angelos viderit, sed dicere aliq[ui]d nullo mo- do poterunt. Alij omnino nihil viderunt, sed o[mn]es q[ui] ad erat, ita vehemētissimus timor percussit, ut nullus egrediente illa sancta aia, illic stare posuisset. Et hi ergo qui viderat, et hi qui omnino nihil viderat, vno o[mn]i timore percussit et territi fugerit, nullusq[ue] illis as- sistere illo moriente potuit. Pensate ergo fratres, omnipotens deus qualiter terreat q[ui] dilictus in- dex venturus est, si sic assisentes tenuit, q[ui] gra[ui]s remuneras venit. Hinc qualiter timere pot[er]it cu[m] vide- ri poterit, si sic mentes percussit, et q[ui] vide- ri no[n] potuit. Ecce fr[atr]es charissimi, seruare illa, et in ecclesiastica pace patientia, ad q[ui] h[uius] hunc retribu- tionis culmen duentur. Quid huic fuis conditor: vno dedit, de quo nobis tanta gloria in die erit us eius et fois innotuit: Quibus hunc credamus, nisi sanctis martyribus sociat[ur], que attestantibus cor- poreis quosq[ue] oculis a bea[ti] spiritibus constat esse susceptum? Nullo iste gladio percussus occubuit,

Mat. 2. 4.

Mat. 2. 6.

rr. ii.

et tamen coronam patientie quam in mente tenuit, in egressione percipit. Probamus quotidie vix esse quod ante nos dictum est, quia sancta ecclesia electorum floribus plena, habet in pace lilia, in bello rosas. Sciendum preterea est, quod duobus modis virtus patientie exerceri solet. Alia namque sunt que a deo, alia que ab antiquo aduersario, alia que a proximo infirmemus. Proximo namque perfectione, damna et contumelias, ab antiquo aduersario tentamenta, a deo autem flagella toleramus. Sed in omnibus his tribus modis, vigilantibus oculo semetipsum debet mens circumspicere, ne per mala proximi pertrahatur ad retributionem mali, ne per tentamenta aduersarii seducatur ad delectationem, vel pensum delicti, ne contra flagella opificis ad excessum puerat mormuratiois. Perfecte enim aduersarius vincitur, quia mens nostra in intertentamenta eius ad delectationem, atque consensum non trahitur, et inter contumelias proximi custo ditur ab odio, et inter flagella dei percipit a mormur ratione. Nec hec agentes, retribui nobis presentia bona regamus. Nam pro labore patientie, bona speranda sunt sequentis vite, vt tunc premiam nostris laois incipiat, quia omnis inam labor funditus cessat. Unde et per psalmistam dicit: Non in fine obliuio erit operis, patientia pauperum non perbit in finem. Quasi enim perisse patientia pauperum cernitur, cum nil pro illa in hac vita humilibus recompensatur. Sed patientia pauperum in finem non perit, quia tunc eius gloria percipit, cum simul omnia laboriosa terminantur. Seruate ergo fratres in mente patientiam, eamque cum re erigit exercete in operatione. Nulli vestrum ad odium proximi contumeliosa verba commoueat, nulla peritatur, reus damna perturbent. Si enim fixa mente manifesta damna pertimescitis, damna rerum transunt graui non putatis. Si eterne retributionis gloriam concupiscitis, de te porali iniuria non doleris. Diligite ergo aduersarios vestros, sed vt fratres quos toleratis. Eterna premia pro damnis temporalibus quere. Nec quis vestrum lute se virtibus hanc implere posse confidat, sed obtineat precibus, vt ipse hanc qui imperat prester. Et scimus quia petentes libenter eraudiet quando hoc petitur largiri quod iubet. Cum contumue pulsatur in prece, concite opitulatur in tentatione, per dominum nostrum Iesum Christum, qui cum eo viuunt regnat deus in unitate spiritus sancti, per omnia secula seculorum, amen.

De martyribus. Matt. u.

In illo tempore: Videns Iesus turbas ascendit in montem. Et cum sedisset accesserunt ad eum discipuli eius. Et aperiens os suum docebat eos dicens: Beati pauperes spiritus. Et reliqua. Homilia beati Augustini episcopi.

Sermo quem locutus est dominus noster Iesus Christus in monte, sicut in euangelio secundum Mattheum legitur, si quis pie sobrius considerauerit, puro quod inueniat in eo, quod ad mores optimos pertinet, perfectum vite christianae modum. Quod polliceri non temere audentes, sed ex ipsis eiusdem domini verbis conuincimus. Nam si ipse sermo concluditur, vt appareat in eo precepta esse omnia, quod ad informandam vitam pertinet. Sic enim dicit: Omnis ergo qui

Ps. 9

Mat. 7.

audit verba mea hec, et facit ea, assimilabo eum viro sapienti, qui edificauit domum suam supra petram. Descendit pluuia, uenerunt flumina, flauerunt venti, et offendit domum illam, et non cecidit, fundata enim erat supra petram. Et omnia qui audit verba mea hec, et non facit ea, similabo eum viro stolto, qui edificauit domum suam super arenam. Descendit pluuia, uenerunt flumina, flauerunt venti, et offendit domum illam et cecidit, et facta est eius ruina magna. Cum vero non dicit, Qui audit verba mea ista, sed addidit dicens, Qui audit verba mea hec, facta vt arbitro: significauit hec verba quod in uolente locutus es, tam perfecte instruere vitam eorum, qui uoluerint secundum ea uiuere, vt merito comparent edificantis supra petram. Hoc dicit vt appareat istum sermonem omnibus preceptis, quibus christiana vita informatur esse perfectum, nam de hoc capitulo diligetius suo loco tractabitur. Huius igitur sermonis initium sic assumit. Cum uidisset Iesus turbas multas, ascendit in montem. Et cum sedisset, accesserunt ad eum discipuli eius. Et aperiens os suum docebat eos. Si queritur quid significet mons, bene intelligitur significare maiora precepta iustitie, quia minoras erant que Iudeis dicitur. Unus autem deus per sanctos prophetas et famulos suos, secundum ordinatissimam distributionem temporum dedit minoras precepta populo, quem timore adhibere alligari oportebat, et per filium suum maiors populo, quem charitate iam liberari conuenerat. Cum autem minoras minoribus, maiors maioribus dantur, ab eo dicitur quod dicitur nouit congruentem suis temporibus generi humano exhibere medicinam. Nec mirum est fratres quod dantur precepta maiors propter regnum celorum, et minoras a sua sunt propter regnum terrarum, ab eodem vero deo, qui fecit celum et terram. De hac ergo iustitia quod maiors est, dicit per prophetam, Iustitia tua sicut montes dei. Et hoc bene significat, quod ab vno magistro solo docendis tanta rebus idoneo docemur in monte. Sedens autem docet, quod pertinet ad dignitate magistris. Et accesserunt ad eum discipuli eius, vt audiendis illis uerbis ibi essent etiam corpore uicino res, qui preceptis implendis ad appropinquabat. Aperuit os suum et docebat eos. Ista circulo oratio qua scribitur: Et aperiens os suum, fortasse ipsa mora commendat aliquanto longiore sumus, esse sermonem, nisi forte non vacet, quod nunc eum dicitur esse aperuisse os suum, quod in lege veteri aperire soles recte ora prophetarum. Quid ergo dicit: Beati pauperes spiritus, quoniam ipsozum est regnum celorum. Le gimus scriptum de appetitione reus temporalium. Sia uitas et presumptio spiritus. Presumptio autem spiritus ad dactam et supbia significat. Nulgo etiam magno spiritus supbi habere dicuntur, et recte quandoquidem spiritus etiam uetus uocat. Unde scriptum est, Ignis, grando, nix, glacies, et spiritus tempestatis. Quis uero nesciat, superbos inflatos dicit, siquam uento distentos: Unde est illud etiam apostoli, Quis uentus inflat, charitas edificat. Quapropter recte hic intel liguntur pauperes spiritus, humiles et timentes conscientium, id est, non habentes inflatum spiritum. Nec alium de omnino incipere possunt beatitudinem, si quidem peruentura est ad summam sapientiam. In: Eccl. I. uiam autem sapientie timor domini. Quoniam et Eccl. I. contrario, Initium omnis peccati supbia scribitur. Supbi ergo appetant et diligant regna terrarum. Beati autem pauperes spiritus, quoniam ipsozum est regnum celorum. Beati mites, quoniam ipsi hereditare posside bunt terram. Illa credo terra, de qua in psalms dicitur Ps. 141. Spes mea tu es, portio mea in terra uiuentium. Si

Eccl. 8

Ps. 145

I. Co. 8

Eccl. I

Ps. 141

So. 12.

Joh. 4.

Sap. I

gnificat enim quamdam soliditatem et stabilitatem hereditatis perpetue, ubi anima per bonum affectu tamquam loco suo requiescit, sicut corpus in terra, et inde et de suo altit, sicut corpus et terra, ipsa est requies et vita sanctorum. Mites autem sunt qui cedunt improbis tibus, et non resistunt in malo, sed vincunt in bono malo. Riterunt ergo mites, et dimittunt per negotiis temporalibus. Beati autem mites, quoniam ipsi hereditare possidebunt terram, de qua pelli non possunt. Beati lugentes, quoniam ipsi consolabuntur. Lucus est tristitia de amissione charorum, conuersi autem ad dominum, ea que in hoc mundo chara amplectabantur amittunt. Hec enim gaudent his rebus quibus ante gaudebant, et donec fiat in illis amor eternorum, nonnulla mestitia sauciantur. Lo solabuntur ergo spiritu sancto, quoniam maxime propter ea paracletus nominatur, id est consolator, vt temporalium amittentes, eterna letitia persuasit. Beati qui esuriant et sitiant iustitiam, quoniam ipsi saturabuntur. Illi uos amatores dicit veri et incommensurabili boni. Illi ergo cibo saturabuntur, de quo ipse dominus dicit, Mites cibis est, vt faciam uoluntatem patris mei, quod est iustitia. Et illa aqua, de qua quisquis biberit, vt idem dicit, fiet in eo fons aque salientis in uitam eternam. Beati misericordes, quoniam ipsozum mercedem uentus. Beatos esse dicit qui subueniunt miseria, quoniam eis ita rependitur, vt de miseria liberentur. Beati mundo corde quoniam ipsi deum uidebunt. Beati ergo stulti sunt, qui do minum istis exterioribus oculis querunt cum corde uideatur, sicut alibi scriptum est, Est in simplicitate cordis quere illum. Hoc est enim mundus cor, quod est simplex cor, et quemadmodum lumen hoc uideri non potest, nisi oculis mundis, ita nec deus uidetur, nisi mundum illud sit quo uideri potest. Beati pacifici, quoniam illi dei uocabuntur. In pace perfectio est ubi nihil repugnat. Et ideo illi dei pacifici, quoniam nihil resistit deo, et utique illi similitudine patris habere debent. Pacifici autem in semetipsis sunt, qui omnes animi sui motus componentes, et subicientes rationi, in mentis spiritu, carnaliumque concupiscentias habentes edomitae, sunt regnum dei, in quo ita ordinata iustitia omnia, ut id quod est in homine precipuum et excellens, hoc imeret ceteris non reluctantibus que sunt nobis bestis et communia. Atque id ipsum quod excellit in homine, id est, mens et ratio subiciatur potius, quod est ipsa ueritas uigentibus dei filius. Hec enim imberat potest inferioribus, nisi superioris ipse superat. Et hoc est, par que datur in terra hominibus bone uoluntatis. Hec uita consummati perfectique sapientis. De his uero regno pacatissimo et ordinatissimo missus est foras princeps huius seculi, qui peruersis inordinatisque dominatur, hac pace intrinseca constituta atque firmata, quacumque persecutioes ille qui foras missus est, forissecus concitauerit, auget gloriam que secundum dominum est, non aliquid in illo edificio labefactans, sed deficientibus machinis suis innotescere faciens, quanta firmatas intrus structa sit. Ideo sequitur, Beati qui persecutionem patiuntur propter iustitiam, quoniam ipsozum est regnum celorum. Sunt autem omnes iste octo sententia. Nam enim ceteros compellans, loquitur ad illos qui aderant, dicens: Beati eritis cum uos maledicent et persequerit. Superiores autem sententias generaliter dicitur. Nam enim dicit, Beati pauperes spiritus, quoniam uestrum est regnum celorum, sed quoniam ipsozum est inquit regnum celorum. Hec enim Beati mites, quoniam uos possidebitis terram, sed quoniam ipsi possidebunt ter

ram. Et ita ceteras uisus ad octauam sententiam, ubi ait: Beati qui persecutionem patiuntur propter iustitiam, qui ipsozum est regnum celorum. Unde iam in cipit loqui presentes compellans, cum et illa que ipsa dicta sunt ad eos iam pertineant, qui presentibus audiebant, et hec postea que uidentur presentibus specialiter dicit, pincat etiam ad illos qui absentes, vel post futurum erant. Quia propter iste sententiarum numerus diligeret considerandum est. Incipit enim beatitudo ab humilitate. Beati pauperes spiritus, id est, non inflati. Dum se dignum autoutati subdit animam, timens post hanc uitam ne pergat ad penas, etiam si forte in hac uita sibi beata esse uideat. Unde uenit ad diuinarum scripturarum cognitionem, ubi oportet eam se mitem sperare pietate, ne id quod imperitis uidetur absurdum, vituperare audeat, et peritacibus ceteratombus efficiatur indocilis. Unde iam incipit scire, quibus nodis seclibus huius per carnalem consuetudinem, ac peccata tenetur. Pra que in hoc tertio gradu in quo scientia est, lugetur a misero summi boni, qui imberet extremis. In quarto autem gradu labor est, ubi uehementer incumbitur, vt sese animus auellat ab eis, quibus per seera dulcedine immerus est. Hic ergo esuritur et sititur iustitia, et multum necessaria est fortitudo, quia non relinquatur sine dolore, quod cum delectatione reuertitur. Quia autem gradum preeranturatus in labore datur uidentur ad seculum, quia nisi quisque adiungetur a superioze, nullo modo sibi est idoneus, vt sese tantis miseriarum implicamentis erpediat. Est autem iustum consilium, vt quise a potentioze aduuarit uult, adiuuet in timore infirmiozem, in quo est ipse potioze. Ideo ergo beati misericordes, quoniam ipsozum miserebit deus. Secundo gradu est codis iudicia, de bona conscientia bonorum operum, ualens ad contemplandum illud summum bonum, quod solo puro sereno intellectu cerni potest. Postremo est sepi ma ipsa sapientia, id est, contentuatio ueritatis, pacificas totum hominem, et suscipiens similitudinem dei, que ita concluditur, Beati pacifici, qui ipsi filii dei uocabuntur. Et ita tanquam ad caput redit, quia consummatum, perfectumque ostendit et probat. Beati qui in prima et iusticia nominatum est regnum celorum. Beati pauperes spiritus, quoniam ipsozum est regnum celorum. Et beati qui persecutiozem patiuntur propter iustitiam, quoniam ipsozum est regnum celorum, cum iam dixit: Quis nos separabit a charitate Christi: tribulatio an angustia, an persecutio, an fames, an nuditas, an periculum, an gladius? Septem sunt ergo quod pncipi. Nam octaua clarificat, et quod perfectum est de monstrat, vt per hos gradus paciant, et ceteri tanquam a capite rursus exordiens. Videtur ergo mihi etiam septimo in opatio spiritus sancti, de qua Ihsaia loquitur, his gradibus sententias congruere. Sed inter est ordinis. Nam ibi enumeratio ab excellentionibus cepit, hic uero ab inferioribus. Ibi namque incipit sapientia dei, et desinit ad timorem dei, sed in timore sapientie timor dicit est. Quapropter si gradatim tanquam ascendere numeremus, primus ibi est timor dei, scilicet pietas, tertia scientia, quarta fortitudo, quintum consilium, sextus aut electas, septima sapientia. Timor dei congruit humilibus, de quibus hic dicitur, Beati pauperes spiritus, id est, non inflati, non superbi, quibus apostolus dicit, Non alium sapere, sed time, id est, nolite tolli. Pietas congruit mitibus, qui cum pie querit, et honozat sanctam scripturam, et non respiciat quod nondum intelligit, et propterea non resistit, quod est mitem esse. Unde hic dicit, Beati mites. Scientia congruit lugentibus

Rom. 9

Mat. II

Eccl. I

Ro. II

